

V. DEMETRIUS

VERSURI ALESE

D971 / 943

CASA ȘCOALELOR
1943

V. DEMETRIUS

~~Inu. 78134~~

VERSURI ALESE

853.0 - 1

CASA ȘCOALELOR

25195

VERSURI

1895 — 1901

ATUNCI-ACUM

Pe-aici au fost odată flori
Și sunet vesel de gitară,
Și dans în fiecare seară,
Și râs din revărsat de zori.

Și lac albastru oglindea
— Ah, cât de-albastru până'n fund ! —
Castelul nalt cu turn rotund.
Erau zâmbiri, visări, se bea !

Și pe nisipul din alei
Vedeai adesea urma-adâncă
De bărbătesc picior, și încă
De mic pantof, a lui, și-a ei...

Acum, când scapăță'n amurg,
Prin geamurile toate sparte,
Văitări de vânt tot mai departe
Plutesc pe lac, se pierd, se scurg...

Și vânturile gem mereu
Mai crud și mai sfâșietor ;
Trec peste lac, departe, mor...
Și'n tot pustiul-acesta : eu !

IN PORȚI DE ARAMĂ

— Iți tremură mâna, bunică,
Și glasul îți tremură iară ;
Obrajii ți-s reci și de ceară
Și ochii-ți străluce ; mi-e frică.

Ai friguri, te-acopere bine...
— E frigul mormântului, mamă ;
Mă chiamă copiii, mă chiamă ;
M'oiu duce departe de tine.

Acolo departe, băiete,
În porți de aramă voiu bate ;
Și tu ai acolo un frate,
Cu aripi, cu aur în plete.

Or sta heruvimii de pază
Cu paloș de foc arzător ;
Sân-Pietru veni-va p'un nor,
De-s bună la Domnul să vază.

Fă-ți cruce pe pernă, copile,
Te roagă la Domnul mereu ;
Oiu pune vr'o vorbă și eu,
Să-ți dea fericire și zile.

EA NU ERA

Ești tu ? Mă chemi iubito tu ?
Ori frunzele șoptesc în vis ?
Lăsa-vei ochiul meu închis
De noaptea care m'abătu ?

Mă'ntreb mereu de tot eu sânt ?
Căci eu te-aveam, și eram doi !
Ești tu ? Foșnesc mățăsurii moi ?
Sânt frunze veștede ! e vânt !

Ce noapte grea ! e plumb in aer !
Pe ochii mei s'așterne ceața.
Ah, părul tău mi-atinge fața ?
Nu : salcia se frânge 'n vaier.

Apleacă-te și zi-mi : „iubite !”
Ți-s ude genele-amândouă !
Era'n spre zi, și stropi de rouă
Picau din frunzele pălufe.

UN NUFĂR ALB

Vis pe-albastru 'ntunecat.
De după trestii foșnitoare :
Il resfira domol o boare,
Un deget fin și parfumat.

Petale'n leneșă mișcare
Creiau pe locul nemișcat
Tot mai întins, mai vag rotat :
Vibrări de unde pieritoare.

Obrăjii sfințelor vestale,
Atât de nobile și caste...
Un alb făcut și plin de jale :

Așa, pe apele albastre,
Un nufăr alb plutea agale, —
Superb stăpân pe 'ntinderi vaste !

LA MĂNĂSTIRE

Cad grele primele băți :
Să tragă'n neclintire căi,
In noaptea ce l-a troienit
S'audă schitul pocăltit,

Ca'n ziua cea de-apoi, cea grea,
Când morții toți vor învia.
Și bate, bate ne'ncetat
Și liniștea s'a 'nfiorat.

Din adâncitele chilii
Se-aud foșniri, răsăr stafii.
Și toaca toacă'n toacă't rar,
Și negre 'n negru orb răsăr

Călugărițele spre schit,
Cu ochi stioși și somnoroși,
Cu pași distrați și cuvioși,
Și toaca toacă mai zorif.

Pătrund în sfântu-așezământ,
Ca într'o hrubă de mormânt,
Se pleacă-adânc și cruce-și fac
Și, negre, negure desfac,
În spre lumini înaintând,
Sub ochii Celui veșnic blând.

Lang-ang-alang
Răsună 'n gang ;
Un preot măg apare vag,
Se mistuie sub bolți, în fund,
Lângă altar, mai nalt, mai scund.

Vin umbre sumbre, locu-i plin ;
Se bate clopotul în dungi ;
Vibrări de-aramă lungi, prelungi,
În strâns ecou, ca'ntr'un cavou,
Sonor, în sbor ușor, fac cor.

NOCTURNĂ

A cerului boltă sfărmată
De-asupra imensei grădini,
Grădina de ulmi și de pini
Cu noaptea în plete 'nodată,
Mulțimea de tei și anini,
Făceau să te uit câte-odată.

O noapte cu lună pierdută ;
Copaci, care parcă o'adună,
Iși strâng cu o frică nebună
Frunzișul, o pavăză mută ;
Nici cântec, nici șopot, nici strună
În blânda vibrare temută.

In marea grădină cernită,
Auzul meu treaz și vederea
Simțeau ce 'ncordată-i vegherea
In firea imensă, tihnită ;
Și mi se părea că făceam
Gândește, ascultă-asc. ți.

Dantela de clar și 'ntuneric
Măestru-așlernulă pe jos,
Și teii cu miros mieros,
Și totul tăcut și misteric,
O rază din ochiu'ți umbros
Doreau, — să se schimbe 'n feeric !

Dar n'ai venit, dulce copilă !
Și crinii din sufletul meu,
Nălțați pe tulpine cu greu,
Simțiră că sunt de argilă
Potirele lor, — și mereu
Umplutu-i-a roua cu milă.

F L O R I

Voi, flori ce ofiliți în glastre,
Plăpânde, umede, albastre,
Rozalbe, albe, violete,
Timide, fine și coquette,
În lumea voastră de parfume
Visați, e cea mai dulce lume !

Să nu vă amintiți grădina
În care vi s'a frânt tulpina
Și clipa cea de durere.
La geam e soare și tăcere.
Nici vânăta și recea ploaie,
Nici vântul nu vă încovoie.

Vă ofiliți încet, tihnit,
Fără dureri și brusc finit.
Visând, mireasma vi se curmă,
Vă dați suflarea cea din urmă.
Și nu e larmă, nu-s fiori,
În jurul veștedelor flori.

IN AMURG

Ca frunza, ape șopoteau
Din care albe păsări beau
Și ciripeau nepăsătoare
De infinit, de vânt, de soare.

Și plete verzi pe ape clare
Pluteau în molcomă uifare ;
Și vântul sta domol prin trestii
De farmecul vederii-acestei

Plăpânde raze'nfiorate
Mureau în apele cutate ;
Petale pale, ofilite,
Sorbeau târziile clipite.

Răcoarea și încetinirea
A nu știu ce, nedumerirea,
Șoptiră'n mine, apoi cerură
Să văd palori, tristețe, zgură.

Suspine lungi, ce se destramă
Ca dintr'o boltă de aramă ;
Imbrățișeri ce 'nebunesc,
Iubiri ce nu se mai sfârșesc ;

Sclipiri de ochi vicleni de șarpe
Delir de lire și de harpe :
Dorii, îmi perindai prin minte,
Intr'o cascadă grea, fierbinte !

TĂRZIU

S'a dus fluturând din aripă
Tristețea cernită din noi ;
Târziu, amintindu-ne-o-apoi :
Vom fi fericiți înc'o clipă.

Uitat-ai tu vremile-acele
Ce râd în privirea-ți și fac :
Târziu, oglindindu-ne'n lac,
Și lacul o mare de stele ?

S'au dus fluturând din aripă!
Uitat-ai tu vremile-acelea?
Și lacul, o mare de stele?
Vom fi fericiți înc'o clipă.

TREPTE RUPTÉ

1901 - 1906

TREPTE RUPTE

Din marile-ți precepte, minuni și iscușințe,
Natură, mare dascăl, copilul n'a 'nțeleș
Decât pe ale sale prea timpurii dorințe
Și versul, pentru care se socoti ales.

Să străduiască alții în Biblii, aritmetici,
Ajungă stâlpii lumii, podoabe sau unelte !
Copilul desluși-va, cu ochii lui besmetici :
Mișcarea mlădioasă, sub vânt, a plantei svelte,

O frângere de raze, căderea 'nfrigorată
A frunzei veștejite, nuanțe, felurime,
Asemănări... Și-auzu-i, o peșteră plecată
Pe vălmășagul lumii, va hohoti de rime.

Hoinar, ducându-și leneș visarea ne 'ntreruptă,
L-o'nfiora, ca moartea l banala sărutare ;
Și va călca în sineși ca pe treaptă ruptă,
Vărsând pe lespezi vasul purtat în legănare !

O, vasul cu miresme culese în neștire,
Pe țarmul unei ape, în codru, sau din ușa
Deschisă dimineața cu tânăra pornire
De a primi în suflet pe Phoebus sau cenușa !...

Căutând singurătatea și urmărit într'una
De plăsmuiri, de norme, ca din văzduh sorbite,
Prin alba lui lumină, le va privi ca luna,
Și toate, sub privirea-i, vor fi împodobite.

I-o da prilej vr'odată de naltă bucurie
Urzeala lui mărunță ? sau fi-va ca nerodul
Paing, ce stăruiește să țeasă broderie
In pom, în plină toamnă, când se culege rodul ?

ADOLESCENT

Tu apăreai cu luna pe capul tău nimbată,
Cu umbra ta nainte, ce înnopta pământul,
Culcată lung, fantastic, pe iarba 'ncet mișcată ;
Căci tu veneai cu luna, cu noaptea și cu vântul !

Și mă gândeam cu frică : „A mea să fie clipa
Eternă din privirea-ți profund crepusculară ?
Satan să 'ntinză-asupra-ți de liliac aripa,
Când ne vom pierde'n noapte, sub luna albă, clară !”

Să bată vânt, alerge în dungi departe balta
Cu luna ei cutată, cu stele zeci în cute ;
În plopi privighetoarea să delireze naltă
Durere și speranță ce sunt pe buza-mi mute !...

Cum s'ar topi de gura-mi neprihănită floare
De lotus, impletită în jurul frunții tale,
De-aș cuteza să mângâi cu-a inimii dogoare
Mănușa ta ferită, făptură de petale !"

Așa vorbeam în gându-mi ; dar gura-mi încleștată
Era, iar suferința netrebniceii mele
Pleca în geamăt plopilor, în noaptea luminată,
Și'mi anina în gene puzderia de stele.

Tăceam ! secunde grele își numărau bătaia
În pieptu-mi ars de doruri, de teamă și iubire ;
Ți s'aprindea privirea, îi talmăceam văpaia, —
Îmi năbușeam în cuget nebuna clocotire.

Se aromea de ziuă, era seină zarea ;
Plecai cu același nufăr, pe țărmii, de-alung de ape
Și te pierdeam în vagul ce-l ninge depărtarea,
Arzând întreg de friguri, cu cearcăn sub pleoape.

A D I O

Domniță, crească mătrăguna
Pe căile pe care noi
Plimbam incununat cu luna
Un singur suflet amândoi !

Să fie negură între mine
Și cel ce-a plâns, de-a veștejit
Pământul, zărilor senine,
Când ai plecat, ne-am despărțit.

N'au fost din viață-mi, ale mele,
Sălbatecele vijelii,
Cohorta orelor acele
N'au fost din viața mea, s'o știi.

Eu sunt un vagabond, truverul ;
Nu știu nici strofa ce voi scri-o
Prea mic era în ochi-ți cerul, —
Domnișă palidă, adio !

Fără trecut, ca un florinte
Sglobiu, de ieri înaripat,
Abia acum iubesc fierbinte
Și sunt poet, sunt inspirat.

Mi-e sufletul o mandolină
În mâna unui serafim ;
Sunt eu ? sunt el ? Ca o lumină
Cu alta, val, ne contopim.

SINGURATICA GRĂDINĂ

Sburdam cu ochii prin lumină
Ca pasărea din ram în ram,
În singuratica grădină, —
Și m'am trezit că te-așteptam !

Erau aceiași pomi în floare
Și liliacul sta plecat,
Într'o pornire iubitoare,
Pe banca noastră de-altădat' !

Se desfăcea din arbori seara
Și se pudra văzduhul stins ;
Iși picura departe ceara
Luceafărul, abia aprins.

Tăcerea, noaptea, peste lume
Tiptil, curseseră deplin.
Nici adierea unui nume,
Nici mâna-ți palidă — un crin —

Pe mâna mea înfrigurată !
Și totuși, timpul retrăia,
Nemernicul ! ca altădată,
Viața care ne părea

Cu fericirea noastră soră.
Suspînul mi-a cutreerat
Grădina 'ntreagă 'n trista oră,
Și multe flori s'au scuturat.

O pasăre țipă rănită...
Apoi tăcerea 'nmormânta....
Târziu, și luna rătăcită
Pe banca noastră te căta !

SERI DE TOAMNĂ

Te-am iubit o toamnă,
Doamnă !

Cu puțină-i ca uitarea
Să fi nămețit cărarea
Amintirilor, spre ea ?

Lung din ceruri cade-o stea ;
Frunzele foșnesc pe cale
Ca mățăsurile tale ;
Luna, pală, rece,

Trece :

Ai uitat ? ori poate
Toate
Pot să-ți pară veșnic noi ?
Să petrecem în-de noi
Fără fir cu vremea veche ?

Nu-ți aduce la ureche
Vântul vorbele șoptite,
Vibrăloare de ispite ?
Doamnă, doamnă, „nu”
Zici tu ?

Vai ! și plopii gem
Poem
Amintirilor de-atunci !
Ofilită-i floarea 'n lunci...
Nu, nu-i nimeni ; — ce tresari ?

Ți-s mai umezi ochii mari...
Câl ai da să plângi oleacă !
Doamnă, toamna va să treacă,
Inimii să cearnă
Iarnă !

Și mesteacăni-s
Un vis
Amintirile ce chiamă !
Te-ai înfrânt ; ți-e dor, ți-e teamă...
Da, aleele-s pustii !

Plâng și stelele târzii...
Du-te, doamnă ! Iată drumul,
Cunoscut după parfumul
Ce în urma ta se lasă
Plasă

Nu'nvia dureri trecute, —
Du-te !

P R I B E G I

Odat', după umblet de ceasuri uitate
Pe veștede câmpuri, ce nu mai văzusem,
Tot mai departe mergând ne pierdusem ;
Ți-aduci tu aminte ? pustiu, pe'noptate !...

Eram, — scoborâsem o repede vale,
Goliți de simțire, străini de natură, —
Aproape de-o baltă posacă, obscură,
Departa cu trestia-i, harpă de jale.

Acolo făcurăm popas ostenirii,
Privirea ta mândră măreț apunea
Pe apele negre, și seara venea
Din cugetu-ți parcă, prin lumea privirii.

O liniște tristă și sfântă purta
Cuprinsul acela 'n abisul visării ;
O stea licări în oceanele zării,
Gonind încețarea din inima ta.

Pe umăru-mi fruntea plecat-ai duios
Bogată de-o lume de pace, de vise ;
Tot cerul de zodii eterne se scrise :
Și sufletul nostru zâmbi luminos.

Părea revelarea solemnă a firii
Sărmanelor noastre simțiri obosite ;
Și inimii, inimii noastre-amorțite
Sfinți însemnarea pierdută-a iubirii :

Avurăm atunci amândoi simțimântul
Că inima firii cu-a noastră se'mbină ;
Că suntem noi înșine veșnici, — lumină
Ce'mbracă'n coloare și'n tâlcuri pământul.

Mulțimea de lacrimi ce-a curs liniștit
Tihnit ne topi în marea natură ;
Adânc înțeleserăm, gură pe gură,
Ce dulce e pierderea în infinit.

Târziu, ideală de palidă, luna
Ivi peste-o salcie candidu-i chip ;
Abia de lăsai piciorușu'n nisip,
Strânsă pe inima-mi beată, nebuna !

A C U M

Pe sufletu-mi, adesea, ca pe-un clavir deschis,
Treceai, dislrat, o mână, și suspinam : durere !
Surâsul tău nesigur mă prăvălea ca'n vis,
Legal cu mii de funii, în neguri și tăcere.

Iar graiul tău.... cuvântul alene tremurat,
Un colier de perle ce-alunecă și cântă
Pe-o catifea adâncă, îl ascultam mirat
Și cu candoarea unui monah psallirea sfântă.

Știu eu ce simt acuma și de nu sunt nebun?
Ca pe un val de mal m'aruncă vijelia
Pe țărnul tău; pe semne ținând să mă răsbun
De toată suferința și nevinovăția...

Acum te port pe brațe de pară și de fier,
— Un ténăr zeu, sălbatic arzând de focul vieții —
Mă 'mbăt de-al frumuseții desvăluit mister
Barbar și cu nesașiul trufaș al tinereții.

Inavușit cu tine, mă simt ca un despot
Neclătinat pe tron-u-i și lingușit de roabe,
De curtezane mândre; și de mi-ai cere, pot
Și stelele din ceruri să ți le fac podoabe.

Tu taci profund, doar ochii-ți mă 'nvăluie 'n priviri
— Motani ce trec pe trupu-mi cu blăni desmierdătoare, —
Și simt că toată clipa ciorchini de amintiri
Ți-adună, îi mustește, ca într'o zăcătoare.

Ce întrebare 'nlături? Ce te 'ndoiești de știu?
Privește-adânc în ochii-mi cu marea-ți de uitare,
Pe care nici o barcă nu seamănă-a sicriu,
Și 'nfășură-te'n brațu-mi setos de sărutare!

N I M I C

Și mâna mea trecut-a
Pe șoldul tău păgân;
Și fruntea mea, sbătuta,
Ți se 'ngropa în sân;

În ochi mei, culoare
Și statuă-ai rămas;
Să nu mai aud oare
Cumintele tău glas ?

Sânt toate vii ! Şi parcă
N'au fost decât păreri
Ce'ţi lasă, când te 'nţarcă,
Iluzia de ieri !

Cum să nu cred că 'nşeală
Şi că cu toate nu-s
A zorilor spoială
Urmată de apus ?

Că nu 'ntr'un vis culteer
Pe-al simţurilor val ?
Parfumul tău, ce'n creer
Mi s'a urcat brutal ?

Când simţurile mele
Doar ale mele sânt
Şi recunosc în ele
Mirosul de pământ;

Când numai eu sânt rostul
Mulţimii de 'ntrebări
Şi tot eu adăpostul
Şi căpa-mi de visări !

Vai, oglindite 'n mine,
Ca'n palidul meu vers,
Au fost : frumos, şi bine,
Şi 'ntregul univers !

CLIFE DE CEATĂ

Ce singuri suntem !... Iar îmi par
Ciudate : vorba, c'am gândit...
De existența mea tresar
Ca unul în mormânt trezit.

Din nu știu care țărâm privesc
În ne 'nțeleșul firii dom,
Și-mi pare straniu să gășesc,
Că sunt ce sunt, cu nume : om !

Ce poate fi adevărat ?
De sunt un corp, o cugetare,
Arală-mi drumul ce străbat
Și-ascunsa, vrednica chemare...

O, de-aș putea să te 'nțeleg
Măcar pe tine din natură,
Nu prin simțiri de care'mi leg
Porniri născute 'ntr'o făptură;

Urcat pe-a minții tale treaptă,
Să am același simț și gând,
Iar tot ce 'n mine se deșteaptă
Să nu mă turbure 'ntrebând.

Ca umbra noastră e și gândul !
Ce razim pot avea în el,
Când nici nu-l simț real avându-l,
Când poate-l am, ca să mă 'nșel ?

...Și te cuprind, te lași mlădie
Imbrățișării de amant;
Tot cerul parcă ne îmbie,
Clipind din ochi de diamant.

STELELE

Tăcere ; pașii noștri nu
Răsună, și cuvântul
Ni-i slins, de parcă ne-așternu
De mult în el pământul.

Adânc privești, întrebător,
Cu ochii plini de umbre,
Spre stelele, ce nu ne vor,
Indepărtate, sumbre.

O, stelele ! podoabe reci,
In infinit risipă !
Din luminatul lor de veci
Abia trăim o clipă.

Caut mâna ta, e parcă frig,
Cuvintele ne 'nghiață...
Noi n'avem gândurilor dig
Iubirea de viață !

Și revenim acas', să dăm
Iar viselor văpaie;
Ne mărginim, baricadăm,
In scunda-ne odaie.

E cald, lumină. Regăsim
Cuvântul ce-l uitasem :
„O, haos mut, ești țintirim
Doar noi viață-ți dasem !”

NOAPTE

— Aceleași seri cernite
Pe-același vast decor
De sălcii, plopi, răchite,
Suspină, parcă mor...

Oficiază luna
Pe cerul larg boltită,
La fel întotdeauna
La ceasul ei sortit.

Același drum se pierde
În nesfârșite zări;
Visează câmpul verde
Ca ochiul peste mări...

Prin zeci de generații
Au nu văzut-am noi
Și frumuseți, și grații,
Și pulbere, noroi ?

Un vers, un cânt : tabloul
I-același cer stelat.
In fire vechi e noul,
Artistul e furat !

Și însăși tu, iubirea,
Ești veche ca o stoa !
Să fie presimțirea
Că nu vom mai vedea

Nici chiar banalitatea
Acestei lumi de-o zi,
Că nici singurătatea
Din noi nu va trăi,

Aceea ce ne lasă
Inc'un minut pribegi ?
Tăcerea ta m'apasă,
Semen ce mă 'nțelegi !

.....

Ea nu-mi răspunse. Vântul
Ofra îngândurat;
Ne 'ncetinea pământul
Din mers, parcă brăzdat.

Ni s'acățau de haină
Măceși; ne 'ncovoia
Apăsătoarea taină
A nopții-aceleia.

B I N E L E

A cui e vrerea, ochii tăi
Pe-ai mei să-i umezească,
Când mă privesc semeți și răi?...
Să vreau să mă privească!

A cui e vrerea, tu să-mi pari
Frumoasă, caldă, dulce;
Din nori, de peste munți, stejari,
Să vie să se culce.

Vulturul, sufletu-mi barbar,
Pe umerii-ți: plăpândă
Și mică pasăre, — canar
Cu ciripire blândă?

De ce sărutul tău să-mi dea
Adânca fericire,
Ce n'o găesc în lumea mea,
În versul meu, în fire?

O, mult iubito ! singurul
Arcuş de melodie,
Spre care sufletu-mi credul
Se poartă şi se 'mbie,

Nu-i osândire de demult :
Aprinsa'mbrăţişare,
Sărutul nostru lung, ocult,
Adânca-ne vibrare ?

Deci suntem robi unei puteri
Şi jocul ei, sărmanii !
Mînjiţi c'o haită de plăceri,
Ce ne-o aduse anii !

Şi noi primim să ne'nşelăm,
Şi dulce ni-i sclavia ?
Minciună suntem ! Ne'mbătăm
Şi tot noi suntem via !

Nu, nu te depărta ! Te cer
În fie-care clipă,
Cu tot ce'n mine-i lut şi cer !
Tot ce-am gândit — risipă !

Căci te cătam şi te-am găsit !
O, ştiu să cumpănesc !
Eşti preţul meu, cel socolit
În bine pămîntesc !

VECHEA TURBURARE

Las cartea din mâini îmbătat ;
Cititul se vaporizează !
Visul meu vechi s'a turnat
— Vagul ! — în cupa mea trează.

Umbrele brazilor cad
Până'n pârâul din vale,
Vânăț; i-un miros de brad
Și-i seară, ca'n genele tale.

Iar tu ești ! aceea ce n'ai
Nici umbră, nici nume, ce nu e
Nici vis de Decembre sau Mai —
Pe-o pânză, în vers, în statuie.

Mâna ta albă, eu nu
Am sărutat-o vreodată;
Glasul tău mi se păru
Venit dintr'o lume uitată.

Al meu este gândul sculptor
Ce datu-ți-a formă din ceață,
Contururi de unde și sbor
Pe mare, pe vânt, dimineață ?

Ascultă statornice vis !
Apropie-ți trupul odată,
Chiar dacă ești un trimis
Al morții, — și ea așteptată,

Pe-a inimii singurăfate
Să cazi, ca o noapte pe fire,
Și prima furtună ce-o bate
Ne spulbere 'n nemărginire !

FRAGMENT

*Au n'ai fost tu jună ?
n'ai fost tu frumoasă ?*

M. EMINESCU

Tu, grație dulce, aicea să fii ?
In groapă adâncă, sub lespede, glii ?
A cui a fost vrerea din vieață să treci,
Să dormi înghețată, cu orbite seci ?

Eu tot te aștept printre albele cruci,
— Ce vinete's parcă și parcă's năluci —
S'apari îngerească din lumea de morți,
Al ochilor zâmbet prin lacrimi să porți,

Să rumpi nemurirea din negrele-i lunci,
Sicriul în țăndări în lături s'arunci
Și lespedeă rece, și multul pământ !
Răsari, formă fină, pe-o undă de vânt !

Au n'ai avut oare, tu, lotuse trist,
Iubirea cea sfântă ce'nvie pe Crist ?
Ce-l face din moarte pe moarte călcând ?
O, prietenă pală, cu tâmplele-arzând !

Sunt cărțile tale închise de-acum,
Năframele veștede; fără parfum
Mătasea, dantela ! la masa de scris,
Nu-și mai deschide corola un vis !

Dar crucea-i plecată, mormântu-adâncit...
Sfioasă, o pasăre, iață-a venit
Să cânte ! E poate un suflet scăpat
Din groapă... Ingere, tu ai sburat ?

IN CIMITIR

— Mi-e frig. De ce în ger și ceață
M'ai deșteptat din groapa mea?
Tu uiți că tot ce ne unea
N'are înțeles în astă vieață?

Ți-e dor de flori, de curteniri,
De vorbe calde de iubire,
Când suntem oase'n mucezire,
Fără flori, fără porniri?

Cât de frumoasă-ai fost ! Credeam
Să roadă un greșos de vierme
Mălasea unei epiderme,
Cum fuse-a ta, când ne iubeam ?

Și totuși, carnea ta mâncată,
Obraz și gură neaflate !
Rămasă oase-abea 'ncheiate,
Ocară crudă și spurcată !

Și inimile noastre, ce
Credeam să ne divinizeze,
De carne-au fost ! să ospăteze
Tot viermii, ca și trupu-ne !

Ce caraghios să ne'ntâlnim
Aci, nu'ntr'un boschet de luncă !
Și ce ciudat ni se aruncă
Picioarele prin țintirim !

Și ochii tăi ? Ingrozitor !
Sunt două hăuri negre, vide,
Ce, pironite și avide,
Se cască 'n însăși noaptea lor !

Privește multele lumini,
Ale orașului, departe :
Aveam și noi acolo parte
De maci, de nenufari, de spini.

Cât mi-amintesc de bine tot :
Acele seri și nopți ciudate
In amăgiri înseilate,
Pe care fu dragostea despot !

Cum ne-ascundeam ca doi tâlhari,
Cu ochi sticloși ,cu fața'ntinsă,
Când carnea ne ardea aprinsă,
Borborosind cuvinte mari.

Cum ne lipseam ! Cum ne călam !
Cu ce văpaie ne iubirăm !
Ca să sfârșim unde sfârșirăm,
Cât sbucium trebui să am !

Dar să ne despărțim acum.
Cu măduva ce mi-a rămas
Simt frigul umed păs cu pas,
Atât ! Coloare, gust, parfum !...

Vezi, mâna ta, ce-mi da fiori,
Azi stă pe șoldu-mi fără grijă, —
E gol; o simte ca de schijă;
Nu-mi face ochii visători.

La brațul tău i-un paj galant,
Ce-și are coastele drept liră !
Plimbarea noastră-i o satiră
Sub stelele de diamant.

Ah ! râzi cu trosnet sec de oase !
Sicriul tău e bun locaș ?
Ia stai ! doi viermi — îi simți ce grași ? —
Se mișcă'n orbitele-ți roase.

Dar să ne despărțim. Auzi ?
Cocoșii cântă ! Noapte bună !
Ne-om mai plimba, de-o mai fi lună,
Sub arborii de lacrimi uzi.

PE DRUMUL DE ODINIOARĂ

Pe dealul răpos
Pe clinul umbros,
Nici raze, nici cânt ;
Copacii'n restriști
Mă 'ntâmpină triști
Și fără cuvânt.

Tufanii 'negriți
Stau strajă 'mpietriți
Pustiului scump ;
Văzduhu-i venin,
Cărările spin
Ce inima-mi rump.

Și umbre se 'ntind
Tăcute, 'negrind,
Din case pustii.
Ori tot e la fel,
Și eu nu-s acel...
Ci mort între vii ?

Mă 'ntreb ce-i schimbat
In locul ce-odai'
Privea însorit ; —
Mi-e zarea un cort,
Mi-e'n suflet un mort...
Iubirea-a murit ?

Ca un ucigaș,
Spre al crimei locaș
Venii, pe nevrut.
Vreau pieptul să-mi rup
In colții de lup,
Rânjiți de trecut ?

Mi-e sufletul rupt
Și-l calc ne'ntrerupt
In pașii mei grei,
Sub vagul meu dor.
Un dud ! un pridvor !
Ești tu, cuib al ei ?

Cad brațele moi !
Privesc înapoi :
Cărările curg !

Un moy urcă greu,
Un biet Dumnezeu
Scăldat de amurg.

Și iar nu mă știu...
Mă pipăi — sunt viu ?
Venii... sunt gropar !
Casma... târnăcop...
Să sap ! vreau să'ngrop
Un suflet amar.

V Ă R T E J

I

Adormi în mine gând iubit
Și dureros ca cercetarea
În sufletul îmbolnăvit ;
Nu-ți mai lovi zadarnic marea,

De astre și de haos grea,
De țărături, șubrede ruine ;
Dar surpă, dacă vei putea
Să te prăvăli de-odată' cu mine.

II

Cum aş putea să te ucid
 În inima-mi nesăfioasă,
 Fără să simt în juru-mi vid
 Şi-o veştejire fioroasă,

Când în făptura ta ai luat
 Lumina 'ntreagă de pe lume
 Şi pasul tău a miresmat
 Şi datu-i-a un gând anume

Şi colbului stărnit pe drum?
 Nu-i vânt, sunt plopii 'n nemişcare:
 În mine-i un vârtej de scrum!
 Se clatin' ? ştiu ! pe o cărare...

Nici întunericul nu lasă
 Oceanul liniştii pe lume ;
 Căci fiecare pom e-o plasă
 De sărutări şi de parfume !

III

În zeci de colţuri şi umbrare,
 Ca sub atâtea lovituri,
 Rănit de aspra sărutare
 A săngeroasei tale guri,

Sărmanu-mi suflet se sbătea,
 Gemea, slăvindu-şi ucigaşul,
 Primia să moară, şi murea !

IV

Aci, — trecutul cum răsare ! —
Citești o carte amândoi,
Și mânilor, familiare,
Vi se 'ntâlniseră pe foi..

Cum totul încetase 'n lume !
Și fără știre v'ați găsit,
Ca un amestec de parfume,
Cu suflet nedeosebit !

V

De ce să-ți pară dulce clipa
De ea furată, pentru veci ?
E fericire în risipa
Alător lacrimi pe poteci ?

Cum o iubești și azi, sărmâne !
Tu ești locaș în care ea
Trăiește Domn. Pe tine 'n van e
Să te mai cauți, ca într'o stea !

Căci te-a ucis, nebune suflet,
Cu sărutarea-i de hașiș,
Cu amețitorul ei răsuflet,
Cu moărtea ochilor deschiși !

Și pretutindeni vei găsi-o,
Și 'n creanga ce s'a legănat
Mlădie 'n revărsat de ziuă,
După florintele sburat.

CÂNTEC VECHI

Elizo, sunt zările pline de tine !
Cotești după colțuri de stradă zorită ;
Te văd la răspântii și treci prin vitrine ;
Te pierd pretutindeni ; abia năzărită.

In larma mașinii de croitoreasă
Azi nu mai cânji versuri de mine șoptite
Și poți coase bine și strai de mireasă,
Și ceasul să 'nșire bălăi nesfârșite !

Desfă-mă din copcile bluzelor tale
Și taie cu foarfeca ta legătura,
Ce'n umbra ta mică mă poartă pe cale
Și dulce îmi umple cu numele-ți gura.

O, cum aș putea, năzuroasă fetiță,
Ca iar să te 'mpac, să uităm despărțirea?
Scurgând amintirile 'n jgheab de peniță
Ploua-va pe sufletul tău amintirea?

Elizo, răzbim 'oinicește prin vifor,
Vârîtă'n paltonu-mi (il știi ce larg este !)
Și mergem, și râdem, și'n colț la Nichifor
Ne-așteaptă covrigii fierbinți, — o poveste !

IN POALA PĂDURII

Când umplu-odăile de fum,
Trândav și'n voe bună,
Sunt iar pe-un povârnit de drum
Inălbăstrit de lună.

De mult tovarășii mei tac,
De mult umblăm călare ;
Din piscuri, piscuri se desfac,
Din zare altă zare.

Colea poteca dup'un mal...
Cu gândurile-aiurea,
Ne legănam în șea pe cal,
Când se ivi : pădurea !

Juca în umbre și 'n argint,
Ca 'nvăluită 'n plasă ;
Credeam că-i vis, că ochii mint, —
Și 'n poala ei : o casă !

Se ascundea, nu s'ascundea
Sub coamele pădurii,
De poterași, de vreme rea,
Și-ademenea pandurii.

Voinicii sar din șea pe rând,
Și 'n pragul crâșmei, iată :
Cel mai frumos, mai gîngăș gînd
Intruchipat vr'odată !

Voinicii beau, se 'ntinde chef !
Mîncea din ochi odaia,
Sclipea o lună de sîdef,
Să-și mîntuie văpaia !

Ulcica nu se mai golea
Și-un pripășit de cioară
Zîcea, zicea de se rupea,
Din vechea lui vioară !

Și crăsmărița ! Ca un roi
Flămând și cu sclipirea
Ce-o varsă-al arșiței puhoi
Ni-o alegea privirea.

De focul mândrei beau vârtos
Fărâșii mai cu sete ;
Eu numai chipul luminos
Il sorb pe inelele.

Ne-am înțeles din ochi. Tiptil
S'a furișat. Uimită,
Se luptă ; nazuri de copil
Și 'ntreagă ea, ispită !

Când umplu-odăile de fum,
Trândav și'n voe bună,
Plec iar pe-un povârnit de drum
Inălbăstrit de lună.

D U - T E !

Tu nu mă mai iubești l mă lași
Iar mie veșnic solitarul l
Să-mi fiu bețivul și paharul,
Să-mi fiu și ocnă și ocnaș.

Și cât de dreaptă ești lăsând
In' părăsire o ruină
In care-a răsului lumină
Pălea sub noaptea unui gând.

Când eu te vream un sprijin mut
În ceasul meu de disperare,
Ai înțeles că'n orișicare
Ar fi o lume de plăcut.

Și nici nu vreau să mă tocnesc
Cu amintirea ta sonoră,
S'o țin de veghe ca pe-o soră
Mai mare, sau s'o izgonesc.

Da, du-te. Parcă n'ai plecat !
Sveltețea ta e'n vânt, e'n plantă ;
Pe mine însu-mi, ca pe-o pantă
Spre tine sunt alunecat !

În jurul meu te simt, te sorb,
Amănunțită și întregă ;
Și tot mai multe fire leagă
De tine, sufletul meu orb.

Nu 'ntoarce capul tău cochet,
Să vezi ce'n urmă-ți se petrece !
Ah, du-te ! mâna mea fu rece,
Și glasul fără de regret !

* * *

Ce s'a 'ntâmpat în nu știu care
Din tainițele-mi sufletești ?
Cu ce puteri mă stăpânești,
De n'am un pumn de-amenințare ?

M'ai năruit sub turnul meu,
Rupând portalurile vrerii ;
Când înfruntam pe Dumnezeu,
Zidit din stanele durerii ?

Acum în năruire zac ?
Vai, existența mea de bine !
Tu parcă te-arancai în mine
Și-mi dai undirea unui lac !

IN PRIMĂVARA

Se desghețaseră și grabnic
Izvoarele s'au și pornit,
Iar un troian, pe locu-i habnic,
Le sta în drum și le-a sorbit.

Dar și subțirile izvoare
Și-aveau din veac croit făgaș,
Și tot svâcnind stăruițoare
Scobiră vad pe sub vrăjmaș.

Ca într'un joc de-a v'ați-ascunsa :
Aci sburdau, aci piereau ;
Și coapsele mereu pătrunse
Ca la un cântec se trezeau.

Sub frunza moartă, sub zăpadă,
Mișcau viețile'n pământ ;
De pe colnice sta să cadă
Lințoliul alb, ca un vestmânt.

Pădurea iar simțea sub coajă
Ale 'nfrunziturii dureri, —
Ea, ce 'nsemnase pe răboaje
Atâtea zeci de primăveri !

Lumina își schimbase'n aur
Intunecatu-argint al ei,
De când, din hruba lui de faur,
Țâșnise soarele 'n scânteii.

Și lumea, încă neagră, sumbră,
Se deștepta, se desmorțea ;
leșea din moarte și din umbră
Și 'n pripă se sulemenea.

DIN PRIDVOR

Pe clăi de pae, mii de vrăbii
Se gâlcevesc, se duc și vin ;
Par norii pânze de corăbii
Pe marea cerului senin.

E cald. Pe gândurile mele
Plutesc, atâta sunt de mic.
Inchid volumul de nuvele,
Din care nu pricep nimic.

Un porc cu semnul său de ploae ;
Un cârd de găște cearcă 'n sbor,
Bătând din aripe greoae,
Să treacă vânățul izvor ;

Un cal bălan, trudit de lene,
Abia mai prinde iarbă 'n bot ;
Iși pierde umbra prin poene
Un băetan, — și-atâta tot !

PRIETENUL MORT

In amintirea amicului și compozitorului Andrei Borgovan.

Sunt astăzi șapte ani ; îl scot.
Sicriul ? nu-i ! a putrezit !
Groparii-aruncă liniștit
Tărână, oase... și e tot ?...

Privesc adânc, îngălbenind.
Așez cio'anele pe rând, —
Cu-al neîmplinei mele gând,
Nu pot, nu știu să mă deprind.

O schelă stranie de oase
In vârful căreia rânjește
Un craniu hâd, tică-oșește !
Cum ? oase mucedu și roase ?...

Să fie el ? Un craniu mut,
Rânjit și ciunt ? O scump truver !
Să fie el ? Asud, e ger ;
Aș vrea să nu mă fi născut !

E-acelaș chip, privește-l bine !
Acelaș cap pletos, buclat !
Sărută fruntea ce-a visat
Și plângi, gândindu-te la tine !

Aci a locuit gândirea
Și inspirația și cântul !
Pe palma ta e 'ntreg pământul ;
E tot ce 'nseamnă omenirea !

Cu titva asta te-a iubit ;
In orbitele seci, murdare,
Căscate, scurse, fără zare :
Ești tu, de-atâtea ori privit !

Nu-l mai cunoști ! îți pare straniu...
Voiesc în cugetu-ți să sap :
Ia-ți mâna, plimbă-ți-o pe cap, —
Ești mort și porți acelaș craniu !

.. Dar lasă vulgului, durerea,
Un ceas din viață 'nmormântat.
Cu morții-aci, e un păcat !
Ne-așleaptă lupla și plăcerea !

P R Ă P Ă D U L

Vor trece ani, mulțime de ani, de-aci na'nte
Și te vei stinge soare, viață de vieți !
Tu care nu 'ncăpuseși în omeneasca minte :
Că urma îndoioasă a unei vechi peceți,

Te-i șterge de pe cerul boltit de tine, Soare !
Fantastica furtună a dezechil brări
Inchipuitei cumpeni cerești, spulberătoare
Te-o risipi'n neanturi, un strop în jocul mării !

Atunci planeta noastră s'o prăvăli ca'n vidul
De răpă, căpăfană svărlită ! Și mereu,
Tot mai adânc cădea-va, dar niciodată zidul,
Ori stâncă, nu va sparge răpusul cap de Zeu !

O lacomă vâltoare ne va sorbi pământul,
Biet ghem de humă stearpă și greu atuncia. Ori
Va sta'ntr'o zi din șuier și din bătaie vântul ;
Înlănțuit iar globul în sfera altor sori ?

Din multele noroade, ce se'ngărădiră 'n State,
Rămâne-va vreunul sub crâncenul vârtej ?
Muri-vor năbușite sau steiuri înghețate,
Și nu va mai rămâne nici viața dintr'un vrej ?

În cât de multă vreme se vor petrece-aceste ?
Veni-vor spre Equator popoarelor din Pol ;
În craniul lor trăi-vom ca tragică poveste ;
Pământul, prins în ghețuri, pe noi suna-va gol !

O, ultim om ! spre tine tot gândul mi se'ndreapă ;
Laponule, pitice abia'nțelegător,
Urcaț, ca pe cadavre, pe cea mai naltă treaptă :
A fi tu singur Lumea și timp distrugător !

Piticule, oglinda atâtor mari dezastre !
Ucis a mia oară în cei cari au murit
În jurul tău ; în ochi-ți, cu ape poate-albastre,
Aș vrea să prind prăpădul de ele oglandit !

O, cel din urmă frate ; o, ce! din urmă fițet
Al omenirii către nesigur și-absolut !
Tu singur timp și spațiu, al zodiilor scripet
Și toată suferința ce-a scânteiat din lut !

INSPIRAȚIA

Ea vine, iar te-a ascultat !
Vai, Inspirația-i stafia
Ce soarbe sângele bogat
Și toarnă 'n creier nebunia !

Dar tu de mult, incovoiat
Pe masa ta de scris, aștepti,
Cu ochiul de visare beat,
Infrigurat să te deștepti, —

Și a venit ! S'a strecurat
Prin porii zidurilor reci,
Ca suferința 'ntr'un palat,
Și-a 'ntins aripi de lilieci.

Acuma dorul ți-e 'mplinit :
Ea te frământă și te stoarce,
Te spiralează spre zenit
Și gânduri noi din tine toarce.

Ești jos și ești în cer, în tot
Același timp, ca prin minune ;
Și stăpânești ca un despot
Și plâng în tine mii de strune.

Ca din fântâna lunii vin
Sub mâna ta grăbite rânduri ;
E lumea 'ntreagă un cămin
Al propriilor tale gânduri.

Pe-o mare de smarald sunt punți
De diamant, scânteetoare ;
Curg șipote de-argint din munți
Și gânguresc șerpuitoare ;

Toți pomii, unul către alt,
Să-și spună amintiri și vise,
Și 'ndoaie creștetul înalt, —
Și toate florile-s deschise.

Cântări, miresme și văpăi
Se înfrățesc și se mărită ;
De stele, roua de prin văi
Își leagă singura clipită.

Tu suferi însă ! Plăsmuirea
Îți răsuțește fir cu fir,
Ca dintr'un caier smuls, gândirea,
Pân'la durere, la delir !

Ah, tu ești tânăr ! Veselie,
Iubire, frumusețe, dor,
Te impresoară și te 'mbie,
Grăiesc în simțuri și te vor.

De-o fericire ce sugrumă
De multe ori te-ai lepăda ;
Un val cu soarta lui de spumă
E parcă sbuciumarea ta.

Dar totuși, asta ți-e solia,
Cunună fă-ți din lațul tău ;
Călește'n focu-ți Poezia,
Ciocan și foale și ilău.

Și sigur fii că-i soartă rară
Al suferinței tale rug ;
Că tot ce trainic are-o țară,
De la coroană pân' la plug,

In versul tău sunt contopite,
Cu munți, cu ape și câmpii,
Cu năzuințele 'nflorite,
Cu vechile-i statornicii.

O M U L

Ah, omu-i opera postumă
A unui biet bătrân cheflui
Păcat că cea mai mare glumă
O născocise prea târziu.

Lucesc privirile, — un arc,
Un diq de os, un coif de plete :
Acesta-i capul I, slab monarh
Incins de gânduri, de regrete.

Nimic și el ! Urcior ciudat
Impodobit cu haina feței,
Ca să întâmpine mascat
Păpușăriile vieții.

Un nas, o strașină de sgârci
Și gura, dungă sângerată,
Imbracă golul unei hârci
În vis și farmec câteodată.

Întreg aproape omul s'a
Năltat dela pământ în spațiu
Și sigur de chemarea sa
Privește'n lume cu nesațiu.

Pe bârne cu încheeturi
Și lăbi aleargă după hrană
Și-i singura dintre făpturi
Ce-ascunde pielea-i ca pe-o rană.

Plugar, dulgher și făurar,
Făpturi de humă și de apă,
Trăiesc și mor ca un țipar
În mълul care îl adapă.

Ca viermii de mătase rod
Un vraf de frunze laolaltă,
Dar fiecare cearcă pod
Spre steaua veșnică și 'naltă.

MIEZUL NOPTII

E ceasul tăcerii de lut
Și-al larmei mărunțului scris ;
E ceasul privirii spre vis
Și al celui mai dornic sărut ;

Când omul e singur și mic
Sub ochii mulțimii din cer ;
Lumini care pâlpaie, pier,
Pe-azurul boltit d'n nimic ;

Când patina scurmă pe brânci
Și crima cu ea s'a 'mpăcat ;
Când fuge din albu-i crivat
Femeia cu cearcăne-adânci...

Când versu-i páclos și greoi
Și cauți inspira're'n abstint ;
Când lacu-i pavea de argint
Și norii sunt turme de oi.

E ceasul... ascultă-l ! nu mai
Voiește să stea din bătut,
Și când, înfârșit, a tăcut
Și umbră și ziduri au grai.

CU PLEOAPELE DESCHISE

Mâna albă ca omătul,
Fătul,
Cel din basme 'ntruchipat,
De pe paloș crunt și-a luat
Să mângâie părul fetei.

Ea, de albul mort al cretei
Printre glastre și făclii,
Incețase ochii-i vii :
Părea visul că o poartă
Moartă.

Iar cu mantii până 'n scânduri,
Rânduri

Preoții stăteau ;
Adânciți în cărți citeau,
Abătuți de 'nțelepciune !

Și de-odată a prins să sune,
Ca plutind pe-un mistic vânt,
Un nespus de jalnic cânt,
Desfoind pe mortul aer
Vaier.

Flori își risipeau parfumul !
Fumul

Faclelor era parfum !
Prin fereastra din spre drum
Noaptea sta să dea năvală.

Un moșneag cu fruntea pală,
Barba spumă, păru-albit,
Intr'un jilț ședea 'mpietrit, —
Și cu ochi deșerți de minte,
Ținte !

Nimeni nu știa a plânge !
Sânge

Nu era în trupul lor !
Taină, vis înghețător !
Vechi curteni, copii de casă,

Imbrăcați în neagră rasă,
N'aveau gânduri, n'aveau glas !
Ce-ar fi fost atunci un pas,
Săltăreț svinind din pinten
Sprinten ?

S'ar fi irosit cu toate

Poate :

Și curteni, și paji, și ea,
Moarta care mă privia
Printr'o lume depărtată !...

Și-am căutat să fug de-odată !
Vai, un bleș'em crunt mă leagă,
Să-mi perind vieța 'ntreagă,
Cu pleoapele deschise,
Vise !

D U R E R E

Aprindeți torțe și veniți
Smeriți, cu frunțile 'nclinate ;
Prin negri arbori desfrunziți
Din infinit un viscol bate !

Nimic nu e fericitor !
Oh, plângeți lacrimi de sânge !
E rege Crist, sau cerșelor ?
Și ce se 'ntreabă 'n noi și plânge ?

Priviți : pe mările Durerii
Speranța poartă pânze rupte ;
Catargul Crezului părere-i l
Iar noi, bătrâni cu tâmple supte l

Aici suntem chemați ? ori unde ?
Veniți să ne 'ntrebăm în spasme,
Nebuni și vraci poate-or răspunde
C'o altă lume de fantasme l

SIMFONIE

Ca viscolu 'n pustie,
Din zeci de guri și coarde
S'aruncă, să sfâșie,
Asemeni unei hoarde :

Cântarea, — peste mîia
De capete co-așteaptă
Să curgă armonia,
Ce 'n valuri mari indreaptă

Noianul ei de unde ;
Să rupă stăvilare
Și 'n inimi să inunde,
Cu revărsări de mare.

O liniște de aer.
Lumina bucuriei
Din auritul caier
Al soarelui câmpiii...

Viorile'n surdină
Deschid alei în floare
Spre râuri ce suspină
Sub aur nins de soare.....

Un glas suav, subțire,
Din toate se ridică...
E fiecare mire
Fantasmei ce despică.

Vieața de visare.....
Ea-și desfășoară părul, —
Și intră 'n încețare
Și visul și-adevărul.

SBORUL

Visez, ca de-o mieasă tare
Mi-e gândul împăienjenit ;
Buimac, abia ascult cum sare
O gărlă pietrele-i, zorit.

Tăcere, piscuri, neclintire,
Nejărmurit covârșitor ;
Și munți-s mici în nesfârșire...
Și iat-o pasăre-și ia sbor !

Un semn, ușoară, sburătoarea
Se-avântă singură în gol ;
li taie-ar pile vâltoarea,
In care nu-i nici țarm, nici stol.

Mărunte-s toate jos ! Ea încă
Se afundă'n nalturi, tot vâslind ;
Nici dor de cei rămași pe stâncă,
Nici n'amețește jos privind.

Și tot mai sus îi e'nălțarea ;
Se duce, duce, spre țării,
Vulturul ! veșnic sdrobitcarea
Hotarelor de 'mpărății !

Acuma vâslele întins-a,
Plutește, domnitor pe vânt ;
Și iată slava lui desprins-a
Inlănțuitul meu avânt !

Pârâul tace ; visul piere
Ca pâcla 'n revărsat de zori,
Când creatorul de durere
Deșteaptă pe semănători ;

Sfărâm cătușele 'ntristării,
Alung al visului parfum
Și cânt, cu glasul nalt al mării,
Bogata clipă de acum !

PRIVEGHI

Moșul, ghemuit în zeghe,
Gârbov și uscat,
De trei zile stă de veghe
Mortului uitat.

Cel ce stă întins pe masă,
Chip în lemn cioplit,
Parcă-ar fi rostit „nu'mi pasă !”
Când a 'ncremenit.

Ard cu flacără în tremur
Galbene făclii ;
Imi e frig, de mă cutremur,
Depărtat de vii !...

Și ferestrele sunt luate !...
Plouă-afară dârj !
Ploaia 'n casă crâncen bate —
Bocănit de cârji.

Suflă vântu'n casa toată, —
Moșu-i neclintit ;
Fieele s'au stins de-odată, —
Noaptea-a năvălit !

EVADAȚII

În crâșma scundă de la pod
Întunecată și murdară,
Ce-i plină ziua de norod,
De fum, de miros și ocară :

Iar înnoptează cei doi inși,
Bărbați cu chipuri răvășite,
Ce sfredelesc cu ochi aprinși
Și stau de vorbă pe șoptite.

I-a șaptea zi de când cinstesc
Aci, și pare că-și îngroapă
Un chin, și iar îl desvelesc !
Și-și trec prin suflete o grapă !

La plata litrei de rachiu
Țin banii 'n palmă mult și-i cată
Ca pe ceva ce nu-l mai știu
Și-i plin de tot ce-a fost odată.

Nu-și spun nimic ; posomorâți
Frământă neguri și jeratic ;
Sunt înțeleși, sunt hotărâți,
S'afundă'n visul lor sălbatic.

Nu-s rude. Cărdășia lor
Li leagă însă ca 'n cătușe ;
Au îndurat același dor
Și-aceleași zile de cenușe.

Când își vorbesc se face ades
Tăcere neagră și 'ncordată ;
Iscoditor priviri se țes,
I-așteaptă parcă să se zbată.

În hăul ocnei, cunoscut
Stă cărciuma să se pogoare,
Când împrejur priviri se-ascut,
Se cascade, sorb întrebătoare :

„De unde vin și cine sunt ?
Cu ce se îndeletniciră ?”
Pe ei sunt urme de pământ
Din hruba 'n care muceziră ;

Pe ei sunt pete, ca de foc
Lăsate : sânge și rugină !
Și nu-i pe lume niciun loc
Cu zarea largă și senină !

Chiar azi, în uliță, și aci !
Pot fi 'ncolțiți ; și iar, supuse
Să 'ntindă brațele, spre a fi
Legate 'n lațuri și răpuse !

În ochiul lor nemăsurat
Ard flăcări sumbre ; pe obraji
Mari lacrimi se 'negresc, răzbat, —
Le-atârnă capul pe grumaji !

PLOAIE DE VARĂ

Se stinse soarele 'nghițit
De-un nor, ce 'ndață-a sângerat !
Cuprinsul tot a 'nvinețit
Și temeri vagi plutesc, se-abat.

Se 'ndoaie, sbuciumă, jelesc
Copacii, desnădăjduit ;
Cărățile se strâng, descresc,
Sub cortul serii scund, cernit.

Cirezi de bivoli vin mereu
Să pască-al cerului albastru ;
Văzduhu-i plumburiu și greu.
Putința unui larg dezastru

Se furișează ca pe-un clin
In cugetele tuturor ;
Săgeată pasărilor vin,
Țipând, la cuiburile lor.

In zări, pe-o margine de cer,
E discul lunii, șters, oval ;
Ca un înfricoșat străjer
Privește cenușiul val

Ce 'ntreg pământu-a cotropit,
Ce urlă 'n uliți și câmpii,
Ce-a spart al mării vas tihnit
Și sună 'n surle de mânii.

Lumina cearcă uneori
— Un vârful de suliță de aur —
Să spargă zalele de nori,
Să 'mpungă pielea de balaur...

Ca sârmele, pâraie-vii
De foc, înseilă, și pier
— Ca în nisipuri de pustii —
In smoala grămadită 'n cer.

Sau scie, — cine ? cu fosfor !
Aleargă scrisu 'n tremurări ;
Capricios contur de nor.
O hartă ? vai ! a cărei țări ?

Pe neștiute se deschid
Ferestre 'n ceruri. Niciodată
Aceleași ! Grabnic ! Și se 'nchid !
Suntem pândiți neîncetat !

Se pare-un arsenal drăcesc
Tot cerul. Cască, farmă peșteri !
Descarcă fiare, făuresc,
Dușmani ne'nchipuit de meșteri.

Și uruie. Și bubuit
Răzbubue în depărtări ;
Și defunări, și prăvălit,
Și scânteeri și scăpărări !

I-o pregătire de Titani !
Acum e gata să coboare
Podișul greu de bolovani,
De lespezi strivitoare.

Un sgomot surd, un descleștat
De fălci de fier ! Unde-a trăsnit ?
Și cum de nu s'a despicaț
Pământul ?... Dar... a amuțit !

Tăcere scurtă. Un susur,
Și ploaia 'n spice lungi de plumb
Iși vântură bogatul ciur,
Din plin, cu foșnet de porumb.

Se mișcă turlele de plopi
Inceț în noapte. Incordat,
Ascult : prin cântecul de stropi
Se 'nalță o rugă, ne'ncetat.

Sunt mulțumirile a mii
De ierburi, frunze, vietăți.
O, tâlcul unei vijelii
E un izvor de bunătați !..

TUBEROZA

Cu cât privesc mai mult la tine,
Ciudată floare, mă aștept
Să intrevăd albastre vine
În carnea ta ; ca dintr'un piept

De fată, e firesc s'adie,
Să simt fierbintele răsuflăt,
Un abur, de ființă vie,
Ca dela tot ce are suflet.

Adânc mi se înclină fruntea
Sub nori de psalmi și sub pământ,
Și ruptă-i pentru mine puntea
Dintre vieață și mormânt,

Când respirarea-ți miresmată
Mă înfășoară rece, grea,
Și simt în carnea ta de față
Înghețul care doarme 'n nea.

Vieața ta e'n risipire
Și-i agonie-al tău parfum?
Tu pari crescută'n mănăstire,
Sub al cădelnițelor fum.

De chip i-a ta paliditate,
În care sângele-a 'nghețat,
Când dintr'o criptă, pe 'nserate,
Un spectru alb s'a arătat.

Tu pari atâta de virgină
Încât și-un sfânt ar fi pierdut.
Tu mori, și dreaptă pe tulpină
Te nalți timidă spre sărut.

Și într'o lume către care
N'am cutezat să năzuiesc,
Respir, ascult, i-a mea îmi pare,
E Patria, — o regăsesc.

Acolo îngeri, crini și dalii,
Și tuberozele-s popor ;
Fac dans și cânt, se prind de talii,
Intr'un suprem și nou amor.

VAGABONDUL

Nevolnicule 'n veci sărac ;
Pribeag cu zâmbete pierdute,
In care dorurile tac
Și mor de nimenea știute ;

Lipsitule de uri, de-ambiții,
Nevinovat, nesticător,
Nerupt de cangea vr'unor viții
Neturburate visător ;

Fără-amintiri, avut, femei,
Ce poate să te-ademenească,
De-ți lași într'una pașii grei,
La nesfârșit să pribegească ?

Oprește-ți mersul, om ciudat,
Și din risipa ta te-adună,
Ți-anină cugetul de-un sat,
De un cămin, de-o vorbă bună.

Ca o sămânță, ce de vânt
A fost răpită și purtată,
Găsește-ți partea de pământ
Și crește-ți arborele-odată !

Dar omul nu m'ascultă ; lasă
În urmă-i colb, mergând mereu !
Cu atât răspuns ușor apasă
În cumpăna ce i-o 'ntind' eu.

Nainte-și duce umbra 'ntinsă,
Mereu mai larg cuprinzătoare ;
Iar fruntea lui îmi pare 'ncinsă
În nimbul veșnicului soare.

Spre nu știu care țărâm plutește
Acum, înfipt pe bordul năvii...
Spre unde fantazia crește
Ca buruienele otrăvii.

Nu-i dați să bea, nu-i dați binețe ;
Ci dați-i pace, să se ducă.
Iluzia, cu mii de fețe,
Imbracă-a lumilor nălucă.

În fundul ochilor săi triști,
Neantul doarme vag, albastru...
Biruiitorul de restriști,
În vremea noastră de dezastru !

O, slavă ție, biet pribeag
A cărui lume nu se strânge
Într'un copil, într'un moșneag,
Cu visul năbușit în sânge...

O, slavă ție, celui care
Se irosește'n infinit
Ca fără corp și cugetare,
Adânc, profetic, liniștit !

IANCU DELA JII

A venit să-mi bată 'n poartă,
Noaptea, Iancu dela Jii :
„ — Frate, soru-mea e moartă,
Și vin poterile mii !”

M'am svârlit din pat năvalnic,
Beat de gânduri și păreri, —
Căpitanul, crunt și fâlnic,
Fără păs, fără dureri,

Eră ud; trecuse apa
Celui Olt învolburat,
Și venea să sape groapa
Soru-si, și lui de-odat' !

Prins pe calul lui sălbatic,
Doar al ochilor adânc
Strălucea ca de jeratic,
Și pistoalele 'n obiânc.

„ — Pace măi Alexe, frate,
Că de mine nu-i cuvânt !”
El, cu glasul jumătate,
Grăind frânt, ca din pământ !

Și mi-a pus în brațe lutul
Ilenuței, rod ceresc !
Ah, uita-m'ar așternutul,
Cum n'a fost să 'nebunesc !

Încăpută 'n mâni vrăjmașe,
Ce cătau să-și facă pat
Din fetia ei, trufașă —
Singură s'a 'njunghiat !

Am săpat o groapă largă,
Am săpat.... ori n'am săpat?...
Știu că da smintiit să-mi spargă
Tâmpla, iad întunecat !

Și mai știu..... aud pământul
Uruind ca pe-un sicriu,
Și-un suspin clătind, ca vântul,
Codrul desfrunzit, pustiu ;

Și mereu îmi bate 'n poartă,
Noaptea, lăncu dela Jii :
Cal și om.... Ileana moartă, —
Sar din pat să mă sfâșii, !

URSITOARELE

Când ceasul bate ore sfinte
Și ies toți morții din morminte
Să-și plângă'n hohot viii lor,
In taina cimitirelor ;
In miezul nopții negru, mut,
Când, deșteptat, ascuți pierdut
Cumplita liniște, privind
Cum noaptea'n geamuri stă pândind :
Ce trece'n alb vârtej de vânt,
Cu ochi de jar, cu lung vestmânt ?

Sunt Ursitoarele, — tăceți !
Vorbind în preajmă-le, să 'ngheți
Și ce-ai văzut să crezi că-i vis :
Așa e scris !

N'ating pământul ! trec ușor,
Se pleacă codrii'n fața lor...
Trecură munții multor țări ;
Acu-s aci, acum în zări,
In negurile depe râu,
In depărtatul câmp de grâu !
Sosite sunt ! îs toate trei ;
Inalte, palide femei...
In pragul casei s'au oprit,
Să bată ceasul împlinit.

Și ceasul rar ce mai bătea
Prelung, de nu se mai sfârșea !

O. Maica Domnului ! Tu știi,
In multele împărății
Câți prunci, abia născuți, își vor,
Neștiutori, ursita lor !
Și'n ceasul ăsta fioros
Tu plângi și-L rogi pe Cel Milos.

Și Ursitoarele-au intrat
Prin broasca ușii, strecurat ;
Pe masă-o candelă și-a strâns
Lumina'n ea cu geamăt plâns ;

Și însăși liniștea-a'mpietrit,
Și cariul însuși s'a oprit
Din lucrul său, iar prin ungher
Au fors păianjenii mister.

Și vrând să plece, s'au oprit
La masa care pregălit
Avea de vin pahare-un șir,
Colac, arginți și Sfântul Mir.

Părinții pruncului abia
Născut dormeau ; iar el sorbea
P:in trupul tot, de sân lipit,
Căldura mamei, fericit.

Și Ursitoarele-au plecat ;
Vârtej de vânturi le-au purtat.
Și doar cu gândul călător
De-a fost vr'un om pe urma lor
Dar tot ce ele-au sorocit
Găsește vreme, negreșit.

H A I D U C U L

— Pân'la Şanta, Şanta mea,
Şapte codri şi-o vâlcea
Şi-un răzbel cu polera !

Oleoleo măi murg bărbat,
Fire-ar Oltul sângerat,
Că duşman te-a mai udat !

Drumu-i lung, cărarea strimță,
A crescut oțelu'n flintă,
Unde-oi da să nu mă mintă !

Noapte-i deasă, frunza sună,
Murgului nu-i e de-a bună.
Luminează-mi calea, lună,
Că mi-e inima nebună !
De iubeț ce sunt n'am somn
Infrunt poteră și Domn ;
De iubeț ce sunt n'am rost ;
De iubeț n'am adăpost ;
Să petrec, parcă n'am fost !

Mi-e tot gându-a răsmeriță,
După-un benghiu, după-o altiță,
După Șanta crășmăriță.

Mi-a ieșit și svon în țară,
Că-mi fac inimă amară
După mac, după cicoară,
Că mi-am pus bărbații'n poară !

Hii, măi, murgule, mai iute
Că potecile-s bălute !
Ori te temi că sunt vândute ?
Vină poteri patru sute,
Nu mi-e frică pe bălute !
Flinta mea-i cu nouă focuri,

Eu mă fac în toate locuri
Și ei fug, svântând pământul,
— Frunză când o bate vântul, —
Să-mi audă doar cuvântul !

Șanto, fă, deschizi ori ba ?
Ori nu-ți este-a ospăta ?
Vinul tău e har curat ;
Șapte sate-am colindat,
Pân' s'ajung la tin' în sat !
Și venind m'am în bătat
Tot de dor învifc at !
Fi-ți-ar cuibul bl' stemat,
Șanto, ori m'ai l'armecat,

Să las codrul r'umblat,
Să las Grecul ot bogat,
Pe Român în ătușat,
Iar la ușa ta să bat !

Șanto ! mult frumoasă ești.
Dulce te mai drăgostești ;
Dă-mi să beau, tu să doinești !
Gura ta e bun pahar,
Fără fund și fără-amar,
Și ești tozeă Cireșar !

Sânul, când ți-e descheiat,
Impungând și îmbijiat,
Șanto, mă topesc de beat !

Chica de mi-ai reteza,
Orișice de-ai cuteza,
Câine stau la poala ta !

Multe piei la iad am dus,
Multe capete-am răpus,
Dar tu, Șanto, m'ai supus !

Șanto, parcă mă sfârșesc ;
Oamenii mi-i ocolesc,
Ca să nu mai haiducesc ;
Sunt viteaz, și mă codesc ;
M'am deprins cu trai lumesc.
Tu mi-ești plumbul vrăjmășesc !

Șanto, dragul meu odor,
Mâine, azi, de-o fi să mor,
Să mă'ngropi fără-ajutor,
Tu priveghiu și'ngropător ;
Pușca'n dreapta, 'n stânga dor :
Ia ta de pe trupșor,
Șanto, luna lui Cuptor !

SONETE

1906 — 1907

Ce vrea cu biata-mi inimă caisul,
De mi-o aduce-aminte zâmbitoare ?
Dar voi sfioase pasări cântătoare ?
Și floarea s'ar părea că e trimisul

Iubirii ei, acum înfloritoare !
Ah, vreți să cred că viața-i Paradisul ?
Că fiecare și 'mplinește visul ?
E firea mea atât de 'ncrezătoare !...

Ascult la voi și vă înțeleg vorbirea
Dulci vestitori : să nu-mi purtați iubirea
Pe țărături veștejite totdeauna !

Tu spui cais : „Se va gândi diseară,
In amurgit, la tine ; mâine iară...”
O, bată-te și soarele și luna !

III

Visasem și 'ncercat-am s'ating desăvârșirea !
Vuiam nelămurite misterele în mine...
Clocotioare patimi, de vis și sânge pline,
Le vream supuse, — mintea să-mi țină 'n
frâu simțirea.

Ambițios și mândru. înțelegeam să 'ncline
Ori cine fruntea în fața-mi, căci mă creadeam :
gândirea !
Nu găzduisem încă în spiritu-mi pornirea
De-a 'ngenunchia și'n praful ce-a fost călcat
de tine.

Um'le, azi, ca șerpii, când domesticitorul
Le cântă dintr'un fluer, să-i vină blânzi în cale
De i-ar putea ucide, chiar bate, vrăjitorul :

Virtuțile, trufia, în preajma vrerei tale
Stau să le calci, trufașe artistă, cu piciorul,
Și umbra ta le-adoarme pe straturi de petale !

IV

Eu, acest eu deschis ca o privire,
Ca să primească lumea din afară,
Și rând pe rând s'o 'nșire pe-o scară,
In luminiș sau umbră, în gândire ;

Din toate câte i se 'nfățișară
S'aleagă rodul plin de mulțumire ;
Tot acest eu setos de 'mbogățire,
Visând mereu mărirea'i, ca o țară :

Mă 'ntreb de ce atâtea străduințe,
De ce dureri și poate umilințe
Am îndurat în ani și ani de-a-rândul,

Când numai una astăzi îmi e voia,
Când fericirea toată și nevoia :
E numai în spre ea să-mi sboare gândul !

V

Un clown parodiază-amorul
În fața unei acrobate;
Dar chiar din glumă, visătorul
Își simte inima cum bate.

În bolta de tavan amețitoare
A circului, pe șubrede trapeze,
Se avântau, cu inime viteze,
Cu trupuri ca de îngeri, sburătoare !

Privirile mi-erau de frică treze :
„Cum de nu-i soarbe-a spațiului vâltoare ?
Se 'ncolăcesc în poze 'ncântătoare,
Când inima ne țipă să 'nceteze !”

În mâna lui cu mâinile-amândouă
Ea se lăsa în gol, în gol, întreagă !
Ah, m'a străpuns o disperare nouă :

Eu n'am simțit vreodată că se leagă,
— Ca pe un fir de păr un bob de rouă, —
De vrerea mea, făptura ce mi-e dragă !

VI

În ceasul rar al clipelor senine
Psalmodiez, lipsitul de credință,
O rugă nouă, plin de umilință,
Și care nu se 'ndrăpță către Tine :

Părinte, Cel ce toate ai puțință
Să le 'mplinești, ascultă și la mine !
Din toate însușirile divine
Dă spiritului meu cu prisosință,

Dar nu-mi uita trupeasca 'nfățișare !
Ci fără greș să aibă-asemănare
Cu Tine, Frumusețe, Armonie !

Ca 'ntotdeauna ochii ei să poală
Să mă aleagă singurul din gloată :
Așa fiind voi ști că-ți semăn Ție !

VII

Vrei să-ți trimit romane și sonete,
Să las să cânte 'n mine inspirarea
Și să se sbală, ca în țărmi-i marea,
Mulțimea de speranțe și regrete.

Ah, sufletu-mi aleargă toată zarea
Și vine iar în pieptu-mi ars de sete,
Să bată 'n el cu pumnii ca 'n perete,
Că 'n lung de țări întinsu-ți-ai cărarea.

Să-ți scriu cum ceri, și trenul să tot fugă
Cu versul meu, dojenitor sau rugă,
Dar el să fie piatră nestimață !

Un giuvaer ! De pus printre brelocuri !
Să-i vadă lumea vile lui focuri,
Și tu să râzi viclean și încântată !

VIII.

La tine numai gându-mi se oprește,
Ca la un cuib, din sborurile sale ;
În lumea ta, de plante și petale,
Se s.mte bun și vesel că trăiește. —

E primăvară : toate-s ale tale !
Tot ce-i frumos puterea-ți dovedește,
Cu firea ta, cu-un gest ți se 'nrudește ;
Căci altfel nu-și găsea spre mine cale !

O, slavă ție, mare vrăjitoare,
Care-ai schimbat banalul în splendoare,
Cum, n'a putut vre-odată luna plină ;

Natura 'ntreagă-ți cântă biruința,
Îți înmulțește nesfârșit ființa,
Iar eu o simt pulernică, divină.

IX

Pe cruce Crist își deplinea menirea,
Dar Maicii Lui, în noaptea de durere,
Abia de-l scânteia, ca mângâiere :
„L-așteaptă viu, în cer, D'umnezeirea !”

Erai pe scenă ; sala, în tăcere,
Prîmea în inimi gândul tău, simțirea ;
Erai firească și 'ntrecuseși firea ;
În sfărîmarea ta era 'nviere !

Deslănțuiai durerea-ți fără nume
Și gloria ta ridică din lume, —
Dar eu simțeam durerile Mariei !

Căci îmi vedeam iubita mea răpită,
Unei deșerte năluciri jerifită,
Murind !... penru nălțarea Tragediei !

X

Nu frumuseții tale întrecute :
În grație, în linie, în floare,
De multe curtezane și fecioare,
De eroine și statui știute,

Mă 'nchin ! Și forma ta e pieritoare,
Și carnea ta frumoasă, caldă : lut e !
Vreau gândurile tale pricepute
Și inima etern nemuritoare !

Și cerșetorul ce-ți aține drumul,
În mințea sa, pe trupul tău slăpân e.
Dar eu n'aleg d'n viața asta scrumii...

Și tu și eu, porniri de azi pe mâine
Le-om cheltui, cum risipești parfumul, —
Dar sufletu-ți, să știi ! îmi va rămâne !

XII

Era făcere 'n munte unduioasă,
Simțeam în piept cum pacea se pogoară,
Iar soarele-apunea într'o ușoară
Iradieră blândă, mățăsoasă.

Ghiceam în mine cum își desfășoară
Aripile : visarea maestoasă ;
Imi așteptam plutirea luminoasă,
Induioșat de un „odinioară”.

Dar seara, parcă ninsă cu cenușe,
M'aduse iar la vechile-mi cătușe !
Ca un pribeag ce s'a pierdut pe munte.

Atât de sigur m'am trezit în fire !
Ne 'nvrednicit cu draga ta iubire,
Cu desnădejdea mută scrisă 'n frunte !

XIII

Și-a nimicit și 'mpodobit vestmântul,
Cu 'ncetineala legii ei, natura ;
Nici un ghețar nu i-am topit cu ura
Și veșnic ea ne-a stăpânit pământul.

În anul ăsta însă, și căldura,
Blajină, floarea, pasărea și vântul :
Ca 'ntr'un concert își spuseră cuvântul,
Iubitei mele i-au slăvit făptura.

Pismaș privesc cum vântul o 'nfășoară,
Cum cade raza soarelui ușoară
Și aprinde'n păru-i pulbere de stele.

Nepăsătoarea fire se prosternă
Călcând sfios pe calea ei eternă,
Cu ochii plini de chipul dragii mele.

XIV

E sufletul meu rupt din neștiutul
Ce căă forme, laturi, plămuire ;
Nainte, viața mi-e nemărginire...
Nemăsurat, napoia mea-i trecutul !

Atât trecut a fost să se deșire
Și nu-ți cunosc, iubita mea, sărutul !
Mi te doresc și spiritul, și lutul,
Fără nădejdi, și fără amintire.

O, s'ar putea toți anii mei să sboare
Și niciodată sfânta sărbătoare
A contopirii noastre să nu vie ?

Mă pironește gândul și mă 'ngheață :
S'aștept iubirea ta în altă viață,
Sau să nu fii a mea în veșnicie !

XV

Nu lua aminte cânturilor mele !
Eu sunt un cântăreț din mandolină,
Ce te-a zărit când-va pe lună plină,
Și de atunci te vede printre stele.

Plâng strunele de-atuncea și suspină
În sbor de note sau în picuri grele...
Să nu iei seama, draga mea, la ele ;
Tu să trăiești în liniște deplină !

Cântarea mea eu cred că e furată
Din codru și din lumea fermecală
De primul suflu cald al primăverii.

N'aș vrea să cânt ! Dar viersul, ca lumină,
Se varsă 'n toate undele tăcerii, —
Și spun la toți ce-mi șopotă grădina !...

XVI

I-adevărat că totul neschimbat e !
Aceiași primăvară e 'nfrunzită !
Dar viața fiecărui e grăbită,
Și azi, în pieptul tău, ascult-o ! bate !

Iubește, finerețe pânguită !
Ți-s visurile toate însefate :
De nopți mărețe, zile 'nfrigurate,
De-o sărutare 'n sângele-ți topită.

Dar nu străbate 'n inimi cu privirea,
Căci bunătatea ta și 'nchipuirea
Pot făuri din colb un semi-zeu.

O ! ce să-ți spun ? Alege-ți în neștire...
Pe buze toți au vorbe de iubire...
Dar nu uita că te iubesc și eu !

XVII

E-o subterană liniște pe munte,
Iar sufletul ca risipit dispare.
Seninul e o binecuvântare
Că-ți șterge tot trecutul de pe frunte.

Trecute-s omeneștile hotare,
Uitate toate grijile mărunte. —
Dar vântul se ridică să înfrunte,
Să spulbere a codrului visare.

E-o nălucire a minții ? Sau părere,
A fost divina culmilor tăcere ?
Învie 'n mine dragostea și dorul !

Se prăbușește lumea 'nșelătoare,
Un nor de înlăuneric peste soare
Mi-ascunde sub măhnire viitorul.

XIX

Un an întreg, în neguri să se 'nece,
S'o depărta cu ruptele-i vântrele,
În adăstarea clipei scumpe, grele,
În care să strig inimii : fii rece !

Te voiu vedea ! Vei fi privirii mele
Un lan de crini ? un fulger frânt în zece ?
Imagina din față-mi va întrece
Pe cea bogată-a 'nchipuirii mele ?

Atâtea temeri, câte-au stat sfiite,
Vor umple ochii-mi de 'ntrebări zorite, —
Și n'or ști să se sature de tine !

De-această oră-alât de însetată
Mi-e frică, și cu mintea 'nfrigurată
O tot aștept și-o izgonesc din mine !

XX

Arare ori, dar totuși sunt minute
În care fără-veste mi se pare
Că nu te mai iubesc. Cu încredințare,
Icoanei tale șterse îi spun : „du-te !”

Imi pică 'n suflet, limpezi și amare :
Svoniri, păreri... Și veștede și mute
Sunt lucrurile pân'atunci crezute
Cu înțeles, surâs, înduioșare.

Arare ori ! Dar mai întotdeauna,
In zilele cu-apusuri triumfale,
In serile în care albă luna

Alungă umbra, luciul și-l prăvăle,
Ori când e trist, sau buciună furtuna
Mă năpădește dorul plin de jale !

XXI

Sfioasă trece Dragostea prin lume !
Se îmbulzesc pe drumuri, prin tot locui,
Ambiția, Priceperea, Norocul,
Cu vorbe mari, cu ifose și glume.

Clipind mereu, ea își ascunde focul
Privirilor, să n'o cunoști pe nume ;
Căci domnii gravi și virtuoașe nume
O cred mai rea decât beția, jocul.

Și ție, nu-i așa ? ți-ar fi rușine
Să mergi pe străzi alături de mine,
Când aş sclipi de soarele iubirii !

Dar eu, zdrobind părerile mulțimii,
Vreau pân'la cer să dau aripă rimei,
Și să te nalț pe soclul Nemuririi !

XXII

Și chiciura ce'n arbori sta buchete,
Și casele cu gluga lor de nea,
Și drumul alb ce nu se mai sfârșea,
Cu miile de stele svăpăiete.

Vorbeau zorii, cu vii sclipiri: O stea,
Căzând în gol, trecea ca pe-un perete ;
Iar luna plină, lacomă, cu sete,
Indrăgostită lumea ne-o privea !

Văzduhul clar și-a stelelor risipă
Făceau să-și ia gândirile aripă,
Nesățioase de imensitate !

Un pas ușor trecând un colț de stradă,
O umbră de temeie pe zăpadă !
Dar n'a fost ea ! Ce grea singurătate !

XXIII

Tu, care porți în suflet tragedia,
Și un amestec straniu în privire
Ca să mărești a vorbelor gândire,
Călind și ascuțindu-le tăria ;

Tu ai adus din infinit iubire,
Și gestul tău întinsu-i-a domnia ,
Tu ai trezit în mine poezia
Furtunilor și-a liniștii din fire.

Eu nu știam de mine ca o plantă,
Alunecam în vreme ca pe-o pantă,
Și azi ce singur sufletul îmi pipăi !

Mă bucur ca de-un bun de-o suferință !
...I-atâta frumusețe 'ntr'o ființă !
Și anu-i veac, deși un ceas o clipă-i !

XXVIII

Adânci sunt gândurile Tale, Tată !
Și voia Ta și 'n stâncă izbucnește,
Necum în mine ! mă călăuzește
Și'ncinge-mă cu mila Ta curată !

Făptura mea de lut se nimicește !
Prea mult potop de bine dintr'odată !
Și inima-mi, de dragoste brăzdată,
Nechibzuita ! iacomă-l primește !

Când voi muri, ca pe-un ulcior, Stăpâne,
Mă vei goli? Nimic nu va rămâne
Din scumpa mea iubire pământească?

Sau îmi vei șterge numai amintirea
Și-mi vei muta asupra Ta iubirea?...
Nu va fi sfânt atât să Te iubească!

XXIX

În fiecare-amurg, netălmăcite,
Cădeau în mine : grijă, presimțire...
Simțeam în juru'mi somn și rătăcire ;
Iar sgomotele vieții, năbușite,

Vibrau în pieptu-mi lung, în aiurire.
Credeam că noaptea străzile-s cernite,
Ca gangurile Morții mucezite ;
Că cerul oglindește cimitire !

Dar astăzi, noapte binecuvântată,
Intinde-ți nepăsarea dintr'odată
De păcură ! s'adoarmă tot și foarte ;

Cu gândul Ei să leagăn Universul ;
Să-mi făuresc cu măestrie versul ;
Dormiți ! închei sonetele cu „poate !”

XXX

Gândește-te că nimeni, niciodată,
Nu te-o vedea atît de luminoasă.
Turburătoare, stranie, frumoasă
Și mișcător de dulce și curată !

Gândește-te că ești armonioasă
Că mângâierea ta e așteptată,
Că mâna ta în vis e sărutată,
Că vrerea ta retează ca o coasă :

Că Dante și Petrarca la olaltă
În versul meu reînviați tresaltă,
Își cântă iar eternele suspine !

Că niciun om nu arde, nu adună
Atâta foc de soare, clar de lună,
În dragoste, ca mine, da ! ca mine !

XXIII

Azi toți păreau gătiți de sărbătoare
Și vesele : și larma, și tăcerea.
Pierise pretutindenea durerea ;
Sosise 'n lume scumpă ta scrisoare !

Și sufletul meu, cald ca mângâierea,
Nu se 'ntreba măcar de-i trecătoare
Infățișarea vieții 'nbietoare,
Sub viforul ce-și întetea puterea.

Simția nevoie să mărturisească,
Pe orișicare om să-l înfrățească...
O, vistierul bunății mele !

O dulce zi de iarnă ! și la vară
Vei lumina ca astăzi, și-o să-mi pară
Zăpada ta că strălucește 'n stele !

XXXIV

Te voi vedea. Vei fi înconjurată
De rude, prieteni ; vom vorbi... de arte !
În preajma ta voi sta cât de departe,
Cu inima străpunsă și 'nghețată.

Cuvintele suna-vor ca deșarte,
În spaima că vedea-voiu încetată
Și-această zi, atât de așteptată,
Care viața 'n două mi-o desparte !

Și te vei duce iarăși, mult iubito,
Din zărea mea, pe care-ai negurit-o,
Puțin mai tristă și mai înțeleaptă :

Scrisorile mi le vei rupe 'n plicuri
— Sălcie înșirare de nimicuri ! —
C'o nepăsare sigură, și dreaptă !

XXXV

Și steaua cu văpaie muribundă,
Și soarele ce înflorește zarea,
De multe ori culesu-mi-au strigarea,
Și parcă-au vrut în locu-ți să răspundă.

Te chem adeseori cu disperarea
Aceluia ce 'n valuri se scufundă :
Ca să te 'nchid în inima mea scundă,
In care toarce veșnic întristarea !

Cu ce te-aștept? Cu flori și jurăminte!
Sunt eu destul de bun și de cuminte?
Nu sunt sărac în jertfe și'n visare?

Și-ori-cât n'aș vrea, nu sunt tot solitarul,
Ce-și toarnă 'n cupa sa și-și bea amarul,
Impresurat de noapte și uitare?...

XXXVI

Și dacă-mi vei rămâne depărtată
Și-ți va cunoaște altul sărutarea,
N'am să dărâm pe sufletu-mi uitarea,
Să fii cu el alături îngropată !

Ci va căta în liniște 'ntristarea,
Din inima-mi cumplit de încercată,
Să facă-o locuință mai curată
Și lutului meu dulce, ca ninsoarea.

Dacă-ți vei pierde visurile, sborul
Și-ți va rămâne 'n suflet numai dorul
Singurătății unei chilioare :

Să vii ! Mă voi schimba 'ntr'o mănăstire,
In care Artei s'o nălța slavire,
Și ție, ca de-apururei Fecioare !

CANARUL
MIZANTROPULUI

1906 — 1916

CANARUL MIZANTROPULUI

Las rozele'n grădină și păsările 'n aer...
Eu nu port nici o floare de seră sau câmpie,
Și dacă-aș rupe una, aș auzi un vaier
Și m'aș căi o viață de moartea-i timpurie.

Nu vreau să am în juru-mi ființe pentru care
Mi-e inima bolnavă de-o dragoste de mumă...
Stau singur printre lucruri, mă plac în nepăsare ;
Pe crinii mei din suflet am așternut o brumă...

Tot ce mi-e drag mai bine să stea cât de departe ;
Să nu-l văd niciodată, să nu-mi dea nici o veste ;
Podoabe și iluzii vremelnice vremea 'mparte
Și 'n toată bucuria s'ascund urmări funeste.

Eu îmi păstrez iubii nemăcinați de zile,
Căci știu că nu e umbră în care să nu sape
Mormânt adânc și veșnic, tăcute și febrile,
De nimenea văzute, lopeți și târnăcoape.

Dece să-mi trec prin suflet ruina și durerea
Ce plâng cu desnădejde în lume la tot pasul ?
O, de le-aș strânge 'n mine, așa ca 'n încăperea
Unei viori ce 'ntr'una își limpezește glasul, —

Cum aș primi osânda sortită 'n veci soliei,
Fărăme-se lăuta, precum se rupe-o strună !
...Suspinul meu e tainic și nu e rob mândriei :
Nu cere și nu știe a laudei cunună.

Stau între patru ziduri, nici nu-mi cunosc vecinii
Și nu primesc pe nimeni ; de ce să mă cunoască ?
Nu. Oamenii mă 'nțeapă cu ochii lor, ca spinii ;
Dacă zăresc pe vr'unul, parc'aș atinge-o broască.

N'am flori în casă, pasări ; dar avusesem una...
Un mic canar de aur. S'a sinucis pe semne...
Stau într'o noapte, iarnă, visând ca 'ntodeauna ;
Nu lumina odaia decât un foc de lemne...

Colo 'n ungher, departe de foc, în jeț molatic,
Priveam cum flacări mute incolăceau victima;
Sărmanul fag de munte, răzbit, făcut jeratic,
Parcă țipa s'arate cu sângele lui crima;

Când pe tavan, de-odată, trecu ca o părere
Un bulgăre de aur, și se aruncă orbește
În jarul crud! Canarul! Nici n'am văzut cum piere:
O flacăra! și scrumul s'a fărâmat în clește!

Eu îi lăsam adesea deschisă colivia
Și e! sbura prin casă, dar se 'ntorcea de grăbă
În femnița în care și-avea gospodăria
Și n'avea cum să simtă că aripa e slabă.

El nu cunoștea jarul. Sburând prin întuneric,
Scăpat fără să știe de gratii și de ușă,
Ademenit de-odată de soarele feeric,
Care murea 'n sclipirea-i și se schimba 'n cenușă:

Luă soba drept intrare în lumea feeriei,
Cu arbori verzi, concerte de pasări cântătoare;
O lume 'ntrevăzută prin vagul nostalgiei,
Ce-l îmbia acolo prin falnicul ei soare.

S'a sinucis cu vrede sau din nechibzuire ?
Eu nu știu. Dar e sigur că el voia să plece
In lumea lui de sboruri, de cântec și iubire,
Cu arșiță, cu ploaie, cu vânt și cald și rece ;

Și că-i nebun avântul ce din singurătate
Pe aripi largi ne-aruncă din sfânta noastră casă
In flăcările roze, albastre, fermecate,
Care ne prind simțirea în neagra morții plasă.

BRAZDELE FRUNTII

Agonisești, bogatule în doruri
Intrecerea cu vâlmășag de noure
A zilelor : dureri și 'nvățăminte
Și le închizi cu lacăt de cuvinte.

CLIPĂ DE DURERE

Ploaia care crește grâul
Și fântânile, și râul,
Cade vânăță, posacă,
Pe tristețea mea săracă.

Parcă nu-mi văzură anii
Cum se scutură castanii
Și-au plecat, s'au rupt din mine
Suferințele străine.

Sufletul mi-e fără frate !
Lacrămile adunate
De prin lume, ca'n sertare
Salbe de mărgăritare,

Și-au închis sclipirea 'n ele
Sub căderea ploii grele !
Ca 'ntr'o moară părăsită
Macini searbăda-mi clipită.

Nu mi-e vrednică durerea
Singură în încăperea
Inimii să se desfacă !
Nu ! și o sugrum, să tacă !

DOGARUL

Ce stai pe gânduri, măi Dulău ?
Te-ai mohorit și tu ca mine !
Azi treburile ne merg rău
Și inimile sunt haine.

Mă căinezi din cap și zici :
„Ce buți și ce mai zăcatoare
Turnai, tu meștere, pe-aici !”
...Azi beau o pipă, ziua moare !

In doagele de mână mea
Meșteșugite și 'mbinate
Fierbea Côtnarul și cerea
Să curgă 'n șipote 'nspumate.

Putea vinațul porfiriu
Să bată, joace după toane :
Il cumiñeam într'un buriu
Să-l pui în candeli la icoane.

Rândeaua nu mai contenea,
Limbută, sprintenă, tăioasă ;
Și inima de fag mugea !
Și ca din briciu ieșea — frumoasă !

Cu patru calfe nu răzbeam,
Și brațe spornice la muncă !
Unii 'ncingeam, alții băteam,
Făr' de răgaz, și la poruncă.

Hei, măi Dulău, azi sunt sărac,
Și-mi cad și sculele din mână
De 'mbătrânit și de posac,
Iar gândul în trecut mă mână...

Cioc-poc, dar cercurile sar,
Și niturile sunt rău puse ;
Iar ciocănitul meu e rar
Și-amestecat mereu cu tuse.

Ce mai aștept, ce mai socot,
Din patru doage-o să se 'nchege ;
Am adunat talașul tot...
Hai la culcare, măi moșnege !

TĂIETORUL DE LEMNE

De patru ani, de cum îngălbenește
Și pică frunze pe pământul ud,
Vorbește singur, geme și tușește
Moșneagul cioturos ca un agud

Pe sub fereastra casei mele calde.
Și iată-l iar, mai istovit, mai stors,
Tot mai puțând' cu stinsele-i smaralde,
Să-și vadă 'n cuget firul vieții tors...

Ca înjugat, sub capra lui își duce,
Ca capu-amenințat de fierăstrău
— O ghilotină — zilnica lui cruce,
Țintind departe ca un popândău.

În viforul ce-i dă mereu ocoale,
Privit dela fereastră de boieri,
Fierăstruiește moșul tot mai moale
Câinoșii fagi și 'mpietriții ceri.

Și în visele-i de noapte, vestitorul
De iarnă, sărăcie, sgribulit,
Ascute fierăstrăul și toporul,
De care-i tot mai des nemulțumit.

Dar moartea? nu! mai volnic ar începe.
Același măciniș de cucuruz
Încins, stricat, al vieții lui de-otrepe,
Cu capra 'n spate, pururea ursuz.

GREIERELE

În liniștea odăii de noapte 'mpresurată
Dau drumu 'nchipuirii, și ore după ore,
Făpturi fără de umbră, o viață 'nfrigurată
Trăiesc, pân'la ivirea grăbitei aurore.

De rosturile mele cât timp mă rup, povestea
Mă prinde și se face pe inima-mi stăpână
Și sufer, plâng cu toate păpușile acestea,
Iar sforile istețe îmi tremură în mână.

. . . . .
Odată, micul teatru pe care 'nchipuirea
Il mânuia dibace, sub ochii mei pierit-a !
In fragica tăcere intrase țârâirea
De greier, hotărâtă și tare ca ursita.

Supărătorul sunet da buzna ca o turmă ;
N'avea răgaz o clipă, gânșania flecară !
Un drâmb stricat ! un sfredel ! Simțeam că-i
sunt pe urmă ;
Era 'ntr'un colț : pun talpa, — și notele 'nțetară !

Trosnise scurt sub gheată. Zdrobisem dintr'odată
Și oaspele obraznic și țitiera-i limbută !
Dar se făcu în juru-mi o liniște 'nșetată
De-a învia cântarea de care-a fost durută.

Și inima-mi și casa mă apăsau cernite ;
O remușcare neagră mă 'ncovoie pe masă :
Innăbușisem glasul unei făpturi menife
Să-și spună cântecelul ce l-a deprins de-acasă.

Strivisem o ființă, un cântăreț al sorții,
Al neamurilor sale ! un trubadur al firii !
Dădusem o vieață pe veșnicie morții ! —
Și ocroteam fantasme ! paiațe-ale scornirii !

VISĂTORII

Inchideți visătorii în temniți ferecate, —
Să nu ne mai oprească din drum înșelătoarea
Poveste cu vedenii și vorbe colorate, —
Ei n'au adus pe lume nici cântecul, nici floarea !

Semănătorul harnic aude 'n zorii zilei
Și vede ciocârlia nălțându-se în aer;
În codru, vânătorul, asemenea reptilei
Când se strecoară, — ascultă privighetori și vaier.

Și cântecul și floarea sunt risipite 'n lume,
Iar omul le cunoaște și fără tălmăcire,
Inchideți negustorii de note și parfume
Cât timp sunt robi netrebnici, visând la stăpânire.

SEARA

Amurgul, peste linii și culori,
Așterne-un văl, o pudră ce'ndulcește..
Privesc castanii, plopii, visători,
Iar florile adorm copilărește.

Și toate par venite din trecut...
Cum răscolește-amurgul amintirea !
Iar fiecare lucru, cunoscut,
Parcă-ar pieri, — îl mângâi cu privirea.

Pier razele secate din izvor ;
Un cântec slab, cu note trăgănate,
Se risipește 'n cet, șovăitor,
Parcă-ar pleca spre stele'ncenușate.

De pretutindeni umbrele cuprind...
O, ce speranțe nalte, ca și plopii
Suspină, când văd soarele murind
Și ne aruncă'n suflet umbra gropii?

Legată slab, ca frunzele de pom,
Stă viața'n calea zilei ce urmează...
In Univers, ca'n propriul său dom,
Doar soarele visarea-și luminează.

De-aceea zi cu zi ne pregătim
In cugete cu noaptea 'nghețătoare,
Ce ne'ndoios ne-așteaptă'n fîntirim !
Ne luăm treptat adio de la soare !

Ne înfioară mintea în ascuns .
Un gând : că dătătorul de lumină,
Ca un stăpân ce ne-a hrănit de-ajuns,
S'a dus ! și ar putea să nu mai vină !

.....

Iși schimbă forma fiecare gând ;
Vin alte gânduri, altă oglindire, —
Chiar sufletul tău gingaș și plăpând,
De astăzi, mâine e o amintire

PE ȚĂRM

Pe 'ntinderea de apă,
Ce oglindea neantul
Parcă trecea o grapă
S'adune diamantul.

Pescarul : o 'ngăimare
De vrere și neștire, —
Pe țărni, fuma visare,
Scuipa desamăgire.

ZI DE TOAMNĂ

Ferestrele sunt împăienjenite,
Iar casele, și cele mai semețe,
Au plâns în toate crengile-obosite,
Cu frunzele-ofilite și răslețe.

Cu cerul ei posomorit apasă,
Ursuza toamnă, șubreda făptură ;
În tot văzduhul ceață grea se lasă
Și voioșia zilelor ne-o fură.

Prin nori s'arată soarele, ca luna !
Și te pătrunde umeda răcoare,
Să ningă dar ! să buciume furtuna,
Decât să simți ce greu vieața moare!

N'avem nici țel, n'avem nici gânduri proprii !
Cu noi se joacă pâclele și norii!
Și alergăm greoi, ca niște dropii,
Ca să ne-ajungem visele, — cocorii !

Dorința fără preget ne scornește
Mai nalte, mai frumoase existențe ;
Dar plutiitorul suflet se strivește
Sub negurile ude ca de sdrențe.

I s'a promis o lume mai bogată
Copilului bolnav, ca amăgire,
De 'ntoarce mica-i față desgustată
Și plânge'n pieptul nostru cu mâhnire?...

IARNĂ

Un jalnic cânt de cerșetor
Te 'nțetinea pe stradă ;
Ningea domol, ningea cu spor,
Sta cerul scund să cadă.

Un oropsit de cal trăgea
O haraba pe roate ;
Inmormântare se părea
Că vor să 'nsemne toate.

Milogul singur avea glas,
Durerii lui cuvinte ;
Cu capu 'n jos, mergea la pas,
Stâlcitul cal, — nainte !

Un val de gânduri înneca
Nedeslușit simțirea ;
Ca jarul lacrima usca
Pleoapele, privirea.

Un înțeles bătrân năștea :
„In van e orice cale !”
Și parcă totul aștepta
Sub giulgiuri de spitale.

SINGURĂTATE

Nimeni n'a bătut în ușa
Prinsă cu zăvor ;
Ca să spulbere cenușa
N'are nimeni zor.

La fereastra zăbreliță
Nicio umbră nu-i ;
Lampa arde ca prin sită,
Mohorit, gălbui.

Cine m'a strigat pe nume
Capul să-mi întorn?
Vântule pribeag prin lume
Ai să-mi mori în horn.

Este-atâta renunțare
În văzduhul mort!
Parcă o rasă de 'ntristare,
De călugăr, port.

Ușă te deschide toată
Jos zăvor de fier:
Stelele să intre gloată
Câte sunt pe cer!

Plouă! nicio amăgire,
Suflete închis:
Ceasu-acesta de mâhnire
Îl trăiești, nu-i vis!

CODRUL

Și i-au trăit strămoșii prin peșteri, prin pădure,
Imbodoliți în blănuri, din spetele de urși
Desprinse ca o haină ! (așa știau să fure !)
De-atunci ani mulți pe râuri în preschimbări sunt curși.

Azi tremură în codru de-i singur vre-odată ;
După un fir de soare aleargă spăimântat ;
Ca 'n cimitire, noaptea, fantasme i s'arată ;
De scorburi și desigur de mult e 'nstrăinat.

Cu temere și grabnic pășește călătorul
Prin umbra tot mai deasă, ce neagră-a năvălit ;
Infricoșat ascultă cum se'ntetește corul
De voci innăbușite, de sgomot tăinuit.

Toți arborii-aiurează și dărdăie ca'n friguri ;
In creștete e sbucium de frunze necurmat ;
Mai mic se face omul și pașii lui nesiguri
Mai mult îi calcă 'n suflet, spre vr'un trecut păcat.

Mai e 'mbibat pământul pădurilor de sânge ?
De crâncena vieață trăită de străbuni ?
Și-i blestemat copacul să spună pân's'o frânge
Povestea îngrozitoare cu fiare și nebuni ?

Pădurea parcă-i plină de suflete, de sboruri !
Bogată 'n șerpi, în șoapte, în umbre ce pândesc :
Tu simți că treci prin locul sortit pentru omoruri,
Că brațe zeci țe-arată și Morții te ursesc !

Chiar arborii, sărmanii, parcă-ar voi să fugă, —
Doar coate jupuite abia că scot din lut ;
In vreme ce se 'nalță către senin spre rugă,
Se simte fiecare de rădăcini ținut.

Dar mai cumplit ca toate e hohotul pădurii,
In care fierb atâtea amenințări și plângeri,
Și râsul nebuniei, și scrâșnetele urii,
Și omenescul geamăt al tristelor înfrângeri !

SUB CERUL NEPĂSĂTOR

Din șovăirea ei de totdeauna
Intr'un norod de munți se schimbă marea,
Când vrea să-i spargă liniștea furtuna,
Să nu-și îngâne pașnică visarea.

Dar culmile cu crestele 'nspumate,
Vulcani nebuni ce-și svârle arsă fierea,
Pier repede când vântul nu mai bate,
Și iar întinde pajiștea-i tăcerea.

În fiecare strop e năzuința
Să iasă din adâncurile mării ;
Să-i oglindească soarelui ființa
Și să înfrângă legile uitării.

Din țărm în țărm, ca 'n leagănu-i de pace,
Își mișcă marea apa visăloare :
Nemărginit închis în carapace,
În cerul greu de taine și splendoare.

Pământ și apă, lumi deopotrivă
De pline de jivine, lighioane,
Trăiesc și pier sub torța milostivă,
În spasm adesea, pururea icoane.

SPRE IMPOSIBIL

Aleargă 'n Imposibil, căări pe cai să'baifci,
De-asupra lumii noastre, să nu-și mai vadă țara :
Tâlharul, Impăratul, Poetul, ca lunatici, —
Pe când cocori coboară, pe aripa lor, vara.

Fărâșători de granți, de dalini, de icoane,
Turburători ai vieții din ei și din afară ;
Pe care nu-i spăimântă nici lege, n'ci prigoane,
Se duc lăsând în urmă: bociri, susur, fanfară!

A înfrunzit pădurea și marea luminează,
Și ei se duc ca norii ce-i vântură furtuna ;
Oceanele din spații mereu îi depărtează
De vatra lor, — fantastic li se arată luna.

Toți trei sunt laolaltă, și crede fiecare
Că singur năzuiește și poate fi cu sborul :
Acolo unde visul n'a mai găsit hotare, —
Tărâm ce n'o să-i afle vr'odată viitorul.

Măritul Craiu, Tălharul, Poetul, ca trei clipe,
Într'un palat trăite, în femniță, mansardă ;
Trei pumni de praf din care a fost să se 'nfirepe
Aidoma trei vase în care tâlc să ardă ;

Se duc în Imposibil, pe cai fără de frâne,
Mânați spre 'mpărăția aceleeași fantasmе
Ce stăpânește'n toate poveștile bătrâne, —
Bieți cerșetori de bunuri la porțile din basme !

O, nu ne umple vieața nici sunetul de spede,
Nici cântecul de liră, nici sgomotul de lanțuri, —
Căci sufletul spre alte limanuri largi purcede,
Cu frumuseți-nălucă și flori să lege danțuri !

CERDACUL INFLORIT

IN CERDAC

In cerdac își lasă floarea
Patru meri gingași, —
Tu, a toate domnițoarea,
Viselor te lași.

Plimbi departe, dup'o turmă,
Caldele-ți priviri ;
Torsul viselor ți-l curmă
Tainice-amintiri.

Capul blond ușor ți-l scuturi,
Părul cadei rău, —
Parcă-ai sta s'aștepți săruturi
Intr'un lan de grâu.

Îți desprinzi din cingătoare
Fusul adormit ;
Deșteptat s'avântă 'n soare,
Joacă 'nvrednicit.

O mlădiță cată 'ntr'una
Ca să-ți ningă 'n păr,
Dulce, cum mângâie luna,
Florile-i de măr.

Cânți o doină, păsărele
S'o învețe vor ;
Pe de-asupra casei iele
Barza-și face sbor.

Holdele se îmlădie,
Ape-ape fac ;
Seara încă se îmbie ;
Umbre se desfac.

Pleacă soarele la scaldă
Apele-argințând ;
Fruntea, trist, c'o rază caldă,
Ți-o sărută blând.

Tu îți treci pe frunte-o mână,
Nici nu știi ce-ai vrea,
Cum nu știi că ești stăpână
Pe vieața mea.

SERENADĂ

Ca în auzul unei muzici
Funerare,
Când pleacă soarele te'ntuneci,
Te 'nviorezi când el răsare,

Chiar umbra părului tău parcă
Te 'ntristează ;
Privirea ta, ca dup'o barcă,
Pe mări de marmoră visează.

Coboară, ca lumina lunii
De ușoară,
S'ascuți destăinuirea strunei,
Regină-a tot ce te 'nconjoară.

Ca 'ntr'un alcov, ca pe covoare :
Foșnet, șoapte,
S'ar pierde 'n murmur de izvoare
Și 'n taina cerului de noapte.

Dar nu vii ! Mâna mea îngheață
Pe mandolă,
Și 'n pregătiri de dimineață
Se stinge-a cerului cupolă.

E întuneric, frig, tăcere ;
Mandolina
Vă tăcea. „La revedere” :
Tristă moșâie grădina.

Dormi dulce, dormi neștiutoare,
Fericită !
Tu ești plăpândă ca o floare,
Iar noaptea-i rece, grea, cernită.

Făptura ta gingașă, fină,
De petale,
Investmântată 'n muselină,
Aduce-aminte de vestale.

O, dormi la șoapta mandolinei

Obosite ;

Se vor închide în ceruri crinii,

De lacrimi plantele-s stropite.

STATORNICIE

Pentru-o tăcere-a ta de-o clipă
Mor bucuriile-mi de-un an ;
Bogat și fericit în pripă,
Cumplit de iute-ajung sărman !

Și totuși vreau să fiu robitul
Ce-adastă'n preajma-ți un cuvânt ;
Statornicul, neobositul
Culegător de fulgi din vânt !

La un cuvânt al tău de bine :
Posomorite mări zâmbesc ;
Corabia speranței vine,
Noroade vesele-o primesc !

Încât mă doare cugetarea.
Și mi-o alung ca pe-un vrăjmaș,
Că s'ar putea, chinuitoarea,
Iubirea mea de păfimaș,

Să piară ca un om, o carte,
Cum toate în lume iau sfârșit, —
Iar eu, venit ca de departe,
Să mă uimesc de ce-am simțit !...

SUB PATRU VÂNTURI

În unghiurile-odăii, ca stâlpii de clădire,
Nădejdea ne 'nțeleasă, descurajarea sumbră,
Iluzia — copilul lipsit de amintire —
Și Ironia tristă și clară stau în umbră.

Vor să-mi împartă vremea, își fac hojește planuri,
Când eu de-a-curmezișul cutreier larg prin casă ;
Când sufletu-mi se pleacă asemeni unor lanuri
Pe care patru vânturi le 'ntorc și le apasă.

De când dispută capu-mi aceste patru genii i
Dar nu-i niciunul vrednic pe veci să și-l robească :
li perindează silnic popoare de vedenii ;
I-aruncă fiecare văpaia lui de iască !

Dar pentrucă de sfadă urechile-mi sunt pline,
În vechiul ilț ca însăși odihna, mă cutund,
La masa-mi de pe care privește după mine
„Amorul”, o sculptură cu ochii fără fund.

Iau forma fără moarte în palmele-mi aprinse :
Aud șoptiri, suspine, i-o miresmată noapte !
Păgâna mângâiere, cu șoldurile linse,
De fildeș și cu sănii ca rodiile coapte,

Svâcnește și dogoare. Se năruie în mine
Și 'n unghiurile-odăii cei patru mari pilaștri.
li las să cadă-asupra-mi și, dulce, sub ruine,
M'afund cu nebunie în ochii verzi-albaștri.

AMINTIRE

Lui Dumitru Sârbescu

Nici munți înalți, nici arbori trufaș desfășurând
În albastrimea nopții al vânturilor gând,
Venind de peste râpe, curgând prin trecători ;
Nici câmp întins în brazde și răsfățat de flori...
Stau grânele și via alături de livezi,
Și caprele și caii se 'ncură prin cirezi,
Pe dealurile multe, cu felurit pământ...
Dar dorul meu de ele mă 'ngână ca un cânt !

Pe laturile gârlei, bogate 'n bolovani
Ce sunt aduși de ape odată la trei ani,
Stau satele. Șoseaua se strâmbă după cum
Iși schimbă pârâiașu' părerile pe drum.
Iar soarele răsare acolo mai târziu,
Și-apune mai de grabă decât într'un pustiu...
Și cerul e albastru și dulce de nespus, —
Mereu spălat de norii ce vin din spre apus,
Desprinși, ca niște nave, din pâclele din munți.

Drumețul trece gârla de zeci de ori pe punți,
Când ploile mănoase dau vadului răgaz ;
Căci s'a 'ntâmpnat Slănicul să fie la necaz,
Să nu mai lase-o punte, să care ca pe roți :
Mori, pive, fierestraie, al căror sânge-i el !
Să surpe dealuri multe ! Cu valuri de oțel
Să-și taie altă cale, ca de-un blestem mânat,
Și albie să-și facă din vatra unui sat !
Atunci avutul țării îl smulge din ascuns :
Fier, aur, chilimbare și sare îndeajuns,
Și păcura ne-o duce în valul Negrei Mări...

Când își desprinde seara zăbranicul din zări,
Feste Vintilă-Vodă se lasă ca 'n hamac ;
Se-aud tălângi de turme și 'n prundul gârlei tac ;
Sunt oile, ling sarea de pe nălbitul prund,
Iar pân' răsare luna, se face cerul scund.

Ce singur și ce tânăr eram ! Și-am strâns în piept
Îcoanele acestea, pe care le deștept
De câte ori pot grija un ceas s'o mai amân.
Când nu m'afundă somnul în claia lui de fân
Aud în taina nopții — cu spaima mea de-atunci ! —
Cum tu, Slănic, în apa-ți un mal de lut arunci ;
Și-mi dai mie părerea că s'a svârlit un ins,
Din mrejele vieții ca d'nr'un lanț desprîns.
Și din Vintilă-Vodă alerg la Lopătari,
Până-și deschide ziua în jurul meu ochi mari.

MIREASMĂ DE TĂMÂIE

IONIȚĂ NALBĂ

Bate ploaia pe șindrilă ;
Slăruiește fără silă
Cu același ciocănit
De cu seară, nesfârșit !

Ceasurile-s lungi ori scurte ;
Nu sunt cum ar fi să fie,
Când de-așupra-ți ca o curte
De găini, în bagdadie,

Picurile ploii grele
Ciugulesc scormonitoare !
Noaptea, neagră, prin perdele,
Stă'n fereastră pânditoare.

„Dormi adânc, Ioniță Nalbă,
Pân's'o face ziuă albă,
De trei nopți n'ai hodinit,
Ai oftat și-ai drăgostit !”

El își spune, dar nu poate :
Văzul minții lui trăește,
Vorbe, răsete-și dau coate,
Somnul tot se irosește.

„Poate maica Teofana,
Vrednică, nerăbdătoare,
Treză numără sărmana
Ceasurile trecătoare”.

Calea-i rea și ploaia toarnă,
Roibul capul trist și 'ntoarnă, —
Nalbă ncalecă de zor
Și se duce după dor.

PARACLISERUL

Bisericii din Dobrinești,
Mahala cu faimă,
Scris i-au fost minuni cerești,
Și destulă spaimă !

Să doarmă sfinții nu puteau :
Cum cântau cocoșii,
Acatistele-i trezeau !
Slab, cu ochii roșii,

In patru zeci de zile 'n rând,
Paraclisierul
A 'nfruntat ca un flămând
Viforul și gerul !

Buimăcit își repezea
Saltul de lăcustă ;
Până'n turlă se suia
Umbra lui îngustă.

Pe sfinții toți îi săruta ;
Dar trecea nainte
Repede, și se 'ncrunta
Când venea la sfinte.

Bălea cruci multe la popas ;
Murmura'n tăcere:
— Adu-mi, Doamne, iar acas'
Dracul de muieré !

Trăgea de funie vârtos,
Clopotul să-l spargă,
Tot privind fără folos.
Peste lumea largă.

Clopotnița simțea fiori.
Până 'n temelie ;
Da să-i cadă uneori
Rupta ei fichie.

Asurziți, s'au dus pe veci,
Într'o dimineață,
Vechii-i oaspeți lilieci,
Săturați de vieață !

Dup'a patruzecea zi,
Liniște posacă !
Sfinții pot adânc dormi,
Clopotul să tacă.

Mulțumită Cerului,
Sforăie chilia :
Paraclisierului
I-a venit soția !

IN PRIDVORUL MĂNĂSTIRII

Pe vechiul schit din patru părți l-îngroapă
Intunecată umbră de păduri ;
Dar noaptea stă deschis ca o pleoapă
De-asupra cerul, plin de 'nvățăture,
De semne-așa : ca nuferii pe apă.

Și ispitiți de molcoma răcoare,
Trei cuvioși călugări, din pridvor,
Priveau cu toți grădina plutitoare ;
Șoptea, dormind, departe, un izvor,
Și vorba se ivi tremurătoare :

— „Când răstignit murea Mântuitorul,
A vrut pe semne Tatăl Cel de sus
Să 'nvăluie în neguri viitorul :
Să creadă Prea Curata că Isus
E mort ! să-și creadă muma mort feciorul !

A chinuit-o jalea omenească !..
A vrut să smulgă crucea din pământ ;
Și ridicat-a pumnii să lovească
În noaptea ce 'nghițea ca un mormânt,
Uitând chemarea Lui dumnezeiască !

S'a îndoit de viața veșniciei...
Și vrând să-l afle sufletu 'n văzduh
S'a înălțat în bolțile țării !
Dar n'a găsit acolo niciun duh ! —
Și scumpe-au fost durerile Mariei !

Când Ea sbura prin noaptea 'ntunecată,
Cătfându-și Fiul, apr gă, plângând:
Din lacrima Ei sfântă și 'nfocală
Tot câte-o stea se-aprinse rând pe rând!
Și-a fost țaria toată colindată !..”

— „Așa și e, părinte Ezechia,
(Grăi de lângă el Visarion),
De-aceea noaptea limpede-i țaria
Și râde Maica Domnului pe tron,
La stelele din toată 'mpărăția.

„Dar ai uitat să ne mai spui, părinte,
Că soarele e chiar Isus Cristos ;
Și când răsare El, să luați aminte :
Întâi pe raze-aleargă inimos
Și șterge toate lacrimile sfintei !”

La vorbele acestea se sculară
Călugării, să plece la culcat.
Toți trei privirea 'n cer și-o înălțară :
— „Să fie Domnul binecuvântat,
Și fii slăvită pururea, Fecioară !”

CĂTRE O CREDINȚĂ

* * *

Nici Dumnezeu, nici Lucifer
Nu mi-e dușman, dar nici amic;
Eu sufer foame, boli și ger;
Pândit de moarte, trist și mic,
Între pământ și 'ntre nimic..

.....
Și totuși sper.

LUI SATAN

Satan, deplin stăpânitor
Pe tot ce e imbold, știință ;
Gând limpede, înnoitor ;
Dispreț suprem de umilință ;

Semănător de năzuinți ;
Luminătorule de genii ;
Infruntător de suferinți
Svârlit în vâlvora gheenei :

Întinde-ți aripile largi,
Să-ți răcorești arsura, dorul, —
E scris destinul să ți-l spargi,
Al tău să fie viitorul !

E-al tău, suntem urmașii tăi,
Căci gândul nostru va rămâne, —
Ne zică Biblia „cei răi”
În testamentele-i bătrâne !

Toți cei ce vremea i-a merit
Să-și lase-l numelui făclie,
Purfând în creștet un zenit :
Nevrând, ți se 'nchină rău !

În toate tu ești nou mereu ;
Tu ești nesățiu, cercetarea
Și jărmurești, și strângi în eu
Toț mersul lumilor, visarea.

O Lucifer, care-ai ales
Cu El alături neștiutul
Și mulțumit ai înțeles
Cât poate să cuprindă lutul,

Și numai tu ne-ai dăruit
Cunoașterea de rău și bine ;
Fă-ți treaptă cugetu-mi mărit
Și nou, învrednicit prin tine.

Te-a osândit să arzi pe rug
În veci de veci Dumnezeirea,
Cu suferințe din belșug
Îți mușcă, sfâșie simțirea ;

Scrâșnește fără niciun vai,
Urâște 'ntr'una paradisul,
Căci înfloresc în noi, ca 'n Mai,
Și cresc speranțele și visul !

Și poate nu e depărtat
Minutul sfânt al întrupării ;
Să nască - așa cum l'ai visat,
— Din plâns — pământul cugetării.

O, tată sfânt ce-ți chinuiești
Vieața 'n flacăra barbară,
Mai marii lumii sufletești
Pe tine numai te urmară ;

Și pașii mei s'or îndrepta
Trufași, spre ladul tău nemernic ;
Dă-mi, tată, arsă fruntea ta,
Să o sărut cucernic !

UN VIS

Satana mă privi anume
Și-mi năluci un munte'n față.
Iar pasu-mi ostenit prin lume
A tresărit de-o nouă vieță,
În urma lui spre culmi călcând.

Urcam, ca'n tainicul meu gând,
Întreaga scară omenească ;
Și unde fi-va să sfârșească
Nu cugetam, nu mă temeam, —
În vârful treptelor mă vream !

Suiam ! Şi diavolul făţarnic,
Al năzuinţelor paharnic,
Stătu o clipă să-mi arate
Pe cei de jos : oraşe, sate,
Intreaga lume de o zi !

Din volnicia mea urzi
Voinţă tare, neîntreruptă :
Să rădă sec de haina ruptă,
De fruntea arsă de sudori,
De cinste, milă, visători.

De 'ntreaga lumii străduinţă,
De aşteptare, de credinţă !
— „Vor oamenii să-şi 'nalţe duhul,
„Să prindă în linii tot văzduhul,
„Precum au scris-o vremea 'n ornic.

„Vezi, omul a rămas statornic
„Visării lui: s'atingă cerul!
„Ciopleşte stânci, căleşte fierul,
„Omoară fiara c'un grăunte
„Şi trece 'n car de foc prin munte, —

„Dar tot nu este fericit !
„Clădeşte-un Babel de granit,
„Pe care nu-l mai fac zidarii,
„Il nalţă înşişi cărturarii ;
„Iar preoţii citesc mereu

„In ell slăviri lui Dumnezeu!”
Și ca un stol de cucuvăi,
Satana asvârli în văi
Tot râsul care clocotea
In bucuria-i neagră, rea!

Și iarăși ne-am suit spre nori.
Sub ochii noștri : ierburi, flori,
Păreau sărmană țesătură
Meșteșugită prost din șgură ;
Tăria nu avea culoare !

Și pas cu pas, amăgitoare
Văzut-am câte se perindă
Prin omeneasca-ne oglindă, —
Că ea le poleește, schimbă,
Că numai prin păreri ne plimbă !

Atunci privii la umbra mea :
Pe patru piscuri se'ntindea !
O taină fără de pereche
Imi sta deapururi în ureche...
Stătui o clipă să gândesc...

Mai vrui trecutul să-l trăiesc...
Un val de-aducere aminte
Mi se vărsă de-odată'n minte...
Trezit, priveam cu ochii siguri :
Prostii, înșelăciuni și friguri,

Nevolnicii, nesocotințe,
Inchipuiri și trebuințe,
Se ridicară din morminte
Ca niște morți fără veșminte
Din cimitirul amintirii.

Stinsesem facla închipuirii,
Pe care omeneasca soartă
Pân'la mormânt nestinsă-o poartă !
Eram ajuns în vârf de munte
Crescut cu patru palme'n frunte !

Pământul se'nvelea 'n zăbranic...
Satan, în dreapta mea, titanic,
Cu munții-și măsură stătura.
Li pricepeam disprețul, ura,
Și'n fața lui stăteam cucernic.

„Acum tu crezi că sunt puternic
„Să sting a soarelui lumină,
„Să fac și eu făpturi din tină,
„S'alin în lume orice plângeri ?
„Vrei brațe tari ? Aripi de îngeri ?

„Eu aș putea, în nesfârșire,
„Să'njgheb o altă plăsmuire
„De glob, pe care să trăiască,
„Frumoase, fără să sfârșească,
„Ființe sănătoase'ntruna !

„Topaze mari aş pune'n lună
„Ce-ar lumina iubiri mai calde ;
„Aş face stelele smaralde,
„Ce-ar lumina pământul meu, —
„Dar vreau să lupt cu Dumnezeu !

„Să semăn îndoieli, ne'ncrederi,
„Care asemeni unor iederi
„Să țină creșterea credinței...
„Cu ochii ascuțiți ai minții
„Să cerceteze omul Firea ;

„Să-și 'nalțe Babelul clădirea !"
Și-a râs ! Și hohotul cădea
Ca stâncile ! In stânga mea,
Văzui o râpă neagră-adâncă,
Pe care n'o zărisem încă.

„Putemice stăpân, i-am spus,
„M'ai înălțat atât de sus,
„Schimbatu-mi-ai de tot privirea,
„Că n'am pereche'n omenirea
„Pe care abia o părăsii...

„Un mort ivit printre cei vii
„Imi voiu părea la'ntors acasă.
„Acolo, jos, nu mi-e rămasă,
„Intreagă nicio legătură, —
„Sunt altă fire și făptură !

„Să râd ca tine, mă vor crede
„Nebun ; căci cela ce nu vede
„Cum lumea pipăie și simte
„Nu-i de crezut măcar că minte,
„Coboară-te cu mine'n lume !

„Să schimbi cu fapta răul nume,
„S'arăți că cel ce ne-a făcut
„Ne-a fost dușman dela 'nceput !
„Fă-l tu pe om stăpân pe Fire,
„Să-i dăruiești desăvârșire,

„Să-i luminezi pe veci vederea !"
— „Mi-ajunge că-mi cunoști puterea !"
Și m'a izbit, m'a prăvălit,
In râpa fără de sfârșit.

MĂRTURISIȚI-MI STELELOR !...

Destănuieți-mi, stelelor eterne
Și tu, fântâna mea de pace, lună:
V'a poposit la albele cisterne
Vreunul dintre cei cari își cunună

Infrângerile, visele-ofilite,
Cu desfătarea vieții viitoare, —
Pe care-o cere, până i-o promite,
Ființa noastră clipei trecătoare ?

Atâția năzuiră să s'adape !
Și-au suspinat cu mulțumire duhul ,
Ca să se 'nalțe în preajma albei ape,
Să dăinuiască lângă ea, cu stuhul.

Sărmanii noștri suferă 'n tăcere ;
Mulțimile puternice așteaptă,
Crezând că numai stingerea 'n durere
Va face-o rază — sufletului — treaptă !

Vorbiți-mi mie, veșnicelor stele,
Să trâmbițez cuvântul vostru'n lume ;
Cu strălucirea lacrimilor mele
Să'ndemn spre voi visarea să se 'ndrume !

Dar râde vântul și stârnește praful,
In gulgui de cenușă să mă 'nfașe ;
Iși crește toamna și mai mare vraful
De frunze smulse crengilor golașe ;

Clipesc în cer priviri nepăsătoare,
Ca să-mi înghețe lacrima fierbinte.
Ca un suspin aleargă pe ogoare ;
Răsună pașii mei ca pe morminte !

În noaptea străvezie și uscată,
În cer și pe pământ : o lămurire,
Un semn, — nimic, nimic nu se arată,
Vorbînd de-o viață fără de sfârșire !

Pricep acum ca pentru'ntâia oară,
Că sunt un pumn de colb, pe care-l svârle
Vieața, moartea, iute, ca o moară
Un strop de apă ne'nturnatei gârle !

Și totuși nu mi-e inima sdrobită !
Durerea mea se reazimă tăcută,
Lovită'n frunte, slabă, amortită,
Și parcă o speranță o sărută.

Incet-încet învie judecata :
E singur omul pe pământ ! Domnească,
Și liniștit de moarte fie gata,
Iar altă vieață nu mai năzuiască !

Ca niște frați orfani lăsați pieirii
Să ne-adunăm iubirea la olală,
Și să-i clădim aicea omenirii
Zidire cât Olimpul de înaltă !

Nici zei, nici soartă nu avem ! datornici
Nu vom rămâne nimănui ! Doar nouă
Ne-om închina visările, statornici
In-dorul nostru cald de-o lume nouă !"

INDEMN NOU

Din bolovaniu'n care mă împiedic
Am fost chemat aici să 'nalț un zid,
De pe țăria căruia să predic, —
Dar gândul meu în versuri mi-l închid.

Zadarnic seceri tu o primăvară
Și-o storci într'o sticluță de parfum :
Mireasma adunată e neclară ;
Prea multe glasuri cearcă să-și ia drum.

Și ială simt ne'nfrântă aplecarea
Să mă încing cu șorțul de zidar,
Să 'ncerc a minții aspră încordare,
Să-i fac gândirii mele-abecedar.

O clipă doar vă chem, trudițe bresle :
Din cultul vechi nimic n'a mai rămas !
Corăbierul cel născut în iesle,
Și-a putrezit corabia 'n popas !

Ci nesfârșită este frumusețea
Și neascunsă e, și n'o vedeți !
Natura'și desvelește tinerețea ,
Creiază mii de forme, de vieți ;

Dar vi-s tocite simțurile vouă !
De zeci de veacuri fără 'nvățător,
Priviți cum arde soarele sau plouă,
Și moșteniți pe-același privitor !

V'a ostenit din tată 'n fiu privirea
Și n'ați deprins în voi să v'adânciți.
În cufundarea asta-i fericirea !
În voi minunea doarme ! s'o treziți !

E veche însăși firea omenească,
Dar n'are mărginire ca pe hărți ;
Se zbate, știe'n ceruri să plutească,
Și e atâta de frumoasă 'n cărți !

Când fiecare secol se dăramă,
Răsare printre noi un clăditor,
Grăbit, pe arsa pustă de aramă,
Să verse de pe fruntea lui un nor.

Și din belșugul lui de cugetare,
De lacrimi, de podoabe și năluci,
Iau sufletele multora tipare,
Și se 'nmulțesc jertfirile pe cruci !

El schimbă ochiul minții ostenite !
Și veac de veac au strâns biblioteci :
Ca să trăiești și vremile trăite,
Să rupi din trupul tău aripi de vecil

Citiți ! Citiți ! din gloata-vă ce 'ntoarnă
Doar brazda îmbătată de fo'os,
Va rășări bărbatul care toarnă,
Din lut, un disc de aur luminos !

RUGA MEA

Precum smerit cer pururea creștinii
In „Tatăl nostru” zilnica lor pâine,
Cu fruntea sus i-aș cere eu luminii
Să mă trezească plin de visuri mâine.

Dar nici pe ea n'aș îndumnezei-o !
Ci mi-aș trimite ruga întâmplării,
Ce n'o cunosc, ce nu-mi va auzi-o, —
Ca să se piardă'n undele uitării !

Mă'năbușe aceleași vechi imagini,
Ingrămădite'n juru-mi ca'ntr'o seră;
Voiesc să-și scrie sufletul pe pagini
In fiecare zi câte-o himeră

Frumoasă-i ruga mea și n'am spre c'ne
S'o port, s'o îngenunchi ca pe-o vestală;
Căci nimănuia nu i se cuvine, —
Și-o cânt în mine, ca'ntr'o catedrală!

FECIOARELE

1916 — 1924

MÂNGĂIERE

Pe Valea plângerii,
La ore sfinte,
Coboară îngerii
Printre morminte

Din nalturi, stelele,
Ca fermecate,
Își plâng măgelele
Inchiciurate,

Și felurita lor
Lumină lină
Lăcașul morților
Il însenină.

Adus-au tinerii,
Venii solie
Din lumea ținerii
Minte'n vecie :

Flori, ca luminile
Ne'mpresuratului,
De pe nălțimile
Din raiul Tatălui;

Flori, — ca să spulbere
Noaptea sicriului
De 'ngheț, de pulbere, —
Din ra'ul Fiului.

Și cântă îngerii
Aleasa oră
Când lumea plângerii
Cu-a lor e soră.

Iar în cămările
Obidei, jelei,
Pătrund cântările
Pe raza stelei ;

Străbat prin desele
Pâcle-ale somnului, —
Și fețe vesele
Se'nchină Domnului.

TRISTEȚEA POETULUI

Pădure, mare, munți, câmpii,
Privighetori și ciocârlii :
Pe toate lacoma tristețe,
În chibzuelile-i savante,
Din laturile lor răzlețe
Se-adună 'n brațu'i de Atlante.

Tristețea, marea vrăjitoare,
Nemulțumită, cărtitoare,
Aruncă frântul disc al lunei,
Fărmat, în valurile mării,
Și din prăpast'a Genunii
Înalță lotușii visării.

Ingrijorată, ca o mumă,
De 'nvesmântările de spumă
Ce-mbracă sâmburii vieții,
Ursiți și ei să piară-odată,
Pe faldurile frumuseții
Iși plânge lacrima curată.

Și lacrămile-i se 'ncrustează
Ca stelele ce priveghează;
Pădurea gânduri mari frământă,
Cercând în spațiu să s'asvârle;
Eroic valul mării cântă,
Cu sufletele-a mii de gârle !

Innoitoarea de imagini,
Și corbi, și ba'tă, și paragini.
In stihu-i dacă le îmbină
Le dă mister și 'nsuflețre:
Căci fiecare cânt suspină
Dorința ei de nemurire !

MIRESMELE

Fusese cald, zăduf, iar către seară
S'a îndurat o boare să răsfire
Suferitoare frunză, — și 'nviară
Pe lujeri ale florilor potire,
Sfioase și plăpânde, ca ide ceară.

Miresme-adânci, trufașe, iubitoare,
De pe vanilii, roze, iasomie,
Plecară, ca 'ntr'o zi de sărbătoare,
In pânza de crepuscul străvezie,
Un stol de albe visuri de fecioare.

Ca de o melopee legărate,
Invăluiau în drum pe trecătorii
Puşini şi visători, şi destrămate
Ca pulberea, ca pe un munte norii
Se risipeau cu totul spulberate.

Şi-atâta tot ! Departe de cămine,
De cuibul lor molatic de petale,
Fărmate 'n vânt, în şoapte, în suspine :
Miresmele urmau ne'ntoarsa cale,
In noaptea naltă, plină de destine !

SIMBOLURI

Posomoritul nor se luminează,
Se 'ntunecă din nou și se destramă,
Pe 'ntinsul cer al soarelui de-amiază,
Străpuns mereu de sulite de-aramă.

Și-adună multul caer la olaltă, —
I-o lespede ! I-un rege Lear ! — și vântul,
Ce bate crunt în lumea lui înaltă,
Ii sfășie făptura și vestmântul.

Pr.beagul nor al lacrimilor noastre,
Rostogolit și sdrențuit într'una,
Plutește în văzduhurile-albastre,
Iar vârsta lui e singură furtuna.

Ce jalnic pare sbuciumul pădurii,
Ce se frământă jos, încățușată
De țarină ! — îndestularea gurii ! —
Ingrămădiți, copacii, ca o ceată

De robi, zadarnic gem și se frământă !
Pornite de furtună într'o parte,
Legatele frunzișuri se avântă,
Dar iar se 'ntorc, căci nu se pot desparte !

Se 'nalță în s'avă sbuciumul, jelirea
Pădurii, cerșetorului de pace,
Iar norul, despărțind nemărginirea,
Se sbuciumă în făcere, se reface ;

Iar când îi bate ceasul revenirii
D'n înălțimi la vechile-i isvoare,
Inviorează grâul, trandafirii,
Trezește în lut puteri invietoare.

IN PĂDURE

Fie-care frunză are umbra ei, —
Fluture ce cade negru, mort, de-avalma
Cu noianu 'n codru.

Liniște de stei.

Sus, în creștet, frunza își întinde palma
Să i-o umple focul soarelui cu meu.

De pe-atâtea ramuri, umbrele, de turn,
Tăinuesc, ca noaptea, firul de cărare
Petrecut prin codrul trist și taciturn.

Intre două sânuri de pământ, pilit,
Un bordei adastă, poate se desfată,
Sub lumina albă ce l-a năpădit,
Lunecând pe coama de gorun spumață,
Singur și sălbatic ca un troglodit.

Liniște profundă ca de mii de ani !
Cânte cucul, mierla, toace gheonoaia, —
Vântul doarme 'n plasa marilor tufani.
Cine știe unde, cade molcom ploaia !

REFUGIU

Tristețea, gravă și tăcută,
Iși plimbă fruntea înnorată
Prin asfințitul ce-o sărută,
Ca pe copilul său un tată.

Aripi de umbră cresc în jurul
Misterioasei trecătoare,
Și'ncet-încet se umple ciurul
De sus — cu perle lucitoare.

Drumetii grabnici, în neştire,
Pălesc, încetinindu'şi mersul;
Suspină în nedumerire,
Când luna albă'şi spune versul!

Dorinţe vagi, nebănuite,
Vin pân' la buze să murmure
Voinţa lor, de-a fi'mplinite, —
Ca un ecou! ca din pădure!

Şi fiecare frunte — atinge
Pios vestmintele Tristeţii;
Pe fie care creştet ninge
Înţelepciunea grea, a vieţii.

Singurătatea împresoară;
Apasă uriaşa noapte;
Se smulge omul, se strecoară
În ciubu-i plin de el, de şoapte,

Şi 'n braţele contopitoare
Ale iubirii se afundă,
Cu-un sentiment ciudat: că moare,
Şi-o nouă viaţă îl inundă.

BARZA

Intr'un picior, pe-o casă, ațipită,
Ca un fachir hipnotizat de haos,
Cu gându'n nesfârșirea aurită,
Visează barza în deplin repaos.

Acelaș vânt, ce 'nalță praful'n trâmbă
Și'n depărtare salcia frământă,
Pe cucuiata pasăre n'o strâmbă, —
Li dă ocol, și'n vraiște s'avântă.

Din foile lui aspre și tăioase,
Răsfărânte, multe, freământă norodul
Porumbului: „Ajută-ne Christoase!
Cu bine verii să-i citim prohodul”.

Trezită, barza, lung înălță capul
Și pliscul ei ca foarfeca. Se pleacă,
— Un cocoșat, ce și-ar lega ciorapul, —
Ascultă, dă din cap, parcă se neacă.

Sărind întâi, îți pare, își destinde
Aripele, și peste porumbiște
Plutește! Călătoria se desprinde
Căci vin ca mâine, vremuri de restriște!

VREME REA.

Călărețu'n crâșmă, calul șade 'n ploaie ;
Ulița-i pustie, fără felinare ;
Singur, face semne nopții, se 'ncovoaié,
Un copac ce'și scui pă frunza neagră, mare.

Crâșma, c'o fereastră, s'ar putea să piară
Sub acoperișul tras pe ochi, hojește ;
Gata e lumina-i să se strângă : ghiară ;
Să se sfarme casa, ca strivită 'n clește.

Tot mai mult grumazul calului se pleacă ;
L-a uitat stăpânul, ieslea e departe.
Ploaia, fără pregeț, gâlgâe, se 'neacă !
Diavolul frământă nori, în ciururi sparte.

SUB CERUL NOPTII

Luna pare o broderie,
Printre ramurile rare,
Clătinate'ncet, în zare
De un ulm în insomnie.

În iezer sunt adunate
Toate salbele de stele,
Scânteioare și mărgele,
Licurici și nestimate.

Frumusețile tării
Poți, podoabă de podoabă,
Să le'narci pe toate'n roabă
Și să i le duci Mariei.

Par clădirile mai scunde ;
Strașinile picurează,
Doarme lumea și visează, —
Și tăcerea te pătrunde.

Și de-odată simți în tine
O tristețe cenușie :
Prea e greu de veșnicie
Cerule nopților senine.

Măine : griji, dureri și fapte ;
Năzuințele, trezite,
Iar vor suga hămesite
Din amarul vieții lapte !

FIORII SINGURĂ TĂȚII

Luna, ca de carne vie,
Stă la pândă, neclintită,
După tufe, pe câmpie.

Țrece pasărea : svârlită !
Norii singuri se sfâșie,
În tăcerea împietrită.

Lungile poteci stătură ;
N'au mai șerpuit departe,
Năpădite ca de sgură.

Mergi, ca viermele pe-o carte.
Noapte de stafii, de ură !
Toate criptele-s deșarte !

Cine m'a strigat pe nume ?
De-ar apune odată luna !
Cadă noaptea grea pe lume,

Smulgă-se din cer furtuna,
Șteargă tot, și zări, și nume,
Săptămâni și ani, într'una !

. . . . .
Iată ! se afundă, pier
Ca strigoiul, fioroasa
Lună, stinsă, ca de fiere.

Parcă Moartea și-a rupt coasa ;
Șoaptă, susur e'n făcere ;
Și te 'nchini în luminoasa,
Marea inimii 'ncăpere.

IMN VIETII

Când soarele, ca o mireasmă tare,
A străbătut în cuibu-mi înnoptat
Și până peste ochi mărgăritare
Și trandafiri mi-a 'ntins, — m'am deșteptat !

Am dat înlături marile ferestre,
Care'l adastă 'n fiecare zori,
Și toate bucuriile ferestre
Și-au răsturnat potirele de flori

În sufletu'mi ! Mai vast de cât oceanul,
Primind în mine fluvii de cântări,
Am râs ca diamantul și mărgeanul
Trezite de prin mină, de prin mări !

Grădina mă chema. Pe fiecare
Din straturile negre de pământ
Găsise frumusețea întrupare
Deosebită în fețe și 'n vestmânt.

Miresmele veneau să mă 'mpresoare
Și printre pomii darnici, plini de rod,
Închipuiau o horă de fecioare
În jurul unui tânăr Voievod.

Și pentru ochii mei, izvoditorii,
Nimicul șters albastru se boltea,
Și sufletu-mi călătorea cu norii,
Iar amintirea stele culegea.

Simții căruntu-mi păr că strălucește,
Ca 'ncununat cu soare un zenit ;
Că versul meu s'avântă vulturește,
Ca să domine : viață ! infinit !

SFÂNȚA MUCENICĂ IUSTINA, FECIOARĂ

Descurajați și'n lipsuri ades de-o zi pe alta
Își părăseau altarul chiar sacrificatorii.
În coaja unui dafin, săpate dârj cu dalta,
Pe ziduri și pe socluri, plutind întins cocorii :

Se înmulțeau icoana unui barbar și semnul
Umilitor al Crucii, în Siria Romană ;
Mureau zâmbind creștinii, blagoslovindu-și lemnul,
Piroanele, și dulce gustau, ca pe-o banană.

Buretele cu fiere sau cu oțet, pe care
În vârful unei sulii, îl întindea sutașul.
Osiris, Zeus, Moise, cuprinși de 'nfiorare,
Baal, filosofia, umpleau de vești orașul.

În zilele acelea de cumpănă, sminteală,
De-amestec de credințe păgâne și creștine.
Tiptil păsea amorul, prin noapte, cu sfială,
Pe căi întortochiate, prin tainiți și ruine.

Fecioarele și robii, sătui de viața
Prea repede știută și veșnic neschimbată,
Se luau pe urma-i mică și băjbâiau prin ceața
Bisericii, clădite de-un Mire, de un Tată !

Primiți deopotrivă de blând și fără teamă,
Chiar sacrificatorii păgânelor altare
Cerneau în suflet crezul cel nou, visau că'i
chiamă

Isus, în Paradisul scăldat de 'mbelșugare.

În zilele acelea, trăia, sub ocrotirea
Părinților, iustina fecioară prea curată,
Al cărei tată, preot păgân, slăvea iubirea
Din trup și frumusețea vremelnic luminată.

Odată, straniul farmec, cu care 'nvăluiește,
Prin ochii noștri, luna — cuprinsul într'o seară
De neuitat : copila simțitu-l-a cum crește
În jurul unui tânăr cu fața ca de ceară,

În părul lui sălbatic, în mistica-i privire.
Ea a țipat în sineși, de spaimă ; dar răpită
De neînchipuitul puhoi de cotropire
Ce'i prăvălea ființa, — a plâns, de fericită !

Iar el, neștiuitorul drumeț, pe care luna
L-a 'mpodobit cu stema'i, pe numele'i Praile,
Era creștin și diacon ; creștin, visând cununa
Martiriului, pe scrumul aprinselor lui zile.

El n'avea ochi să vadă doar aburul, culoarea
Pe lucruri și ființe suflăte, pieritoare ;
Diaconul Praile adânc privea 'n vârtoarea
Gheenei și 'n izvorul de stele și de soare.

Nu cuteza copilă nici calea să i-o taie
Și'l urmărea în taină, ades prin țintirimuri,
Când besna pune'n turle văitări de cucuvaie
Și până-și țese ziua rozalbele'i chilimuri.

„Ia-mi trupul feciorelnic și'l spânzură pe
cruce !

„A ta să fie jertfa, o diacone lunatic !

„Dar ochii tăi mi-i lasă o clipă să străluce ;

„Căci flăcării din mine i-e sete de jeric”.

Dar vorbele-i, fecioarei i se topeau pe buze.
În beciuri, catacombe cu bezna spăimântată
De lumânări, de torțe, cu înfățișeri ursuze,
Cu fum și cu mireasmă plăcută și de gloată ;

În ascultarea mută de predici neguroase,
De triste evanghelii, de rugăciuni, Păstorul,
Din mucedă-l țărană, din brațul lui de oase,
Se 'ntruchipa puternic, etern: Mântuitorul!

Stăteau de veghe noaptea nebunelē fecioare
Cu candelēle-aprinse, — dumnezeescul Mire
Să nu se rățăcească; truditēle-l picioare
Visau să l le șteargă cu părul lor subțire.

Neasemănat și-același era Nazarineanul:
Ca diaconul Praile i se-arăta lustinei. —
Deci mirelui sărutul mai rumen ca mărgeanul.
Lui ochii cu văpaie și pân' la glesne crinii!

Lui dulcea turburare a inimii prea pline
Și-avânturile calde, pornite fără țință
Din pângul tinereții! El, lac cu ape line,
Să stea oglindă vieții, ce-i place să se mintă,

Se 'mpătimea lustina, sorbind în piept cuvântul
Apostolilor. Crunte, o urmăreau icoane
De iad: osânda celor ce stăpâneau pământul
Și ucideau creștinii cu bestii și piroane.

Tânjea să aibă parte de vieața veșniciei,
Cu zâmbet dăruită de Crist acelor care
Mureau, pe El slăvindu'L. La poarta 'mpărăției
Eterne, sfântul Petre plângea de 'nduioșare.

Din marea depărtată, în car. de flacări Phoebus
Să lumineze-Aramul, se înălța zadarnic;
Sporeau mereu la număr cei chinuiți de-un rebus,
De posturi, de Acela ce după moarte'l darnic.

Căldura, frumusețea copilei, deschisese
Pleoape multe, grele de gânduri aripate.
O, grația păgână a tinerei mirese
Eră și mângâiere și sursă de păcatel

Iustina însă nu mai avea în cale piedici;
Părinții ei, printr'însa primiseră botezul.
Ea vindeca de lepră, de ciumă, ținea predici;
Și, zale împotriva Satanei, avea Crezull

Iubirea pământească o urmărea în friguri,
Prin Aglaid, un tânăr bogat, frumos, cu faimă;
Dar ea nălțase 'n juru'i ale credinței diguri,
De șarpe și de Eva își amintea cu spaimă.

Bătrâne pețitoare, ca astăzi de 'nțelepte,
Cu iscusite vorbe, cu daruri, talismanuri,
Nu izbuteau cărarea cotifă să i-o 'ndrepte
Spre ale voluptății trandafirii limanuri.

Și Aglaid cercăt-a atunci să o răpească,
Și 'n casa lui a dus-o; dar toate-au fost deșarte:
Căci n'a putut nici șila pre ea s'o biruească,
„Și l-a scuiapat fecioara!”, e scris în sfânta carte.

Un vraci vestit în lume, un cititor de zodii
Stăpân pe nori, pe oameni pierzându-i după vrere,
Putând umbla pe ape, stărpi măslini și rodii,
Și grai din cripta morții să smulgă-având putere.

Plătit fiind, sau rudă cu Aglaid, ori poate
O întinată pizmă nutrind pe toată slava:
Și-a năpustit urgia și vrăjile lui toate,
Și a stârnit tot iadul, cotropitor ca lava,

Asupra mucenicei! Și casa i-a stropit-o
Cu farmece. Demonul cumplit al Destrănării
A 'ncins-o 'n foc, cu poffă trupească a muncit-o;
Și vifor înlăuntru-i, ca pe întinsul mării,

Când bântuie furtuna, așa 'ndura virginală
Și rușinată însăși de ce simția, sfârșită
Cerșea să se pogoare asupra ei lumina,
Și să-i gonească, Crucea, satanica ispită.

Cu post, cu ajunare, pe lespezi reci culcată,
— Ca învăluitoarea și îndârjita pară
A patimei să iasă din carnea ei de față, —
Și-a petrecut lustrina restrîștea ei amară.

Și nimicind demonul, simția fecioara sfântă
Imbrățișarea dulce și alba voluptate
Ce'n suflete, ca'n pomii bătuți de lună, cântă
Ca o prîvighetoare, plăcerile'i curate.

Iar Ciprian, acela ce fără s'o cunoască,
O prigonea cu diavoli și vrajă, în uimire,
Plesnind de multă ciudă în pielea lui de broască:
Luat-a femeiască făptură și momire.

Și a venit s'o vadă el însuși pe fecioara:
„Cu ce puteri sdrobește a trupului dorință
„Nestăvilită? Mică, pierdută ca cicoara
„In câmp, i-a fiecărui viață. Vis, credință,

„Sunt nefolositoare, când nu-ți întind ca pomul
„Un rod plăcut pe ramuri! Și ce 'nsetată-i gura!
„Ca umbra, moartea este legată de tot omul!
„De trupul tău fi vesel și să-i slăvești căldura!”

Așa, cu vicșuguri, căuta să prindă 'n mreje,
Smerit privind în podini, oftând, solomonarul.
Dar afâta pe apă uscatele-i găteje,
Și se sbātu amarnic, ca pe pământ țiparul,

Când tânăra fecioară, sclipind de frumusețe
Ca turnurile nalte, de fildeș, siriene,
Iși năpusti asupra-i creștinele povețe
Și aurul fierbinte, ce-i isbucnea prin gene!

Infrânt căzu nainte-i și-i plânse la picioare;
Imbrățișă genunchii lustinei cu obidă
Și lung privi cu ochii-i: un răsărit de soare;
Simțindu-i-se-alături bătrân, urât, omidă!

Aducerea pe calea cea dreaptă-a pocăinței
A vraçiiului acela temut în tot Aramul,
A spăimântat pe idoli și-a bucurat părinții
Bisericii, mărindu-i c'o slavă nouă hramul.

Alături de Iustina, în turma păstorită
De Crist, bătea mălării, căit, fermecătorul,
Cerșind cu desnădejde a 'mpărtășirii pită
Și prin botez să-l nască din nou Mântuitorul.

Evlavia lui multă mira norodul foarte!
Cu trecere de vreme se'nvrednici s'ajungă
Ca să culeagă duhul plecat din trup prin moarte,
Să creștineze pruncii, cu Mir sfântit să ungă.

Necbosind pe calea'i spinoasă, mucenica
Fu stăriță 'nvestită. Dar faima lor curată
Umplu păgânătatea de ura și de frica
Gheenei, pentru Domnul și-al oamenilor Tată.

Și i-au adus pe dânșii în fața judecării.
Pe Ciprian, întâiul, l'au întrebat: „Ne spune,
„De ce ți-ai schimbat zeii și pildă strâmbătății
„Te-ai dat, trecând de partea unui desculț, nebune?”

Și-a întrebat-o-așemeni cu ifos pe Iustina:
„Văzutu-l-ai odată măcar pe Inviatul
„Din morți? Mărturisește prostia ta și vina
„De-a te'nchina la altă credință ca'mpăratul!”

Și Ciprian și sfânta Iustina laolaltă
Iși laudară Crezul cu patimă fierbinte.
Dar ca nepricepută, cântarea lor înaltă
Iși ridica spre ceruri bogatele-i cuvinte.

Și i-au muncit pre dânșii atunci cu chinuri grele,
Au poruncit pe sfântul să-l spânzure, și trupul
La strug să i-l strujească! Cu maldăr de nuiele
Pe sfântă au bătut-o și peste ochi. Ca lupul

Rânjea de bucurie Proconsulul. Și iară
I-au întreat la idoli de vor să se închine.
Și în cazan, cu apă'n clocot i'mbăiară,
Zicând că vor să-i spele de-a legii lor rușine.

Iar sfinții, într'o voce, îl proslăveau pe Domnul,
Cu sufletul ca floarea de boare alintată;
Căci ei știau că viața lumească e ca somnul,
Că moartea e trezirea la cea adevărată.

Impărăția pe-atuncea Claudie Cezarul;
A șaptea prigonire, ca fiarele'n arenă,
Iși năpustise ura, lovea să darme farul;
Și cruci adânci să 'nfigă scurma cu lăbi de hienă!

LA TĂRMUL NEGRU

Văd limpede țărutul acela:
E negru de flori funerare;
Înaltă și sumbră-asfodela
L-acopere până la mare.

Stă apa de mal încheată,
Ca'n jicnița unei saline, —
Oglindă posacă, ciudată,
Ce parcă m'așteaptă pe mine.

O barcă acolo adastă
De veacuri! Și 'i gața de ducă,
Pe întinderea neagră și vastă,
Cârmaciu 'i bătrân, o nălucă.

Pe mine m'așteaptă părerea
De om, cu lopețile 'n mână;
Căci nimeni, ca mine, tăcerea
Nu și-a făcut-o stăpână!

Lăsat-am pe rând năzuința,
Imboldul, gândirea, să piară:
Îmi calcă prin lume ființa,
Ca efemerida pe ceară.

O, nu știu, cules-am vr'odată
Din florile acelea, și dorul
Mă mână spre marea 'noptafă?
M'afund, ca spre țara'mi, cocorul?

Dar vreau cu adâncă tărie
Să văd țărnul negru! Și plece
Luntrașul pe marea pustie,
Cu sufletu-mi unic și rece!

INIMĂ

De ce ți-ai îndârjit bătaia,
Neobosite săpător,
Acum când vreau să 'nchid văpaia
Vieții 'n somn întremător?

E liniște, e 'ntunecime,
Dorm toale; numai tu, sobol,
Inverșunat, în adâncime
Izbești setos de-a face gol...

Aud în pieptul meu ciocanul
Răsunător ca într'un sicriu,
Și spăimântat mi-ascult tiranul, —
Și-aș vrea să dorm, că e târziu!

O, inimă nechibzuită
Ce ciocănești ca un gropar
Intr'o cavernă părăsită,
Lovește, rogu-te, mai rar!

Din pântecul mamei încă
N'ai stat o clipă din bătut!
Obida ta fără o stâncă,
Dar un urcior dogiț, de lut?

Să-ți fie binecuvântate
Neostenitele puteri!
Mai bate, inima mea, bate!
Am noi speranțe, noi dureri!

În tot ce-am făcut odată,
În tot ce-am stăpânit, visat,
De tine, inimă curată,
Am fost cu grije îndreptat.

Și ce-ar fi gândurile mele,
Din fruntea'mi neagră de-ar sbura
Întins, ca vulturi, pân'la stele
Fără povața blândă-a ta?

Vai ! mai puțin decât o coasă
Te poate-opri pe veci, subit.
Mai bate, inimă fricoasă !
Prea 'ncet ! Prea tare te-ai pornit !

Ce datorii, ce ispășire,
Ce judecăți și remușcări
Ți'ncarcă sarcina de fire
Și-ți dă ritmatele mișcări ?

Când ochii se lipesc în gene,
Când mușchii molcom se destind ;
Când și plămâni, plini de lene,
Iși mișcă foalele — ațipind :

Tu sapi, tu ciocăni înainte,
Minerule predestinat !
O, din amestecul ce minte
Alege aurul curat !

ASTĂZI ȘI ODINIOARĂ

Azi, prin somn, simții fiorii
Zorilor cum se strecoară ;
Și-am sărit, ca vânătorii
Când zăresc o căprioară.

Am deschis fereastra, larg;
Isbutise să răsară,
Coaja înghețului s'o spargă,
Soarele de primăvară!

Picurau din strașini stropii
Turțurilor albi de gheață ;
Indoelnici, numai plopii
Nu credeau în noua viață.

Meri și zarzări, plini de muguri,
Erau gata de nflorire ;
Nălucea un șir de pluguri
Pe pământu'n desmorțire.

În aprinsa fierărie,
Focul soarelui, sălbatic
Își schimba văpaia vie,
Sângeroasă, de jeratic :

În lumina limpezită
Ca de mii de mii de astre ; —
Inima, întinerită,
Își lua sbor spre lumi albastre.

„Astăzi” mi-a părut că este
Zi ce n'are să mai moară :
Un amestec rar de veste
Cu-un ciudat „odinioară”.

IN PARCUL ILUZIEI

Spune-mi cum era în seara neuitat de dureroasă
Pentru irealitatea totului și chiar a ta ?
Cum erau iezerul, plopii, în lumina aburoasă
Ce păianjenea ca voalul parcul care dormita ?

Adu-ți, suflete, aminte bine ! Fii măcar ecoul
Tău, din clipele acelea, adăstate pătimaș —
Mincinoase ca și visul !... Poate farmecul și noul,
Lasă'n noi, ca pe o dună, urme sigure de pași.

Lacul, nepătruns de-albastru, nu sclipea și n'avea undă ;
Ca o lespede imensă, pește un mormânt regesc,
Odihnea umbrit de arbori; — uriași ce vrând s'ascundă
Locul sfânt : îl împresoară, stau plecați și se'mbulzesc.

Pentru ce atâta farmec neștiut îndurerase
Sufletul, în loc să-l cheme, rădăcini să prindă 'n țărmi ?
Se simțea strivit și singur prin alei ce le visase,
Ca un vagabond sau schimnic în pereții-unei căzărmi?

Suflete-ai fugit de-acolo ! — vecinică nemulțumire ! —
Cred că'n fiecare umbră o himeră te dorea;
Dar cum nu te așteptaseși, lumea din închipuire
S'o găsești odată'n juru-ți — ai închis pleoapă grea !

Ai fugit în vechea, trista și sărăcăcioasa lume,
Cu priveliștea-i pe care n'o iubești și nu o cruți.
Dar în ea trăești ! e sigur ! și muncești să-ți faci un nume :
Fugărești pe o Sahară, către-un țel, un cârd de struți.

Dar de când aevea visul l-ai văzut, lipsit de pace
Îl dorești, ca pe-o amantă ce-a plecat fără sărut,
Când puteai s'o strângi la pieptu-ți ! Priveliștile sărace,
Ca lianele de apă, în mocirla lor te-au vrut.

Dar ținut de fundul bălții de noroi și deșgustare,
Și-altoit cu altă fire, plin de doruri, te'nalți totuși;
Și răsbești, urând mocirla, printre apele murdare,
Ca să legeni, albi ca luna, triștii și frumoșii lotuși.

Lacul? Cum era lumina ce cădea pe 'ntreg ținutul,
Neasemănat și totuși petrecut prin ochii tăi?
Așteptat erai... Acolo ar fi fost divin sărutul,
Pe când pulbere de stele ar fi nins din crengi pe căi!

MESTEACĂNIL DE PE COLINĂ

Mesteacării înalți, subțiri,
Par alb convoi de Pelerine,
Ce-a obosit pe munți, pe cline,
Călătorind spre Nicăiri ;

Și-a poposit înfreg să vadă
Un stol de-aducere aminte,
Când vântul aducea cuvinte,
Trecând prin brazi ca o cascadă.

Înalt și drept a stat să cânte,
Pe-o singuratică colină,
Trecutul cu visare lină.
Cu doruri vagi, nădejdi frânte.

Buchetul capetelor lor
Mesteacăanii și-l mișcă 'ntr'una,
Mânați de-un gând, — că totdeauna
Vor fi opriți în drum de-un dor.

Se odihnesc puțin, și-apoi
Pleca-vor, — Pelerine albe,
Sub ale cerurilor salbe
De stele, deșirat convoi.

Căci simt imboldul să se ducă,
Mereu l' fecioarele 'ntristate,
Abia pe frunte sărutate,
Ca un obol, de o nălucă !

Lipsită-i carnea lor de sânge,
De piept li se lipiră sânii,
Sub vânt se 'ndoaie ca bătrânii,
Alaiul ca un val se frânge !

Aceluia ce nu e 'n cer,
Dar a făcut cândva pământul,
Li umple de blesteme vântul,
Și toate mirii lor îi cer:

Pe brațul lor de crengi să-l poarte,
Pe sânul lor dogit să-l frângă,
Cât frunza lacrimi să plângă,
Pe ochii lui cu ape moarte.

Să-i stea un ceas de priveghere
Și barem să-l îngroape ele !
De-i putred, oasele să-i spele
Și să-l gătească de 'nviere !

Vieța morții-i nesfârșită...
Ies mii de drumuri din morminte...
Vor merge 'n cet, fără cuvinte,
Prin noaptea pururea cernită.

Din muntele cu brazii, curg
Pârâuri reci, de vânt, într'una...
Iși smulg mesteacănii cununa,
Și cade soarele 'n amurg.

ZĂPADA

Pe când oraşul tot dormea,
A nins, a nins şi alba nea
A pus pe drum, pe-acoperişuri,
Hermina-i albă, prea curată,
Şi creanga mică din tufişuri
E 'mpodobită şi 'ncărcată.

Şi s'a făcut grădină iară,
Căci arborii se-apropiară !
E bolta cerului opacă
Şi cenuşie, parcă-i seară !
De-atâta alb o să se facă
Paloarea nopţilor de ceară !

Incet merg oamenii pe stradă,
Ca visătorii 'ntr'o livadă.
Dar pasul lor, potecă 'ngustă,
Pe albul fără de prihană,
Taie'n priveliştea augustă,
O dără de pământ, o rană.

I-o linişte, ca 'n altă lume ;
Nici adiere, nici parfume.
Lumina, mică şi egală;
Nu vine, s'ar părea, din soare ;
Şi totuşi e o zi de gală,
De mult omăt, de multă floare.

Nepământene, vagi speranţe,
Infiripează'n suflet stanţe
Serafice. Dar muritorii
Nu înţeleg apropierea,
Făgăduinţa şi tăcerea,
Ce vin de unde nu sunt norii.

Poetul, sgribulit, aude
Şi printre genele lui ude
De frig, scânteie amintirea
Cântărilor neasemuite,
Care 'i fuseseră menite,
Când Dumnezeu creiase Firea.

POVESTE

Simția 'mpăratul zi cu zi sfârșită
Viața-i începută în alt veac ;
Și adăsta a stingerii clipită,
Ca pe o tihnă caldă, ca pe-un leac...

Și-așa 'nțelept, precum era, firește,
Având fecior, chemase cărturari,
Ca să-l învețe cum se cârmuiește
Și să-i arate drumurile mari.

Prin sfaturi, șovăielnică părere
Se întărește 'n cuget într'un fel,
Ni se trezește ageră și cere
Să se 'ndrumeze singură spre țel.

Iși dovedea mereu destoinicia,
Sfios și dulce, fiul de 'mpărat;
Iar tată-său murea cu bucuria
Că bun urmaș pe lume și-a lăsat.

În vremea asta, cere găzduire
Un venetic, venit de peste mări,
Care-ajunsesese-acolo fără știre,
Cu ochii plini de visuri, de 'ncântări.

Avea sub braț străinul o lăută...
La întrebări, pe coarde răspundea.
Cânta de sta viața 'ntreagă mută
Și altă lume 'n juru-i se 'nsorea!

Necunoscut, adânc era fiorul
Purces din strune: cugete și plâns!...
Pe minunatul meșter, Craișorul
Ca pe un frate 'n brațele-i l-a strâns!

Și a simțit ne 'nfrântă aplecare
Spre cântec, și l-a luat învățător;
Iar tot stârnind a strunei cuvântare,
Li adâncea 'nțelesul robilor.

Și moare împăratul ! și se duce
Pribeagul, de blestemul lui mânat ;
Fu nevoit orfanul să s'apuce
S'adune oști, să întărească sfat.

Dar nu mai era harnic, iar gândirea
Nu îi ședea la treburi și supuși !
Ii tot cădeau și dreapta și privirea,
De pe greoiul sceptru pe arcuș.

În țara lui domneau diregătorii !
Iar el, slăbit de cântec și nesomn,
Înmormântat în farmecul comorii,
Lăsase tron și mantia-i de Domn.

Névolnic pentru-a sceptrului povară,
Era stăpân pe suflete prin cânt ;
Scotea din coarde-o largă primăvară
Și-o risipea 'nflorită pe pământ ;

O revârsa în inimile pline
De nesfârșit ! căci el era 'mpărat
Pe țara fără margini din oricine,
Pe lumea 'ntrevăzută necurmat !

RECUNOȘTIȚA

Și se făcea că merg printr'o pădure,
Că trec, c'o'mbărbătare de oștire,
Printre copacii deși, cu umbre sure :
Ca pe un drum purtat în amintire.

Și nici o teamă, nici o oboseală,
Nu îmi slăbeau avântul și piciorul ;
Dam ramurile 'n lături cu iuțeală, —
Nu-mi întrecea nici veverița zorul.

In calea mea părea că vor să cânte
Deschise flori, ca gurile de îngerî,
Și buruieni ciudate să descânte
Printre tulpini năpraznice de sângerî.

Poteca mea suia dela o vreme.
Urcam cu-aceeași ageră putere,
Printre năluci sclipind de diademe,
Pierzându-se prin bezne, în tăcere.

Stejari și fagi suiau spre culmi cu mine,
Dar tot mai nalți, mai deși, mai înnoptatici ;
Întăiu svoneau ca stupii de albine
Și-apoi cu aspra voce de sălbatici.

Dar glasul lor încremeni de-odată,
Un brad răpus cu barda din tulpină.
Am stat, — și pe privirea'mi încordată
Bătu un val puternic de lumină.

Castelul ! Visu-mi sta să se destrame,
Infricoșat de sumbra măreție,
De strălucirea nouii lui arame,
De-a pietrei aspre neagră vecinicie.

Și-am ciocănit în poarta ruginită !..
Iar un moșneag cu barba colilie,
Uscat, deschise poarta 'ntr'o clipită.
Era firesc să mi-o deschidă mie !

— „Bine-ai venit stăpâne !” și'nclinat-a
Albitu-i cap. Și m'am tot dus pe-o sală
Intunecoasă, strâmtă, ce curmat-a,
Intr'un, târziu, la scara principală.

Doi lei împărătești stăteau de pază,
Incremeniți acolo'n preajma scării.
Privirea lor, de veacuri fără rază,
Sclipi, ca'n soare, valurile mării.

Am alergat pe trepte ca furtuna,
Simțind c'aduc norocul, Invierea !
Lucea în juru'mi marmora, ca luna ;
Și dobânda vorbirea ei — tăcerea.

Și am ajuns. Pe catafalc întinsă
Dormea de multe veacuri castelana ;
Părea obrazul ei de floare stinsă,
Un lotus mort, iar gura ei ca rana.

Și mi-am ghicit atunci aleasa soartă
De mii de mii de ani ursită mie !
Și m'am plecat setos pe gura moartă,
Și-am sărutat-o — cât o veșnicie !

Privirea-i dulce se-așeză pe mine :
— „Ce somn adânc ! Tu-mi ești mântuitorul !”
Și dela piept și-a scos un șarpe : — „Ține !”
Și repede atuncea ca fiorul,

Mi-a străbătut în inimă jivina,
De mi-am simțit ființa ca de ghiață !..
Ce vis amar ! M'am deșteptat. Lumina
Slăvea pe lume-o nouă dimineață !

NE'NȚELEASA REMUȘCARE

In sufletu'mi așteaptă neclintită
O tainică, o veche remușcare,
Și se trezește 'n singura clipită,
Ce mi-o doresc de tihnă și visare,

Pe bancă, sau în jețul din odaie
Precum mi-e umbra totdeauna paznic,
S-aprinde 'n mine mistica văpaie
Și 'ntr'un ungher și'ncepe vechiul praznic,

Mustrarea asta fără obârșie !
Când s'a născut ? Din ce-a purces ? din vina,
Că dăinuesc ? că zilele 'mi sfâșie
Din inimă neconținut lumina ?

E din părinți ? Ori poate e mai veche,
Neînțeleasa, strania șoptire,
Ce inima mi-o duce la ureche,
Ca pe-un ghioc umplut cu auire ?

Ca peste-un mort, când torni pământ într'una,
Pot asvârli noian de fapte bune
De-asupra remușcării, — cu niciuna
Nu pot s'o'ngrop ! Cum nici nu știu ce spune !

E poate o cumplită moștenire,
Păcat ce numai moartea îl va stinge...
Sau dimpotrivă, e o pregătire :
Muștrările, ca șerpii ne-or încinge,

În ziua 'n care, cripta să o spargă,
Suna-va 'n trâmbiți aspra judecată !...
Vor fi aduse oasele pe targă
Și hârca fiecăruia spălată.

Ca să primim osânda și disprețul
Aceluia ce ne făcu ființe ?
O, l-aș izbi cu craniul, să-i dau prețul
Vieții și postumei umilinte !

ÎNCEPUTUL SUFERINȚEI

Când s'au oprit din fugă, trudiți, se inserase,
Adam privi pământul, mirat că vrea să-l poarte !
In inima lui nouă, ca trăznetul intrase,
Cu spaima alungării, nelămurita moarte !

Ca pe-un desiș subțire, el străbătu pădurea
Și umbrele cu ochii ; dar nu-și zări dușmanul.
Venea vuind năpraznic, desprins de pe aiurea,
Ca un puhoi pe munte, năvalnic : uraganul !

N'avea culoare, formă, puterea uriașe ;
Mugea, izbea orbește și fără contenire !
Făcuse cerul negru și scund ; iar drept ispașe
Smulgea, frângea din arbori, — căta pe om în fire.

Cu palmele pe sâni, svâcnind de-atâta fugă
Se așezase Eva, sfârșită, spăimântată,
Pe-un cedru frânt, în țărână culcat, — și prima rugă
Sbură, fără cuvinte, spre bolta 'ntunecată.

Și se lăsă pe codru o noapte tot mai deasă ;
Tremurătoare Eva și 'ncremenit bărbatul,
Iși adăstau peirea, în lumea ne 'nțeleasă,
Și plini de remușcare își blestemau păcatul.

Copacii toți, în scâncet, întreagă frunzătura,
Se fremântau în chinuri, urlând de suferință ;
Cei doi credeau că încă îi urmărește ura,
Că lehovah îi mustră și aspru-i amenință.

Femeia se lipise, cu sânul ei fierbinte,
Ca de un trunchiu, de trupul bărbatului puternic.
Ea tot avea un razim, un mergător nainte,
Și, pricină-a greșelii, i se 'nchina cucernic.

Adam, pătruns de grijă, dar gol de 'nchipuire
Sinistră, — nu văzuse nici barem ofilirea
Unei cicori, în raiul scaldat de înflorire ! —
Simți că-i, arde capul, că-l încolțea : gândirea !

„Nici binele cu care mă deprinsese raiul ;
„Nici spaimetele de-acuma nu le-am râvnit vreodată!
„Tu, Doamne, mi-ai dat trupul, auz și văz, și graiul,
„Smulgându-mă din lumea cu mine frământată.

„Puteam să calc în tină și să n'o simt : eu însumi
„Și glod cleios și plantă și vânt și strop de rouă.
„Ce foc i-acum în ochii-mi ! Și nu îl stinge
plânsu-mi !
„Ce sunt aceste toate simțiri ciudate, nouă ?”

Un clocot lung și'n urmă-i un trosnet scurt, ce scapă
Spărgând, surpând, de parcă vrea lumea s'o fărâme ;
Un ropot des, de-asupra, pe frunze, — stropi de
apă :

Ploua ! Fricoasă, Eva gemu adânc : „Adame !”

Adam își rupse negrul zăbranic de gândire,
Bărbat pe dată gata să apere, să lupte,
Pe tatăl lui să-l fărâme în pumni, cu învrăjpire,
Pentru plăpânda-i soată, cu glesne mici și supte.

Se frământau copacii, vuia cumplit pădurea
Cu miile-i de glasuri ; iar cerul, fără milă,
Vârsa potop ! Perechea privea ca într'aiurea
Și asculta'n picioare, înfiptă în argilă.

Dar totul are-un capăt. Stătu grăbita ploaie.
O noapte 'ntunecoasă își limpezi tăcerea
In sunetul de picuri, din foaie peste foaie
Alunecând, și pacea își întronă puterea.

Iar singurii pe lume, bărbatul și femeia,
Și goi, și strânși în brațe, în liniște, simțiră
Că'n carnea lor fierbinte tot nu s'a stins scânteia
Aprinsă de Satana, și iar păcătuiră.

* * *

O strângere în brațe puternică-l trezise, —
Visa, vorbea prin somnu-i transfigurată, Eva;
Era în zorii zilei; furtuna se sfârșise
De mult; țărâna udă zorea prin ramuri seva.

Adam sorbi cu sete aroma dimineții,
Imbătător amestec a mii de respirații
De ierburi și de arbori. Și el, prilej al vieții,
Menit să fie trunchiul atâtor generații,

Imbrățișă în suflet priveliștea măreață,
Se 'nfioră de dragul mulțimilor de forme;
Văzu păianjinișul de umbră, ca o ceață,
Cum se preschimbă 'n ziuă. Nălucile enorme

Din zări se prefăcură în munți, în codri. Cerul
Se 'nălbăstrea mărindu-și într'una coviltirul...
Adam, mișcat, nesigur, căta pe vistierul
Luminii și-al culoarei. „Să fie trandafirul

„De colo, ce răsare ca din pământ, din mare?”
Se întrebă. Minunea îi aținti privirea.
Pe urma aurorei sosi o 'mbelșugare
De ghimpi enormi de aur, țâșniți din clocotirea

Unei văltoari de flacări. Și soarele'n tărie
Își desveli splendoarea de-asemănări virgină.
Iar primul om, în fața-i, ingenunche pe glie,
Văzându-l cum se 'nalță și 'mprăștie lumină.

Din raiul fericirii tihnite, vegetale,
Fusese izgonită nemilostiv, cu ură,
În neștiută lume, cu cer ce se prăvale,
Cu arbori strâmbi de chinuri, urlând de câte'ndură ;

În noapte tot mai deasă și'n clocot de furtună :
Perechea 'ntruchipată de mânilor divine !
Și iată că găsisse Adam făptura bună
Vădit promițătoare de linișite, de bine.

Napoaia lui, în codru, creștea mereu mișcarea
Și sgomotul, — sinistre hămăituri de fiare.
Într'un stufiș, un tigrul îi sfâșia spinarea
Unui berbec, ținându-l neturburat în ghiare.

Când bestia flămândă simți o nouă pradă,
O cercetă pilită, se pregătea să sară ;
Dar omu-asemănase privirile cu-o spadă
Purtată de-un arhanghel, și îl cutremurără.

În inimă cu suflul înghețător al morții.
Își ridică privirea spre soare ; și 'nțelese
Singurătatea, răsul, ticăloșia sorții,
Ce-l hărăzise jertfă primejdiilor dese !

Apoi zări pe Eva plecată, zâmbitoare,
Pe fața unei ape, cu plante 'n păr, pe frunte :
Icoana frumuseții în veci neștiutoare
Că jocul ei urnește zăpoarele din munte.

„O, cum mi-aprinde trupul și mă învrednicește
„Vederea ta, femeie !” și-a întrerupt gândirea
Adam, obârșitorul iubirii care crește
La nesfârșit, bogată, în toată omenirea.

„Mi-ai dat viață, Doamne, în raiul plin de șoapte,
„De flori, de bestii blânde. M'ai copleșit cu darul
„Când mi-ai adus pe Eva ! În topirea noapte —
„Din ochii ei, crezut-am că-ți simt iubirea, harul !

„De nu-mi dădeai pe Eva, m'ai fi creiat zadarnic !
„Cu alba-i frumusește, m'ai fericit, Stăpâne !
„Dar bunurile toate mi le-ai sporit fățarnic,
„M'ai alungat în beznă, — dar ea a mea rămâne !

„Mi-ai zămislit întreaga făptură din țărână ;
„Când nu e colb să n'aibă satanica menire
„Să prindă'n el sămânța, ce singură se mână ;
„Mi-ai plăsmuit, Stăpâne, făptura din iubire.

„A fa-i vinovăția greșelii și-a ispitei !
„O, vitrege părinte, gelos de fericirea
„Copiilor, — tu, care, în zările ursitei,
„Râzând ne pregătiseși de veacuri prăbușirea !

„De-ași fi stăpân pe focul usturător, pe fierul
„Arhanghelului care m'a fugărit ! Părinte,
„Cu nici o teamă 'n carne, adânc aș privi cerul
„Și ochii mei ar sparge albastrele-i vestminte !

„O, de mi-ar sta 'n putere să te răstorn pe nouri,
„Să te arunc pe huma aceasta rece, hâdă !
„Cu vaelul tău mare să umplu mii ecouri,
„Atunci abia durerea-mi ar învăța să râdă !”

Așa, cu glas de tunet, își năpusti mânia
Adam. Dar Eva, dulce și stăpânindu-și teama,
L-îmbrățișă atuncea ! „— Stăpâne, dă-mi solia
Să te mângâi, și-aicea sunt meri și șerpi,—ia seama!”

TOAMNĂ

Amestecul vieții, mulțimea
De fapte, de svonuri, de straniu,,
Se-adună și bat cu putere
În ne'ncăpătorul meu craniu.

Asemăn, înlătur, înșirui,
Cu nici o știință, vezi bine ! —
Cu patimă, cu nepăsare,
Cu dârza-mi iubire de mine.!

In friguri, cu aceeași migrenă,
Sorb lacom deșerte pocale,
Ce eu mi le 'ntind ! pe cărarea
Ce tot mai adânc se prăvale.

Vibrând de durerile-mi proprii
Sub trecerea vremii greoaie,
Ca o fereastră la stradă
Privesc pregătirea de ploaie...

NEIZBUTITĂ VEȘNIC

Și va'nceta să treacă pe sufletu-mi iubirea
Ca viscolul și ceața ! Atunci, spre pomenirea
Ne 'nduplecatei patimi, haine, generoase,
Voiu smulge Morții una din miile-i de coase
Și din oțelul rece, de neștirbit, voiu face
Unealtă fără seamăn de tare și dibace.

Pe lespede sub care dormi-va cea din urmă
Din cele ce făcură din gândurile-mi turmă
Sau pasăre ce cântă pe băț, în colivie,
Din blocul cel mai dornic de aspra veșnicie,
Din marmoră ca neaua, cu dalta voiu desface,
Ca pe un miez de nucă, a gândului meu pace :

Voi înălța statuia lubirii pătimeșe,
Slăpânitoarea noastră, răsplată și ispașe!

O, n'o văd încă bine, n'o văd amănunțită,
In mintea mea, statuia ce-o vreau desăvârșită.

Voiu pribegi adesea prin cimitiru-acela, —
Un moș care 'și târăște urâtul și umbrela...
O voiu privi în față cu zâmbet și întrebare?...
Mă voiu gândi, lubire, cu biata'mi sărutare
Și te 'nviez în piatră? Voiu plânge și'nțelege,
Că tu ești cel mai mare avut al unui Rege?
Și 'nfiorat, netrebnic, îmi voiu aduce-aminte
Cum, ca 'ntr'o matcă mică, se prăvălea fierbinte
In inimă'mi puhoiul, zăporul tău, lubire,
Mugind, rupându'mi țărniile, tihnița-mi îngrădire?
Și versurile 'n care te-am proslăvit, le-oi spune
Naintea ta, Veneră, cu glas de rugăciune?
Vai! sunt poet, nu sculptor! din marmoră înghețată
Să'mi făuresc durerea, s'o depărtez îndată.
Cântarea mea, de-am scris'o, nu și-a secăt izvorul,
Neizbutită veșnic, mereu își cearcă sborul!

ȘARPELE ȘI EA

Un mușchi într'o cămașe de cortel,
Pestriță, lucitoare, ca de moar,
E târîtorul șarpe. Limba doar
E mlădioasă, ageră ca el.

Dar șarpele'i de ghiață, ca un braț
Înțepenit de moarte. S'ar părea
Că nici la sânul tău nu ar putea
Să-și încălzească recele său laț.

Femeie cu picioarele fierbinți,
Cu pântecul : cămin dogoritor, —
Ca șarpele de încolăcitor
Te împletești pe sufletu'mi, și'l minți !

Îți fură date numai pentru mers
Picioarele, doi boa mălăsoși
Care sugrumă lung, nesățioși,
Când mi se darmă 'ntregul univers ?

Ce-asemănare-adâncă e 'ntre voi,
Reptilă și femeie, de-ai știut
Limbajul veninos de la 'nceput,
Pe când mergeam alături calmi și goi ?

Asemeni ei de mlădioasă și
De-acățătoare ; dulce, — printre legi
Cu tine aspre, — pe artiști, pe Regi,
Li stăpânești cu voluptăți de-o zi.

Și rece ca jivina, doar atunci
Când vrei să-l umilești sau să-l aprinzi,
Îți ții departe omul, — i te vinzi !
Ca vlăguit din brațe să-l arunci !

ORBUL

Și nu-i nebun, ori cerșetoare,
Și nu-i netrebnic sau mișel :
Să n'aibă inima-mi datoare
Să plângă 'n hohot pentru el.

TREPTÉ RUPTE

Doi cântăreți am cunoscut odată,
Un orb și călăuza lui, — copil
Lipsit și el de-un ochi. — Intunecată
Părea viața lor, ca un azil !

Doi cerșetori, părintele și fiul.
Cu niciun gând pe chipuri, niciun dor.
Nesimțitori își semănau pustiu! ;
Te prăbușeau în noaptea vieții lor.

O suferință veche, îmbâcsită,
Le sta pe fața blândă, și'nfrunța ;
Antipatie, milă putrezită
În inima-mi o ghiară frământa.

Cântarea lor barbară, nemiloasă,
Ca bicele în sufletu-mi bătea ;
Ca pe-o fatalitate tioroasă
O așteptam, și carnea-mi se ncrețea !

Nădărduiam pe semne totdeauna
Să licărească-o lacrimă, pierdut,
În cântul lor ; — căci simt și orbii luna
Și-i fericesc divinul ei sărut.

Nu pot uita cum se 'mbulzeau în ușa
Unei mocnite ceaine ovreiești !
Mi se părea că vântură cenușa
Nimicniciei noastre omenești

Când, iarna, pe vifornite cumplite,
Întrând în adăpostul primitor,
Își scuturau vestmintele albite,
Svârieau omătul alb în jurul lor.

Piimbându-și ochii fără de vedere,
Bătrânul orb să cânte începea ;
Se deșteptau cu murmur prin unghere.
Golani-adăpostiji de vreme rea.

Abia zărea în juru-i băietanul !
Un singur ochi călăuzea pe doi !
Cântau ! hain își sfredeleau timpanul,
Precum călcau orbește prin noroi.

Țipa ca foamea, flautul, a moarte !
Mai ascuțit ca vișorul de-afar' !
Pierea perechea'n noapte, ca să-și poarte
Și-aiurea al destinului samar.

Aș fi jurat că iernile de-a-rândul
li voiu vedea din beznă răsărind :
Pe moșul orb de mână aducându-l
Copilul șubred, galben, clănțănind.

Mă mustră conștiința că vreodată
M'am întrebat : „Pe care mai întâi
Il va primi țărâna 'nfometată,
Și cum va spune celuilalt : „rămâi ?”

Și mi-a pierit de-apururi veselia,
Când l-am văzut pe tată fără fiu,
Cătând cu cârja, piatra, zidăria,
Incovoiaț, strivit ca de-un sicriu.

Dar lacom de priveliştea măreaţă
Şi tragică a omului stingher,
Care-şi târa ciosvârta de vieaţă
Neluminat, în lumea-i fără cer,

I-am dat ocol, i-am mers apoi în urmă : —
Nu se târa ! ci dârj, sălbăticit,
Păşea, căta, — o fiară care scurmă
Şi îşi găseşte hrana, negreşit !

Şi-am înţeles că tot nu vrea să moară,
Că îşi iubeşte vieaţa, şi pe el !
Că pentru scumpa zilelor comoară
S'ar face Mortii coasă de oţel !

CĂMĂTĂREASA

Din prag te 'ntâmpina mirosul de tămâie ;
Icoane pretutindeni, ca pe-o catapeteasmă :
Lătra de lângă sobă un Bubi roș de râie ;
O ramură de salce se veștejea'n aghiasmă.

În mijlocul odăii, ca din podea ivită,
Făcându-și ochii roată pe mobile, bătrâna
Își aduna pe ține privirea-i ascuțită,
Pe când, cu dibăcie, și-o mai umbrea cu mâna.

Te măsura din guler, treptat, până la ghete ;
Apoi, îngrijorată, se ghemuia pe-o ladă,
Intr'un ungher. Cu silă, priveai pe un perete
Sau în tavanul vânăt, ce-amenința să cadă.

Bătrâna 'și făcea cruce cu limba'n cerul gurii,
Stângaci, rupeai făcerea, scoțându-ți amanetul.
Zâmbea cu milă baba ; iar setea căutării
Și-o potolea 'n făcutul țigării : tabietul.

„Ceasornicul acesta l'am cumpărat în vară,
E nou și umblă bine, cu nouăzeci de lei !”
Bătrâna 'și făcea cruce, ofta cu jale-amară,
Privea la Sfântul Gheorghe și te 'ntreba: „Cât vrei?”

Și, ca și cum oftatul acela deschisese
O răpă : așteptarea, grăbitele nevoi
Ce te adusesse 'n casa unei cămătărese,
Se prăvăleau năuce, ca turmele de oi.

Cucernicia, vârsta cămătăresei, jocul
Privirilor ei, straiul din petece cârpit,
Nu'ngăduiau să fie de partea ta Norocul ;
Primeai oricât, și iute ! ca de-un leșin zorit.

Te petrecea mătușa, trecându-și limba fină
Pe buzele-i uscate, făcându-și cruci mereu.
Apoi, în fața lăzii cu amaneturi plină,
Iși înfigea privirea adânc, în Dumnezeu !

GOLANUL

In marginea oraşului bogat,
Printre movile de gunoaie 'ncinse,
In isma, în pelinul miresmat,
De secetă şi de lături ne'nvinse,

Dormea un om, din zori, ca'ntr'un hamac.
Visa că intră falnic prin palate,
Ucide, pradă ; nu mai e sărac ; —
Că are slugi ; le ceartă şi le bate !

Intr'un târziu, golanul s'a trezit ;
S'a ridicat în cot, pe jumătate,
Și zărilor albastre le-a zâmbit
C'o sfântă și frăjească bunătațe.

Miresmele atâtor buruieni:
De nestârpiț, sălbatice, 'ncâcâte,
Iși îmbulzeau suflarea de semeni
Spre el, ca duhul caldelor ispite.

Și soarele, din locu'i depărtat,
Pârquitorul poamelor zămoase,
Pe omul stând în ierburi cufundat
Il n'ângăia cu raze mătăsoase.

Ca pe-un răgaz prin muncă dobândit,
Bogat de-a suvenirului povară,
Așa sorbea golanul, moleșit,
Prin porii toți, răsplătitoarea vară.

Încât păreau făcute pentru el,
Pentru 'mbibarea lui de fericire :
Boltitul cer cu norii fără țel
Și colorata lumii 'nchipuire !

GROPARUL

E pururi dimineața odihnit,
Căci doarme-adânc și fără să viseze...
Dar munca-lui și-o 'ncepe chibzuit,
Ca până seara 'ntr'una să lucreze.

Când a plecat de-acasă, zorile
Cu stacojiu boiseră toți norii
Și moțăiau cu rouă 'n creștet florile,
Și-abia treceau spre câmp secerătorii.

De zeci de ani același meșleșug
li hărăzește omului puținul,
Cu care-i mulțumit ca de belșug,
Când serile își bea la crâșmă vinul.

Pân' la nămiezi, ades în cimitir
E liniște de rai, de sihăstrie ;
Iși unge 'n tihnă soarele cu Mir
Gângăniile din împărăție.

Se face cald ; dar omul s'a cuprins,
Săpând mereu pământul sub picioare,
Intre pereji, ce parcă dinadins,
Stăpânului de-o zi îi țin răcoare.

Spre răsărit, când umbrele purced
Zăbranicul subțire să'și desfacă :
Femei, copii cu ochi mirați, de ied,
Bărbați, cu toți silindu-se să tacă,

Se plimbă printre sălcii, printr-o cruci,
Citesc cu glas, — și clopotul deodată
Se bate surd, înăbușit ca 'n tuci,
Și voci se-aud, și un convoi se-arată.

Un sfert de ceas tăcerea s'a fărmat
De hohote de plâns, de tânguire,
Groparu-a stat o clipă din săpat,
Atâta cât învăluie-o privire.

El o făcuse groapa ceea ieri.
Până'ntr'amurg o rânduise bine,
— Cazmaua bună parcă dă puteri ! —
Și-acum te miri pe cine'n fundu-i ține.

Iar larmă, poate încă un alai ;
Orașu-i mare. Moartea, fără preget,
la numele din condica din rai,
Ce i-a căzut lui Dumnezeu sub deget.

Dospit de soare, vechiul țintirim
Destramă aburi și mirosuri grele :
Din cripte, de sub lespezi, prin chilim
De ierburi, margarete și panselă.

Acum e seară ; vrednicul gropar
E mulțumit de sarcina 'mplinită ;
Zâmbește gropii lui, ca un brutar
Ce-a mântuit cuptorul său de piță.

SACAGIUL

Pe străzile-asfaltate și drepte doar de ieri
Mai lin mergea sacaua ; dar jalnica-i mârtoagă,
Flămândă de trei zile, sleită de puteri,
Cu ochi de știucă veche, călca : ziceai că-și roagă

Stăpânul, că 'ngenunche la fiecare pas !
Infrigurat, în sdrențe, dar dârz în disperare,
Tovarășul mârtoagei din scorburi scotea glas :
— „Sătuiilor de pâine, am apă de vânzare !”

La porțile înalte, în fier meșteșugit
Lucrate, cu răbdare, ridicola saca
Își aducea belșugul ; iar calul, istovit
În trista așteptare, vedeai că se usca !

Bătea în porți de-a-rândul, se sugruma strigând
Și se 'ntindea scheletul de om : ca să primească
Răspunsul, o chemare ! Doar pântecu'i flămând
Gemea în închisoarea'i ce se strâmta, de iască !

La fiecare poartă își horcă'a 'n zadar
Strigarea și plămâni'i, bucată cu bucată,
Și'i arunca pe luciul curatului trotuar, —
În urbea înnoită bogat, civilizată !

VOINEA

Barba depănată lung ;
Sub sprâncele mari, umbroase :
Ochi ce'n drumu-le străpung
Cu sclipirea lor de coase

Fața roasă de-așumbriri,
De nădejdi și amăgiri.

Suflet larg, întunecat
Astăzi, mâine zi'n sorită ;
Țărmi în care valuri bat
Fără pregeț, pe clipită ;

Inimă de lacrimi plină
Și sprâncene ce se 'mbină.

Fata lui, moșia, casa
Strămoșească de-l mai țin
În pridvorul vechi, la masa
Moștenitului cămin :

Altfel, murgul l și pe vânt, —
Mulți dușmani în țară sânt !

Dar suspinul crește 'n piept,
Ghimpe azi, mâine hangher !
Dorul vrednic stă deștept,
Îl adormi, și ți-e străjer.

Voinea, crainicul haiduc,
Vedea, mare, cum se duc :

Frunza falnicei păduri,
Floarea mândrelor răzoare ;
Peste munții vineți-suri
Șiruri pasări cântăfoare ;

Ochii 'n juru-i și-i rotea
Și în suflet tresărea :

— „Ce-mi plângi, inimă bătrână ?
„Taci, că Voinea are-o fală !
„Ah, Casandro, mai îngână
„Doina codrului odată ;

„Trece vântu 'n plâns pe vale
„Și mă rupe-atâta jale !”

Peste pletele Casandrei
Moale mâna'și petrecea
Și în glasul copilandrei
Doru-i vajnic se topea ;

Flinta ruginea uitată,
Pentru dragostea de tată.

II

Cine știe ce nălucă,
Ce gând vechi l-o fi 'ndemnat :
Intr'o noapte, dor de ducă
L-a trezit, l-a 'nvăpăjat,

Și pe murgul lui călare
A luat negura 'n spinare !

A trecut în Ungurime ?
Ce gând mintea i-o fi tors ?

Codri fac, nu știe nime....
Calul singur s'a întors,
Cu-un cuțit până 'n prăsele
Ca un junghiu înfipt în șele !

BUSTENARI

Din zări, i-un cimitir de obeliscuri
Boile parcă cu catran, murdare,
Pe-al căror vârî, te-aşteptî, cu stîrv în pliscuri,
Să vezi corbi mari, tihniţi, la ospătare !

Pe ţârna de funingine, jilavă,
Să străduiesc potecile să-şi ducă,
Printre băltoace, panglica de lavă,
Spre deşirata schelelor nălucă.

Făpturi ca noi, sub tot același soare
Izvoditor de viață și de fețe,
Zorite, parcă lutul le dogoare,
Aleargă 'ncovoiate și răzlețe.

Ca din adâncuri, mari, necunoscute
Și grele respirații se adună ;
Iși bat spre noi grăbitele minute,
Să ne primească 'n hohot de furtună.

Un miros cald, de păcură, adie.
E prietenos, de-aproape, cimitirul !
Dar sgomotul, mai vajnic, cu mânie,
Subpământean își înmulțește tirul.

În schela, ca de friguri sguduită,
O lingură, o secătuitoare,
— Ca un burlan, ca un pilon, — zorită,
Găsește, soarbe din adânc licoare.

Un om, un singur om o adâncește,
O nalță-apoi, ca iarăși s'o coboare, —
Și tremură pământul și-și golește
Din tainițe bogatele izvoare.

COCORII

1924 — 1941

COCORII

I
E'n miezul zilei și, ca printre trestii
Un șarpe, își despică drum o undă
De rece vânt. Tot mai puține bestii
Se scaldă 'n râu, în mlaștini se cufundă.

Și nopțile — atât de nesfârșitel —
Sunt reci și 'n zori șopârta întârzie
De sub culcușul frunzei veștejite
Sub raza caldă-a soarelui să vie.

S'a 'mpușinat vânatul și la baltă
Și 'n iarba neagră-verde și rărită,
Prin ramuri numai veverița sală,
Sau stă pe loc, prelung încremenită.

Uscat foșnește papura. Din zare
Vin' gemete, — suspinele pădurii ;
Și salciei de-aproape i se pare
Că s'a sfârșit cu binele căldurii.

Golașii pui de astă primăvară
Sunt mari de mult, și sboară și vânează ;
Și au aflat și ei de vechea țară,
In care-acum se împrăvăresc.

Neliniștiți, îngrijorați, cocorii,
Cú pliscu 'n vânt, pe lungile picioare,
S'au tot strigat, țintind departe norii
Tăinuitori, s'au îmbiat să sboare.

Mâhnit, pilotul, singur el nu țipă,
Nu 'ntreabă, nu aleargă, ci, deoparte,
Infipt pe-un dâmb, își vâra sub aripă
Micuțul cap, adânc, în somn, ca 'n moarte.

De ani și ani călăuzește stolul
Semănilor, dar știe că văzduhul
Nu i-a păstrat căările, și golul
li dă fiori, de parcă-și pierde puful.

Va mai putea să taie ca pe-o apă
Vicleanul vant, neprevestit de unde,
Ce-adună nori, îi sfâșie, i-adapă,
De nu știi unde te-ai putea ascunde?

Mai poate el zări din depărtare
Limanurile bune de popasuri?
Pilotu-și strânge capul și mai tare, —
I se năzare țipete și glasuri.

Și dacă sborul lui încetinește
Și bietul stol întârzie pe mare,
Pe apa fără fund, ce dușmănește
Tot ce-i crescut pe țărniță fără cruțare?

Pieri-vor toți sub valuri prăbușite,
Când singur el s'ar cuveni să piară,
Să cadă cu aripele zdrobite!
Și totuși, vai! pleca-vor astă seară!

„Pleca-vom, da, pleca-vom!” se aude
Prin stuhăriș, din patru părți, într'una.
Pilotu-și lasă visurile crude,
Privește 'n zări, dacă răsare luna.

Intinde larg aripele, aruncă
Semeț din cap, aleargă, își ia sborul,
Și strigă prin văzduhuri: dă poruncă,
Într'un vârtej măreț, cârmuitorul.

Și pasărele mari, cu catalige,
Iși răsucesc o clipă gâtul, mute,
Călând pe sus ; pornesc apoi să strige
Străbătător ; se sbuciumă pierdute.

„Plecăm, plecăm !” răspund cu sfâșiere
Cârmaciului. Și freamătă zăvoiul
De aripi mari, bătute cu putere,
Și fără șir se 'ndrumă 'ntâi cocorii.

S'au îndrumat, s'au rânduit. În frunte
Pilotul : se coboară, se ridică,
El ştie calea, lui i-e dat să 'nfrunte ;
El cel dintâiu şi vânt şi nor despică.

De mult intrat-a soarele în ţara
Spre care greu cocorii naintează
Tot mai zorit să facă primăvara,
Pe care sburăfoarele-o visează.

Indrumătorul aripele-și bate ;
Plutește-apoi cât poate să plutească !
Iși strigă frații, și 'n pustietate
Răspunsu-i trist, grăbit să se sfârșească.

Napoaia lor se nalță luna plină,
Să lumineze calea 'ndelungată ;
Și nuferii din ceruri dau lumină,
Din bolta lor deapururi depărtată.

Nu-i niciun nor de ocolit, și vântul
Prielnic e. Se duc într'o plutire !
Și merg așa de iute, că pământul
Aleargă dimpotrivă cu grăbire.

Par stelele din cer prevestitoare
De bun sfârșit, iar unele străluce
Ca peștii albi din ape curgătoare, —
Și stolu 'ntreg ca luntrea se tot duce.

De mult trecut-a luna peste ele,
Ca un vultur măreț, nearipata !
Cu cât sunt, vai ! cocoarele mai grele,
De n'au ajuns, și noaptea iată-i gata !

Napoaia lor, iar soarele răsare,
Dând drumul stăvilarelor luminii ;
Câmpie, lac, pădure, fiecare
Iși scrie margini clare cu vecinii.

Intreg întunecatul lumii caer
S'a deslușit ; se văd până și-acele
Făpturi ce merg cu două lăbi în aer,
Mai sprintene ca ursul și mai rele.

Indrumătorul pasărilor cață
Acuma loc de-odihnă și de hrană.
L-a și găsit ; și volnica armată
Coboară după el într'o savană.

III

Visare turburată, odihnă și belșug
Sunt grabnic părăsite ! Și iar pe sus drumeții
Iși rânduiri oastea în pașnic chip de plug,
Când zorile, aprinse, amestecau pe rug
Culorile vieții.

Se-afundă 'n zări, aceleași mereu, spre ținta lor,
Ce nici nu se zărește, după pilot într'una.
Vâslesc, vâslesc alături, și parcă fără spor,
In nesfârșirea lină, cu destrămări de nor ;
Le luminează luna.

E noapte și ajuns-au deasupra mării-acum.
Genuna jos scânteie de licurici. Răcoare
Și vaiet se înalță, de împresoară'n drum
Cocoarele : văzduhul e turbure ca 'n fum
De-o ceață 'nșelătoare.

Strigări turburătoare se-aud nedeslușit
Deasupra mării, 'n spațiu. Se tânguie cocorii,
Se sfătuie, se cheamă ; și țipă răgușit
Pilotul, iar tot cârdul în urmă-i răvășit
Iși pune păzitorii.

Sunt toți care porniră. Cu bărbătesc avânt,
Simțindu-se 'mpreună, sârguitor se-afundă
Prin negurile nopții, spre țara cu pământ
Și mlaștini multe, unde vânturi multe sânt
Și apă dulce, scundă.

Dar sgomotul de valuri sporește ne'ncetat
Și parcă le împinge, le duce el ! Furtuna !
Și jos, și sus, zadarnic te uii : s'a 'ntunecat ;
Și sus, și jos, de-asurda te 'ndrepti : s'au innecat
Și stelele, și luna !

Alegere nu este : nici să cobori, și nici
Să ocolești puhoiul, care 'n nemărginire
Și-a revărsat năprasna ; în van cobori, ridici ;
Și aripa e slabă ; tot una-i dacă pici
In sigură pieire !

Furtuna ! e'n văzduhuri și, fluviu ne'ntrerupt
Și negru, îi smîntește șiragului înnotul.
Întreaga rînduială s'a năucit, s'a rupt ;
Furtuna e deasupra, în lături, dedesubt ;
Și amețit e totul !

Sburliț, întins, pilotul se 'ncumetă în van
Să fie treaz. Comandă, își cheamă ja'nic stolul.
Strigarea lui se 'nfundă în glas de uragan ;
S'au răvășit ostașii-i, în norii de catran
Svârliți de-a-rostogolul !

Cârmuitoru-și frînge o aripă vâslind.
Atărnă ciotul, doare și nu-l poți da deoparte.
Și marea se aude tot mai cumplit mugind ;
Se văd în clocotire talazurile-albind ; —
E ceru-acum departe !

Brazdatul câmp, ca 'n flacări de jucător, ca nins,
Se clatină cu totul, se năruie, trăsare.
„Cocori, cocori !” mai strigă pilotul cu graiu stins ;
Dar aripa-i, doar una, l-a coborît ; — l-a prins
Învolburata mare.

Ca pe un fulg îl poartă al valului destin
Din funduri de prăpăstii pe vârfuri înspumate ;
Și oricât bate valul se-aude un suspin ;
Și aripe năzare pe fiecare clin
De pasări înecate.

Pilotul aiurează luptând să fie treaz,
S'audă și să vadă. Sunt clipele din urmă :
„Intregul stol plutește, coboară la un iaz,
Și soarele străluce”. Un milostiv răgaz,
Și vieța lui se curmă.

.....

Dar alte multe stoluri, plecate mai apoi
Spre țara 'mbeșugată, sau poate mai nainte,
Ajuns-au, ca 'n grădină la stupul său un roiu,
Au cuib și viață dulce, pe țarmuri și 'n zăvoiu,
Sub soarele fierbinte.

PĂSTORUL

S'apropie de horă Stan, —
N'o mai văzuse de un an !
Și ce ciudată-i pare !
Țigani lăuta-și țeselă,
Se 'nvârte lumea veselă,
Și-i prăfăraie mare !

Și ce aprîși sunt unii 'n joc !
S'asvârлу, se frămîntă 'n loc...
Și nu-i de fel cîntarea
Pătrunzătoare, cu aripi...
De ce să chiui și să țipi
Și toată smăcînarea ?

Ce aprig dor îl năpădea
De case, cârciumă, șosea . . .
Schimbat nu-i satul poate :
De orișunde l-ai zări
Îl fac grădină zarzării,
Pometurile toate !

Schimbat e Stan ! De când e'n munți
Cu oile, tot leagă punți
Cu ochii între stele,
Furat de adâncu-albastrului,
Potecile sihastrului
Și ceața din vâlcele.

Tăcere 'n culme și pe văi ;
Tăcut s'adună norii 'n clăi,
Plutesc și se destramă.
Dar norii pașnici când vorbesc,
Singurătățile vuesc
Ca bolțile de-aramă !

E liniște acolo sus . . .
Să tot ascuți cu gândul dus
Pădurea și izvorul.
Și oameni, și viorile,
Uși tot, privighetorile
Când își suspină dorul.

Se dă de-o parte Stan, mâhnit :
Cât drum bătut pân'a venit !
Țigani 'ncep o doină.
Iși ține Stan răsuflatul ;
Dar mai scârbit i-e sufletul
Și ca o zi de moină.

Iși vede lungul drum în gând ;
E însetat și e flămând
Și soarele-asfințește . . .
Dar o pornește 'n calea lui, —
Dumbrăvi, tăpșane, cărării,
Il chiamă prietenește.

Nici n'apucase 'ntâia stea
Să pâlâie, și-o doină, grea
De doruri și de jale,
Din fluierul păstorului
Urca spre culmea norului,
Se risipea devale.

DINTR'UN POEM

Stăpânul, Dumnezeu, Neconceputul,
De nimeni însoțit și îndemnat,
Făcuse lumea, cerul luminat,
Și-i dase vremii astfel începutul.

Cu-un deget tot pământu-l putea ține,
Și marile lui palme-au luat pământ,
L-au frământat și ca pe-un lucru sfânt
Un om făcu, aidoma cu Sine.

Și cu suflarea-l binecuvântată
A dat vieță chipului de Zeu.
Și s'a trezit din somnul cel mai greu,
Adam, sub ochii crâncenului Tată.

Cum s'au privit, sub bolta caldă încă,
La soarele atuncea plăsmuit !
Cu teamă și iubirea-au tresărit :
Pământ, ocean, din liniștea-adâncă !

Un suflu nou trecuse peste fire :
Avea să aibă încă-un domnitor !
Miresmele sporiră din izvor
Și susurără frunzele iubire.

Iar omul, amețit, ca de-o cascadă,
De sunete, miresme și culori,
Ingenunchia, se înălța 'ntre flori,
Nesățios s'audă și să vadă.

Răpit cu totul numai de natură,
De ale lumii forme și vibrați,
Iși dibuia în inimă cântări
Și suferea răsând de ce îndură.

Miraț, întâia dată, Creatorul,
În veșnicia Sa, privi în jur ;
Iși destrămă luminile și norul
Din cugetu-l nestrămutat și cūr.

Creățiunea 'ntreagă se'nșelase
În temerea și adorarea ei :
Nu se gândise Domnul să o lase
Voințelor și altor Dumnezei !

Tovarăș cum ar fi putut să-l fie
Cel care viața altui datora,
Cel început, deci fără veșnicie,
Rob clipelor ce mintea-i număra ?

Plăsmuitorul nu avea nevoie
De un semn. Multiplu, nesfârșit,
Era în sineși : spațiu, timp, aloe,
Văpae, boare, Biblie și Mit.

Să-l sufle ca pe-un puf de pădăie,
Să-l spulbere pe cel care-aducea
Cu sine, Cel deplin în veșnicie,
A socotit că nu se cuvenea.

Și El, în Care totu-i cu puțință,
Simți o'nduioșare, urmărind
Prin mii de veacuri șubreda ființă,
Norod făcută, lutul stăpânind.

Pământ era și-l amețeau parfume
Și frumuseți vremelnice ca el ;
Ca toată viața bieteii hume,
Sfârșit având, se va'nmulți la fel.

Privirea lui străbate-va departe
Și va căta la toate înțeleș.
Dar în zadar vișă-va la o parte
De nemurire bietul lui cules.

Desprins din Dumnezeu ca o scânteie
Din jocul unei flăcări, i se da :
Atâta cât să creadă că se 'ncheie
A lumii noimă în făptura sa.

PSALMISTUL

O, vremuri fericite când Profetul
Vorbea cu Domnul său, era 'ndrumat,
Bătătoarea poteci spre Nazaretul
Chemării, rătacea ,era certat !

Cuvântul lui putea să fie pară
Și trăsnete, și foamelea s'aducă,
Și din privirea-i numai să răsară
A binelui și-a răului nălucă.

Nălța 'mpotrivă-i blestemele, ura
Și îi cădeau pe uliți la picioare,
— Când îi strâmba, asprimea vorbei, gura —
Bătrâni uscați, sălbătice fecioare.

O, vremuri duse pentru totdeauna !
Ce mi se cere azi ? de către cine ?
De ce desprind și-aduc la buze luna ?
De ce pământu 'ntreg în mâni l-aș ține ?

Azi Dumnezeu e risipit în toată
Făptura pieritoare, e'n țărână,
E în cenușa stearpă, și din gloată
Prin gura celui mai de rând îngână.

Nu-l caută 'n mine nimeni. Și solia
Zadarnic mă îndeamnă, mă frământă,
Când oamenii-mi furară veșnicia
Și în deșert mi-aud cântarea sfântă.

Zadarnic sunt oceanul țării mele
De fierberi, amintiri și năzuințe,
Privesc în mine țărmi, limanuri, stele
Și plâng nepovestite suferințe.

Oceanul în zadar ridică norii,
Părinții încrezutelor izvoare ;
Copiii se socot născocitorii
Și început de viață viitoare.

In graiul meu bogat de cugetare,
Neprevăzut, podoabe și simjire,
Se investmântă unii cu 'ngâmfare,
Călăuzesc bătrâna omenire.

Să vină dar odihna mai de grabă,
Ca să 'ncefeze 'n sufletul meu cântul
Neascultat, rostit cu voce slabă,
Și fie-mi rece și de plumb pământul.

INAINTE

Ce vămi n'am plătit,
Când sufletul meu
Aici a venit,
Făcându-se „eu” ?

Cu ce sunt dator ?
Cu cât ? Voiu plăti
Când fi-va să mor ?
Acum ? zi cu zi ?

Am și început?
Cu tot ce îndur
Mereu, mă ajut
Sau numai mă fur?

Atâtea întrebări,
Fățiș, într'ascuns,
Brăzdează cărări,
Și niciun răspuns!

Nainte, oricum!
Vreau aer, vreau zori
Pe marele drum
Cu-un capăt în nori.

Vreau sarcină mea
S'o duc până sus:
La iad, la o stea,
La vid, la lisus;

Pe calea ce-mi tăiu
În lut, în granit,
Cu propriu-mi graiu,
Cu gându-mi trudiț,

Cu-ai frunții grei nori,
Cu-al inimii plin
De lacrimi, ninsori
Și mări de senin.

O M

Intre dorința de-a pieri
Și-a dăinuirii năzuință,
Ucid în fiecare zi
Și mă clădesc din suterință.

De ce-s aici? Eu n'am cerut
Nici lume, nici Dumnezeuire
Și mă scârbește că sunt lut,
Și mă 'nspăimânt de nemurire!

Nepuțincios și îngâmfat
Mă sbucium, plâng — știință, cântec, —
Și cer să mor crucificat
Și să-mi ascund uritul pântec.

Atâta tot ! Ingheț, zădăf ;
Sunt nepoftit, străin naturii ;
Mă'ndoaie vântul ca pe stuf,
Iar gându-mi zboară ca vulturii.

DOAMNE

Din lumea Lui eu nu pot să mă duc ;
Sunt prins în ea ca ochii în orbite ;
Ca pe-un ogor sub plug, sub tăvăluc,
Mă taie, mă răstoarnă și mă 'nghite.

Mor ne'mpăcat cu Dumnezeu, cu Dracul,
Cu cârmuirea lumii și cu mine :-
Sunt rupt și smuls ca lâna în daracul
Revoltelor atee și creștine.

Și totuși Tu mi-ești Tată și Stăpân
Și flori, și buruieni otrăvitoare,
Câte se-adună 'n claia mea de fân,
Tu le-ai crescut cu humă și cu soare.

Cu atâtea simțuri, câte am, bogată
Și felurită lumea mi se pare ;
Dar ne'ncetat, lopată cu lopată,
Aud, ca 'n cimitir pe o cărare.

De ce le veștejești de timpuriu
Și până și mireasma le-o împrăștii ?
la sufletu-mi, acumă când îți scriu,
Și-l svârle ca din furca unei prăștii.

Dar orișiunde duce-mă-i, Părinte,
Nu voiu uita cumplita suferință
De pe pământ, și lacrima fierbinte
Ce s'a 'ncrustat în singura-mi ființă.

De pâinea lui e sigur un ziler,
Din zorii zilei până se 'noptează ;
Eu mă aștept din ceas în ceas să pier
Și văd nainte-mi Moartea veșnic trează.

Nevoia de măreț, de nemurire,
N'a conținut vr'odat'-a mă mâna spre
Un Dumnezeu plecat pe omenire ; —
De ce prigoană și pedepse aspre ?

Ești milostiv și iertător, sau nu ?
Vrei fruntea, ce mi-ai dat-o, înclinată?
În inima mea cine așternu
Credințe, simțământul că mi-ești Tată?

Mă iartă, Doamne, că vorbesc în dodii,
Ca un trufaș de sine amețit,
Din pomii tăi, cu stelele drept rodii,
Eu am cules atât cât un clipit.

De mai ales pe mine de tâlmaci,
De cântăreț, și n'am plinit chemarea,
Pe rug mă arde, Tată, ca pe vraci,
Sau năpustește'n pieptu-mi șubred marea !

A I C I

Oriunde mă vei duce nu voi fi
Acelaș ins ; nici carnea, nici simjirea
Nu vor afla durerea, amăgirea,
Merindea mea de fiecare zi.

Aici, ca un copac cu rădăcini
Intortochiate, prinse ca de stânci,
Incerc să-mi sui spre cerurile-adânci
Frunzișul, — palme arse de lumini.

De nu am fost destoinic să creștez
Cu râvna mea, cu mintea, suferința,
Pe vr'un răboj, cleștar : adevărul
Unei vieți de cîntez, huhurez, —

Acela fi-va crâncenul meu chin,
Nu smoala clocotită ca să-mi frigă
Un trup, în care sufletul meu strigă
Că-i e dușman, și că îi e străin.

Și 'n raiu de vei voi să mă ridici :
Ca să 'nțeleg puterea-ți milostivă,
Cum sunt îmbrățișați deopotrivă :
Tâlhar, mitropolit și măscărici, —

Eu n'oiu putea să mă închin cucernic,
Ci patima mea și îngrijorarea
Vor bate în țărmi cerului ca marea, —
Atâta sunt de aprig și nemernic !

COPILĂRIA

Trei gârle mici nu osteneau să curgă
Și-adesea ori cântarea lor sfioasă
Mă deștepta în noaptea grea și murgă,
Sau luna, în perdele ca o coasă.

Și munții ! cu atâta mai înalți
Cu cât mai mic e cel care-i privește.
Flori, pasări, fluturi poate că la alții
Trecutul cel mai vechiu l-alcătuește.

Eu stânca aspră, pururea la fel
Și apele cu ne'nțeleasă goană
Le-am oglindit în ochi-mi de vițel
Și le-am făcut în inimă icoană.

Nu l-aș cunoaște azi pe bătețelul
De mână dus, dar viețuesc în mine :
Moșneagul, mâna-i mare și inelul
Și tu, cu toți ai noștri, țintirime.

La patru ani, la cinci, știam că viața
Inseamnă moarte neînlăturată :
Plângeam din noapte până dimineața
Că vei pieri, bunică adorată.

O, sfântă între sfinte, prea smerita
Și înțeleapta mea bunică-mamă,
Nepotul dela tine moștenit-a
Răbdarea care-l pleacă și-l destramă.

Dar tu știai că vine 'mpărăția
Dreptății, pe când eu, nepriceputul,
Nu știu, și ne'mpăcat cu veșnicia
Frământ de-a-valma sufletul cu lutul.

DIN VEAC

De mii de veacuri crește leușteanul
Deosebit la miros de farhon ;
In fund de mare sângeră mărgéanul,
Se țese borangicul în cocon.

N'a așteptat să plângem lăcrămioara
Și cruce umbra marilor vulturi
Purta pe dâmburi ; până și vioara
Se tânguia în lemnul din păduri.

Tu ai venit cu roata și cu focul
Și ai sùpus și miel și elefant
Și ți-ai întins domnia în tot locul.
Că-i visul tău, îți pare lumea, Kant.

De șapte zile plouă și burează
Și-acuma vânt năpraznic s'a pornit ;
Dă norii la o parte și 'nturnează
Nemernica furtună 'n.înfinit.

Amână pentr'o clipă uraganul ;
Nu 'ngădui cutremure, potop ;
Și smulge Morții galbene arcanul, —
Dar mai ales găsește vieții scop.

NUCUL

Intârziez în toamnă și vieață
Tot mai stufos și mai cuprinzător ;
Și în singurătatea mea semeață
Cu mine nunțai, umbra mi-o măsoar.

Sunt trist și 'ntunecat, dar niciodată
N'au rupt din mine marile furtuni,
Pe care le-a primit ființa-mi toată
Ca o pădure 'ntreagă de goruni.

Cuprinsul meu adânc topește raza
De vipie și-a lunii mângâiere,
Și frunza mea, cât palma, ține paza
Pământului și 'mprăștie tăcere.

Dar n'am putut și n'am voit spre stele
Să nalt, ca plopul, brațele ; să cer,
Cutremurat ca apa. Ale mele :
Sunt foaia, creanga, trunchiul meu de fier.

Și rodul meu ! Aceia care îl gustă
Il simt ca fierea de nesuferit ;
Nu știu că e de candelă augustă
In miezul lui ulei de mir sfințit.

MAREA

În zarea mării liniștite —
— Nemărginire de pansele —
E undeva, pe ațipite,
Născocitorul de vopsele.

Lumina stăruie 'n văzduhul
Fără de nori și fără steme,
În țărni sbucnesc, înalt cât stuhul,
Înzăpezite crizanteme.

Se 'ntunecă pe îndelete.
O boare, ca un cânt răzbaie.
Albastre, negre, violete
Sunt florile, ușor mișcate.

Intunecimea crește. Ca de
Bazalt posac grădina pare.
Din depărtatele arcade
Vin raze firave și clare.

Singurătate, noapte ; pustă
Care se clatină, s'ar duce...
Se rupe 'n fund de fund o crustă
Și 'nseamnă locul ca o cruce.

Un foc, opaiț, vietate
De flacăra, argint, atlazuri —
Și pod arzând de nestimate
Se cumpănește pe talazuri.

CERUL

De câte ori mă culc, eu mă întind
Și mânil pe piept mi le împreun ;
Incerc să nu gândesc, să mă deprind
Cu cerul cel mai negru și mai bun.

La albăstrimea fără de sfârșit
In care ochii mei m'au înălțat,
Din care adeseori m'am prăbușit
Cu Dumnezeu în mine sfărâmat ;

La albastrimea fără de liman,
In stelele clipind nepăsător,
In care sboară sufletul orfan
Și se destramă'n lacrimi ca un nor !

Nu vreau să cuget și ca pe un pir
Inverșunat să-și crească rădăcini
In inima-mi, boltirea de safir
O strâng, ca 'n pumn, secată de lumini.

Inchid în mine lumea ca pe-un roi
In stupul său, neînfricoșat și drept ;
La judecata crâncenă de-apoi
Sunt gata de osândă ; o aștept.

Ianuarie 1941.

CEASORNICUL

Aleargă fără preget și fără silnicie,
Cu-aceiași trape, pe-aceeași răsunătoare ghie,
Oare-a purces din zidul de-alături, sau din minci,
Fantoma care'n șaua-i necontenit se ține?

Ce călăreț i-acesta? i-al Morții? al Vieții?
E Pagasul pe care l-au cunoscut poezii?
Sunt orbi și el și calul, de nu înțelegă?
L-ascult din zorii zidului și-acum e la amără.

L-am ascultat și noaptea și 'n multe nopți trudite,
Cu inima călcată ca lutul în copite.
Nu e grăbit s'ajungă ; dar nu stă o clipită
Să șovăie, s'adaste din fuga-i nesfârșită.

Stau adâncit în patu-mi în volnică zăcere,
Ca să-mi perind vieața, să-mi fiu de priveghere
Și ca strivit pe locu-i fugarul să rămână,
Ca mine : vis, poveste, zadarnică țărână,

Iulie 1941.

LINIȘTI

Vreau să-mi aduc aminte-urâtului
Cum începui și ce urta încălă ;
Cât de ușor și cât de pățolit
S'apropie, soarea dumineată.

Pornea din cer arde, din zădărnici
Pe care ochii rușii năruie
Să le străbota — și se cere
Se 'mpiedica tot iată, de la via.

Din profunzimea fără slăvilă
Se cobora tot mai puțin albastră,
Ca să se-ascundă-așa ca un bondar
În floarea singuratică din glastră.

În cugetu-mi se pogora. În el
Venea, ca la un cuib, nemărginirea,
Din adormitul ei violoncel
Să-și spună fără svon închipuirea.

Era al meu, al meu acel auz,
În care laolaltă contopite,
Ca dintr'un nemaipomenit avuz
Cădeau cântări tăcute, ațipite.

Așa simțeam tăcerea pe atunci :
Și în pădurea'n basm încremenită
Și în câmpia netedă, și'n lunci
Cu luna ca o vulpe ațipită.

Și azi aștept cu sete și ascult :
Se depărtează vuietul treptat ;
A ostenit orașul, — catapult,
Care bătea în juru-mi înfundat.

Precum îngheață apele de ger
Încremenit-a orice adiere
De larmă, frământare, când pe cer
S'adună recea, strania veghere.

Bătrâne suflet ! ca'n mausoleu,
Ca'n cremene, e pace, nemișcare,
Intunecime, și apasă greu,
Ca de pământ, atâta renunțare.

Dar ce-a trosnit așa ca un femur ?
Ți s'a părut ! A fost o nălucire
Ca'n belnițele cu 'ntunec sur,
Cu oase de monahi, la mânăstire.

Auzi ? ca un oftat. De ce ? al cui ?
Cine putea să geamă, să ofteze,
Când nu-i aici lăcașul nimănui,
Când singur sunt, cu gândurile-mi treze ?

E liniște cum n'a mai fost. Și iar
E cineva. In locul meu, la masă.
Intoarce fila. E un cărturar.
Cum a pătruns și când, la mine'n casă ?

E după miezul nopții. Toate dorm
Se cerne leneș clipă după clipă
In fluviul cu valul uniform,
De negură, fără opriri și pripă.

Julie 1941.

STELELE

Indepărtate stele, când e lună,
Pământul tot îmi pare că-i al meu
Și 'nrourate, palide v'adună,
Sub ochii noștri, scundul heleșteu.

Când sunteți numai voi stăpâne, gloată
De pretutindeni cerul cotropind,
Ca scăpărări de fulger dintr'o roată
Care-a trecut prin haos ca pe-un grind

Și a lăsat mănunchiuri și răslețe
Lumini de diamant și de opal,
Eternități stinghere și mărețe
Sub care trece vântul ca un val :

Pricep, nelămurit, că nu se poate
Să mă priviți și să-mi deschideți drum ;
Că stelele străine sunt cu toate
De vietatea firavă de scrum.

Că nu creați și nu 'ndreptați destine !
Ci fiecare astru, înapoi,
Spre alte lumi, spre nu se știe cine,
Spre unde niciodată nu vom fi noi

Iși mână bogăția de lumină,
Făgăduința unei împliniri.
Ca luna noastră : mângâie, alină
Și lămurște brazi și trandafiri.

Ce reci străbateți și îngrijorătoare
Spre noi, atât de mici, dar însetați
De purpură, de flacăra, de Soare,
De Dumnezei cu sufletul de frați !

Norod fără de număr ce-amenință
Cu sclipitu-i de ghiață stăpânit,
Cu veșnicia-i fără de ființă,
De noapte neagră întovărășit ;

Care ne fii pământul ca 'ntr'o plasă
Și poate că ești numai ochii Lui,
Ai Unuia cu infinitul casă,
Stăpânitorul uraganului :

Mă tem de tine ! Aripa deschisă,
Care voia spre stele să-și ia sbor,
O strâng în pieptu-mi frântă și de clisă,
Să putrezească-aici ca un dihor.

Noembrie 1941.

ERRATA

<u>Pag.</u>	<u>Strofa</u>	<u>Versul</u>	<u>In loc de :</u>	<u>Citește :</u>
23,	2,	2	— fac	— tac
121,	2,	1	— Noapte-i	— Noaptea-i
142,	1,	2	— ta	— te
174,	2,	1	— O dulce	— O, dulce
194,	1,	2	— Ca	— cu
218,	4,	3	— iele	— tele
245,	3,	2	— lase-l	— lase
255,	4,	2	— la olaltă	— laolaltă
268,	1,	3	— Suferitoare	— Suferioarea
270,	2,	1	— la olaltă	— laolaltă
275,	3,	3	— fie care	— fiecare
286,	2,	4	— banană.	— banană,
287,	5,	2	— Iustina fecioară	— Iustina, fecioară
289,	1,	2	— evanghelii	— Evanghelii
329,	3,	5	— Și te	— Să te
362,	4,	2	— trăsare	— tresare
367,	2,	2	— lui	— Lui
368,	2,	3	— iubirea-au	— iubire-au
380,	1,	4	— Credințe	— Credința

CUPRINSUL

I. — VERSURI.

Atunci — acum.	7
In porți de aramă.	9
Ea nu era.	11
Un nufăr alb.	13
La mânăstire.	15
Nocturnă.	17
Flori.	19
In amurg.	21
Târziu.	23

II. — TREPTE RUPTE

Trepte rupte.	27
Adolescent.	29
Adio.	31
Singuratica grădină.	33
Seri de toamnă.	35
Pribegi.	37
Acum.	39

Nimic.	41
Clipe de ceață.	43
Stelele.	45
Noapte.	47
Binele.	49
Vechea turburare.	51
Fragment.	53
În cimitir.	55
Pe drumul de odinioară.	58
Vârtej.	61
Cântec vechi.	64
În poala pădurii.	66
Du-te !	69
În primăvară.	72
Din pridvor.	74
Prietenuț mort.	76
Prăpădul.	79
Inspirația.	82
Omul.	86
Miezul nopții.	88
Cu pleoapele deschise.	90
Durere.	93
Simfonie.	95
Sborul.	97
Priveghi.	99
Evadații.	101
Ploaie de vară.	104
Tuberoza.	108
Văgabondul.	111
Iancu de la Jii.	114
Ursitoarele.	117
Haiducul.	120

III. — SONETE

I. Ce vrea cu biata-mi inimă caisul.	127
III. Visasem și 'ncercat-am s'ating desăvârșirea.	129
IV. Eu, acest eu deschis ca o privire.	131
V. În bolta de tavan amețitoare...	133
* În ceasul rar al clipelor senine (<i>inedit</i>).	135
VII. Vrei să-ți trimit romanțe și sonete.	137
VIII. La tine numai gându-mi se oprește.	139
IX. Pe cruce Crist își deplinea menirea.	141
X. Nu frumuseții tale întrecute.	143
XII. Era tăcere 'n munte unduioasă.	145
XIII. Și-a nimicit și 'mpodobit vestmântul.	147
XIV. E sufletul meu rupt din neștiutul...	149
XV. Nu lua aminte cânturile mele!	151
XVI. I-adevărat că totul neschimbat e!	153
XVII. E-o subțerană liniște pe munte.	155
XIX. Un an întreg, în neguri să se 'nece.	157
XX. Arare ori, dar totuși sunt minute...	159
XXI. Sfioasă trece Dragostea prin lume!	161
XXII. Și chiciura ce'n arbori sta buchete.	163
XXIII. Tu, care porți în suflet tragedia...	165
XXVIII. Adânci sunt gândurile Tale, Tată!	167
XXIX. În fiecare-amurg, netâlmăcite...	169
XXX. Gândește-te că nimeni, niciodată.	171
XXXIII. Azi toți păreau gătiți de sărbătoare...	173
XXXIV. Te voi vedea.	175
XXXV. Și steaua cu văpaie muribundă.	177
XXXVI. Și dacă-mi vei rămâne depărtată...	179

IV. — CANARUL MIZANTROPULUI

Canarul mizantropului.

183

BRAZDELE FRUNȚII

Clipă de durere.	188
Dogarul.	190
Tăietorul de lemne.	193
Greierele.	195
Visătorii.	197
Seara.	199
Pe țarm.	201
Zi de toamnă.	202
Iarnă.	204
Singurătate.	206
Codrul.	208
Sub cerul nepăsător.	210
Spre imposibil.	212

CERDACUL INFLORIT

În cerdac.	217
Serenadă.	220
Sfatornicie.	223
Sub patru vânturi.	225

PERGAMENTE

Amintire.	227

MIREASMĂ DE TĂMAIE

Ioniță Nalbă.	233
Paracliserul.	235
În pridvorul mănăstirii.	238

CĂTRE O CREDINȚĂ

Lui Satan.	244
Un vis.	247
Mărturisiți-mi stelelor !...	253
Indemn nou.	256
Ruga mea.	259

V. — FECIOARELE

Mângâiere.	263
Tristețea Poetului.	266
Miresmele.	268
Simboluri.	270
În pădure.	272
Refugiu.	274
Barza.	276
Vreme rea.	278
Sub cerul nopții.	280
Fiorii singurătății.	282
Îmn vieții.	284
Sfânta mucenică Iustina, fecioara.	286
La țărmul negru.	295
Înima.	297
Astăzi și odinioară.	300
În parcul iluziei.	302
Mesteacănii de pe colină.	305
Zăpada.	308
Poveste.	310
Recunoștința.	313
Ne înțeleasa remușcare.	317
Începutul suferinței.	319
Toamnă.	326

Neizbutită veșnic.	328
Șarpele și Ea.	330
Orbul.	332
Cămătăreasa.	336
Golanul.	338
Groparul.	340
Sacagiul.	343
Voinea.	345
Buștenarii.	349

VI. — COCORII

Cocorii.	353
Păstorul.	363
Dintr'un poem.	367
Psalmistul.	371
Inainte.	374
Om.	376
Doamne.	378
Aici.	381
Copilăria.	383
Din veac.	385
Nucul.	387
Marea.	389
Cerul.	391
Ceasornicul.	393
Liniști.	395
Stelele	398

DE ACELAȘ AUTOR:

- „Versuri”, tip. Buzău, 1901; retipărit în Biblioteca pentru toți, numărul 1200.
- „Trepte rupte” versuri, 1906, (epuizat).
- „Puterea vrăjilor”, nuvele, 1909, ed. IV-a, (epuizat).
- „Tinerețea Casandrei” roman, 1909, ed. III-a, (epuizat).
- „Sonete”, 1910, (epuizat).
- „Cântăreata”, nuvele, 1916, premiat de Academia Română, ed. II-a, (epuizat).
- „Școala profesională Episcopul Gherasim”, nuvele, 1916, ed. III-a (epuizat)
- „Canarul Mizantropului”, versuri, 1916, premiate de Academia Română, (epuizat).
- „Dragoste neîmpărtășită”, nuvele, 1917, ed. II-a, (epuizat).
- „Strigoii”, povestiri fantastice, 1919 (epuizat).
- „Pentru părerea lumii”, nuvele, 1919, (epuizat).
- „Orașul Bucuriei”, roman, 1919, (epuizat).
- „Povestiri și Povești pentru copii”, 1920, ed. II-a.
- „Domnul Deputat”, roman, (epuizat).
- „Domnul Colonel”, roman, (epuizat).
- „Vagabondul”, nuvele, ed. II-a, (epuizat).
- „Păcatul Rabinului”, roman (epuizat).
- „Petre Nicodim”, roman, (epuizat).
- „Norocul cucoanei Frosa”, nuvele, (epuizat).
- „Vieți zdrobite”, roman, (epuizat).
- „Fecioarele”, versuri, 1925, (epuizat).
- „Monahul Damian”, roman, premiat de S. S. R., (epuizat).
- „Coorii”, versuri, 1941, premiate de S. S. R.

Această carte s'a tipărit în
Tipografia „Informația Zilei”
în primăvara anului 1943, la
un an dela moartea poetului
(15 Martie 1942).

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
1987